Zilhicce 1441

teuhid

“Tağuta kulluk etmekten kaçınıp, Allah’a yönelenlere müjde vardır. Kullarımı müjdele!” (39/Zümer, 17)

AYLIK İSLAMİ EĞİTİM DERGİSİ | AĞUSTOS '20 | YIL: 9 | SAYI: 94 | FİYATI: 9₺ | ISSN: 2148-4635

ŞEFAAT İSTEMEK ŞİRK MİDİR?

HASBiHÂL’ 04

Genişletilmiş Baskı

ÇOK YAKINDA!

www.tevhidkitap.net
+90 (545) 762 15 15
kitabevisiparis@gmail.com

EDİTÖR

بسم الله الرحمن الرحيم

Es-Selamu Aleykum ve Rahmetullah,

Kıymetli Okuyucular,

2020 yılının Ağustos sayısını sizlere -Allah'ın yardımı ile- 94. sayımız olarak sunuyoruz. Hamd ve minnet, El-Aliy ve El-Ğaniy olan Allah'adır.

İçerisinde bulunduğumuz Zilhicce ayının ilk on gününde yaptığımız amelleri Rabbimiz bizden ve sizden kabul buyursun. Kesilen kurbanları kendi zatının rızası için kesilmiş bir kurban ibadeti olarak cümle muvahhidlerden kabul buyursun.

Mühim başlıklar ve önemli hususlar ile dergimizi siz kıymetli okuyucularımıza sunmaya devam ediyoruz.

Halis Hocamız bu ayki Hasbihâl yazısında gündemdeki Kemalizm algısını ve önümüzdeki Türkiye gündemine dair öngörülerini aktardıktan sonra sizlerden gelen iki soruyu yanıtladı:

"Soru: Hocam! Alternatif tıp hakkında ne düşünüyorsunuz? Nebevi Tıp (Allah Resûlü'nün sağlıkla ilgili tavsiyeleri), sünnet gibi bağlayıcı mıdır?

Soru: Hocam! Ölü veya diriye 'Bana şefaat et!' demek şirk midir?"

Feriduddin Aydın Hocamız, "İslâm'dan Müslümanlığa, Zihniyet Değişim Süreçleri" başlığı ile "Müslümanlık" konusunu başka bir açıdan ele alıyor.

Özcan Yıldırım Hocamız ise Alak Suresi tefsirine kaldığı yerden devam ediyor ve "İnsana bilmediğini öğretti." ayeti ile öğretenin Allah (cc) olduğu hususuna dikkat çekiyor.

Enes Yelgün Hocamız, "Bedir Savaşı Üzerine Değerlendirmeler"ine çarpıcı vurgularıyla devam ediyor.

"Ölüme Karşı Gafil Olmamızın Nedenleri"ni Emre Acar Hocamız Nasihat bölümünde işliyor.

Yazar olmak pek çok insanın hayalidir. İşte bu hayali ve gerçekliğini "Yazmak Kolay, Yazarlık da" başlığı ile Kerem Çağlar Ağabeyimiz ele alıyor.

Sağlık, nasihat, çocuk eğitimi...

Faydalı olacağını umduğumuz pek çok konu ile siz kıymetli okuyucularımızı baş başa bırakıyor ve sizleri Allah'a emanet ediyoruz.

Selamet ve sağlıcakla...

Editör

tevhid

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Abdullah DEMİR

Yayın Türü
Yaygın Süreli

Reklam ve Abonelik
www.tevhiddergisi.org
tevhiddergisi@gmail.com

Adres
Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120
34212 Bağcılar/İSTANBUL

Abonelik
0 (545) 762 15 15

Yazışma Adresi
Abdullah DEMİR
Güneşli Merkez Postane P.K. 51
Bağcılar/İSTANBUL

Basım
Mavi Ay Ofset, Litros yolu 2. Mat. Sit.
Giriş kat 1BF2 Topkapı/İSTANBUL
0 (212) 613 47 65

Dergi içerisinde yer alan
yazılardan ilgili yazar mesuldür.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Satış Noktaları, Tevhid Kitabevi
İstanbul : Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120/A 34212 Bağcılar/İSTANBUL 0 545 762 15 15
Ankara : Piyade Mh. İstasyon Cd. No: 190 Etimesgut/ANKARA 0 543 225 50 48
Diyarbakır : Kaynartepe Mh. Gürsel Cd. No: 90/A 21090 Bağlar/DİYARBAKIR 0 543 225 50 43
Konya : Mengene Mh. Büyük Kumköprü Cd. No:78/A 42020 Karatay/KONYA 0 543 225 50 49

İrtibat Büroları
Merkez : Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120 34212 Bağcılar/İSTANBUL
Avcılar : Firuzköy Mh. Kazım Karabekir Cd. Tütün Sk. No: 2 34325 Avcılar/İSTANBUL
Sultangazi : İsmetpaşa Mh. 95. Sk. No: 41/A 34270 Sultangazi/İSTANBUL
Diyarbakır : Mezopotamya Mh. 327. Sk. Seval Kent Sitesi A Blok No: 1/A Kayapınar/DİYARBAKIR
Konya : Mengene Mh. Büyük Kumköprü Cd. No:78/A 42020 Karatay/KONYA
Van : Bahçıvan Mh. Sıhke Cd. Karatekin Sk. Yavuz Canlı Apt. Kat: 2 65040 İpekyolu/VAN
Bursa : Bağlarbaşı Mh. Nilüfer Cd. 2. Fırın Sk. No: 4 16160 Osmangazi/BURSA
Ankara : Piyade Mh. İstasyon Cd. No: 190 Etimesgut/ANKARA

ZİLHİCCE 1441 | AĞUSTOS '20
Yıl: 9 | Sayı: 94 | Fiyatı: 9 ₺
ISSN: 2148-4635

AYLIK İSLAMİ EĞİTİM DERGİSİ

tevhid

İÇİNDEKİLER

ŞEFAAT İSTEMEK ŞİRK MİDİR?

Halis BAYANCUK (Ebu Hanzala)
halisbayancuk@tevhiddergisi.org

Muvahhidler olarak bir duruşumuz olmalı ve o duruş lisanıhâliyle şunu söylemelidir: İslam, Allah'ın dinidir. Şirki terk ederek tevhidle Allah'a (cc) teslim olmaktır. Cahiliyenin tüm tonlarına "la" demektir. İslam; hiç kimsenin ihtiyaç duydukça meydanlarda harcamak için el altında tuttuğu ihtiyat akçesi değildir. Cahilî siyasetin iç kavgalarında mızrak ucuna takılacak mushaf sayfaları da değildir.

Allah'ın adıyla.

Allah'a hamd, Resûl'üne salât ve selam olsun.

Es-Selamu Aleyküm ve Rahmetullahi ve Berekatuhu,

Rabbim sizlere avf ve afiyet ihsan eylesin. Tekbirlerinizi, kurbanlarınızı, Zilhicce'de yaptığınız salih amellerinizi kabul etsin. Bayramınız mübarek olsun. Müsaadenizle bir hatırlatmada bulunduktan sonra sorulara geçeceğim:

Önümüzdeki günlerde/aylarda Türkiye'nin gündemi şaşırtıcı şekilde İslami ağırlıklı olacak. Siyasiler İslami bazı hassasiyetleri gündeme taşıyacak, kamuoyu bu meseleleri tartışacak. İslami hassasiyetlerin gündemleştirilmesi, münkerlerin inkârı ve İslam düşmanlarına gösterilen tepkilerle şekillenecek gündem oluşturma çabalarına karşı uyanık olmak ve birbirimize hakkı tavsiye etmek zorundayız. Şöyle ki:

Öncelikle bu gündemlerin yapay gündemler olduğunu bilmeliyiz. Seçimden önce eşcinsellerin haklarını koruyacağını söyleyen, muhafazakâr

kesimin oyları dağılınca eşcinselliği lanetleyen bir ahlak bize ait değildir. "Ayasofya açılsın!" taleplerini, "Önce Sultanahmet'i doldurun!" diyerek meydanlarda azarlayan; muhafazakâr kesimin oyları dağılınca "Ayasofya'yı açalım!" diyen ahlak da bize ait değildir. Bizden olmayan, bize gündem belirleyemez, belirlememelidir. Birilerinin oy arttırmak için oluşturduğu yapay gündemler; zahiren İslami olabilir, söyledikleri doğru da olabilir… Ancak neye hizmet ettiğini, neyi amaçladığını bilmek zorundayız. Aksi hâlde vahyin ve vahiyle şekillenen mücadelenin gündeminden kopar; gayri İslami, cahilî siyasetin peşinden savruluruz.

Bir diğer mesele şudur: İslami kimliğinden ötürü saldırıya uğrayan her insana/kesime yardım eder, destek oluruz. Ancak toplumu kutuplaştırmak ve muhafazakâr oyları kanalize etmek için İslam'ı, cahilî siyasete alet eden ve bu sebeple tepki görenler farklıdır. Böylelerine yardım etmek şöyle dursun, aziz İslam'ı cahilî siyasetlerine alet ettikleri için onlara tepki göstermeliyiz.

Sonra sormak isteriz: Bugün tepki gösterilen -ve muhtemelen giderek şiddeti artacak- münkerleri yıllardır yasalarla koruyan, ekranlar aracılığıyla meşrulaştırıp yaygınlaştıran, bu münkeratı inkâr eden muvahhidleri "ortamı bulandırmasın" gerekçesiyle zindanlara dolduran, bu konuları gündemleştiren hocaları resmî görevinden azleden… kimdir? Bugün tepki gösterilen münkerata daha önce tepki gösterdiği için, bugün tepki gösterilen kesimlerle birlikte o hocaları linç eden; bugün tepki gösterilen kesimi memnun etmek için "din dilini değiştirmeyi" dahi teklif eden kimdir, kimlerdir?

Muvahhidler olarak bir duruşumuz olmalı ve o duruş lisanıhâliyle şunu söylemelidir: İslam, Allah'ın dinidir. Şirki terk ederek tevhidle Allah'a (cc) teslim olmaktır. Cahiliyenin tüm tonlarına "la" demektir. İslam; hiç kimsenin ihtiyaç duydukça meydanlarda harcamak için el altında tuttuğu ihtiyat akçesi değildir. Cahilî siyasetin iç kavgalarında mızrak ucuna takılacak mushaf sayfaları da değildir. Koltuk korumak dışında ilkesi olmayan siyasetin, asıl sorunları gölgelemek için kullandığı bir branda hiç değildir! Biz Müslimler de hiç kimsenin evde zorla tuttuğu %50'si, gazı alınmış tabanı, kendisiyle Türkiye kazanını karıştırdığı kepçesi, nerede dindar nerede liberal olacağına karar verilen oy aparatı… değiliz. Rabbimiz Allah'tır (cc). Önderimiz Muhammed'dir (sav). Gündemimiz vahiydir. Davetimiz tevhid ve sünnettir. Mücadelemiz şirk, bidat ve masiyetedir. Gayemiz Allah'a kul olmak ve şer'i bir yönetimdir. Korkumuz, günahlarımız; ümidimiz, İlahi rahmettir. Dileğimiz sıddıklardan, şehitlerden ve salihlerden olmaktır. Vesselam…

Allah Resûlü'nün (sav) bir öğüdünü hatırlatarak sizleri Allah'a emanet ediyor ve sorulara geçmek istiyorum:

"Bir gün Allah Resûlü yanımıza çıktı. Biz yatsı namazından sonra mesciddeydik. Gözünü semaya kaldırdı. Sonra indirdi. Semada bir şey oldu zannettik. Şöyle buyurdu: 'Dikkat edin. Benden sonra yalan söyleyen ve zulmeden yöneticiler olacak. Kim onları yalanları konusunda doğrular, zulümleri konusunda desteklerse benden değildir. Ben de ondan değilim. Kim de onları yalanları konusunda doğrulamaz, zulümlerinde desteklemezse o bendendir, ben de ondanım. Dikkat ediniz, Müslim'in kanı ona kefarettir. Dikkat ediniz: 'Subhanallah ve'l Hamdulillah ve Lailaheillallah Vallahu Ekber', kalıcı salih amellerdir."[1]

İslam, İslam'dır; Kemalizm de Kemalizm!

Son günlerde bir grup gazetecinin gündeme aldığı, bir yönüyle de biz muvahhidleri ilgilendiren bir mesele var; Kemalizm! Şöyle ki; gerek mevcut iktidarın ulusalcı Kemalistlerle kurduğu ittifak, gerek muhafazakâr kesimde görülen Mustafa Kemal güzellemeleri şu soruyu sorduruyor: Acaba muhafazakârlıkla sorunu olmayan bir Kemalizm olabilir mi? Şu an derin devlete -siyasete yön veren arka plana- İslam'la sorunu olmayan "Yeşil Kemalistler" gelmiş olabilir mi?

Kanaatimce bu sorular anlamsızdır. Zira soruyu gündeme sokanların Kemalizmi anlamadığı aşikârdır. Kemalizmin dinle, özellikle de İslam'la sorunu olmayan bir fraksiyonu yoktur. Kemalizm, kendisini semavi dinlerin ve vahyin karşısında konumlandıran seküler bir dindir. Kendisine ait bir ilahı, peygamberi, kutsal kitabı, amentüsü, ilmihali, kıblesi, mabedi… olan bir dindir.

1. Ahmed, 18353

Kemalizm, Kemalizmdir! Kimsenin onu yeniden tanımlamasına ihtiyacı yoktur. O, hiçbir kapalılığa yer bırakmayacak şekilde kendini tanımlamıştır. İslam'la Kemalizmi barıştırmaya çalışmak, hem İslam'a hem de Kemalizme hakarettir.

Kemalizm, Kemalizmdir! Kimsenin onu yeniden tanımlamasına ihtiyacı yoktur. O, hiçbir kapalılığa yer bırakmayacak şekilde kendini tanımlamıştır. İslam'la Kemalizmi barıştırmaya çalışmak, hem İslam'a hem de Kemalizme hakarettir. Bu, siyahla beyazı ya da geceyle gündüzü bir araya getirme çabasıdır; ki, imkansızdır.

Ne yazık ki muhafazakâr kesimin "tanımlanmışı tanımlama" gibi bir hastalığı vardır. Onlara göre laiklik "dinlere özgürlük", demokrasi "şûra"dır. Bu hastalıkları nedeniyle ne tam "Müslüman" olabilmiş ne de gerçek bir laik ve demokrat olabilmişlerdir. Tanımladıkları şeyleri İslam'la telif etmeleri nedeniyle Allah'ın indirdiği halis/saf dini kaybetmiş; içine demokrasi, laiklik ve milliyetçilik karışmış muharref bir dinle kalakalmışlardır. İslamlarına (!) karıştırdıkları cahilî izm'ler yetmemiş olacak ki, şimdi de Kemalizmi İslam'la telif etmeye kalkıyorlar. Elbette yine hüsrana uğrayacaklar. Nasıl ki yeniden tanımladıkları hiçbir şeyi dönüştüremeyip kendileri dönüştüler; yine tarih tekerrür edecek ve yine dönüşecekler. İçine laiklik, demokrasi ve milliyetçilik karışmış "İslam"larına bu defa da Kemalizm karışacak. Büyük ihtimalle Kemalizm, Kemalizm olarak kalacak; muhafazakârlar ise günah galerisine bir yenisini ekleyecek…

Evet, Kemalizm ile muharref bir din telif edilebilir; ancak Allah'ın indirdiği şekliyle İslam ve Kemalizmin telif edilmesi imkansızdır. Çünkü:

• Kemalizmin İlahı M. Kemal'dir

"**Bir ilah ki**, yurduma ölüm saçan bir günde
Mucizeler yarattı zulme haykıran sesi!"[2]

2. Kazım Sevinç Altınçağ, Atatürk Şiirleri, 1981

Bilindiği gibi ilah, kendisine ibadet edilen, tapılandır. Kemalistler mecazi anlamda değil, tapılan anlamında Mustafa Kemal'i ilah kabul eder:

"Sunni/Şii yerine Kemalizme taparız,
Tarihten önce vardık, tarihten sonra varız."[3]

Cumhuriyet gazetesi, 1935 yılında şu başlıkla çıkmıştır: "Atatürk yarım bir ilahtır; Türklerin babasıdır."[4]

İlahlarının ismi mukaddestir, hürmetle anılır:

"…Bütün cihan bugün, Gazi Mustafa Kemal Paşa ismini mukaddes bir kelime addederek, her an hürmetle anmaktadır…"[5]

Her şeyi yoktan var edendir, tüm nimetlerin sahibi odur ve ona ibadet edilmelidir:

"Topladı avucuna yıldırımı, şimşeği,
Yoktan var ediyordu Tanrı gibi her şeyi."[6]

"O verdi nesi varsa bugün on beş milyona
Taparsa çok mu sanki bütün bir millet ona!"[7]

"Hepimizin kafası bir tek varlığa tapar.
Gazi Mustafa Kemal bu tek varlığın adı."[8]

Bugün "Onuncu Yıl Marşı" olarak bilinen marşta küçük bir değişiklik yapılmıştır. Mustafa Kemal'in onayından geçen ilk hâlinde şöyle bir mısra vardır:

3. Cumhuriyet, 26 Aralık 1936
4. Cumhuriyet, 5 Ağustos 1935
5. Ziya Gökalp
6. Yusuf Ziya Ortaç
7. Yaşar Nabi Nayır
8. Galip Naşit Arı, Destan, Devlet Matbaası, 1933

"Başta bütün dünyanın taptığı Başkumandan"[9]

Kemalistler onun kuludur:

"Rab kulu olsun iller, bizler Gazi'nin kulu,
Cemalini vaat etsin Allah başka kullara!"[10]

Onu sevmek dindir:

"...Onun muhabbeti kalbimizde bir dindir."[11]

Mustafa Kemal, Kemalistlerin yalnızca ilahı değildir. Aynı zamanda o en yücedir. Öyle ki yüce Allah'tan (cc) daha üstündür, O'nun (cc) yapamadıklarını yapmıştır:

"Gazi, Anadolu'ya girer gibi girmiştir,
Bu, Tanrı aklının da zor alacağı bir iştir."[12]

Ona tapan Kemalistler yüce Allah'a meydan okur, O'nu (cc) önlerinde eğdirirler:

"Cehennemim var diye,
Kurum etme, ey Tanrım!
Bağrımdaki ateşle,
Seni bile yakarım."[13]

"Halkevi genci nedir, işinde gören bilir.
O hep böyle yükselir, Tanrı biraz eğilir."[14]

Bu şiir ve sözlerin tamamı Mustafa Kemal hayattayken yazılmış, söylenmiştir; hatta bazı şairleri bizzat kendisi ödüllendirmiştir. Bunlardan biri de Behçet Kemal'dir.

Elbette Kemalistlerin içinde de insaf (!) ehli, mutedil kimseler vardır. Bir kısmı M. Kemal'i melek, kimisi de peygamber kabul etmiştir. Tabii tüm melekler ve peygamberlerden üstün görerek...

• Kemalizmin Kitabı/Kur'ân'ı Nutuk'tur

"...O, yedi yıllık mücadelenin yazılı tarihini, ulusal hayatlarının kurtuluşunun sembolü olan bir siyasi kutsal kitabı, halkına vermiştir. Bu yeni Kur'ân olacaktır. Gazi'nin büyük nutkunun parçaları, mermer tabletlere kazınacak ve İstanbul'un önemli noktalarına yerleştirilecektir. Bunlara yeni dinin tabletleri denilemez mi?"[15]

"Her içtimai (toplumsal) inanma sisteminin bir kitabı vardır. Bu kitap ona inananlarca kutsal tanınır. Kemalizmin kitabı (Nutuk)tur; onu biz Türkler mukaddes tanırız..."[16]

"Bu kitap, biliyorsun NUTUK adlı eserdi,
Yeni din imanını bize bu eser verdi."[17]

"Bu kitap işte senin, Türk'ün amentüsüdür.
Ne kaftan ne de hil'at... Yiğitlik örtüsüdür."[18]

Bu satırların tamamı Atatürk hayattayken yazılmış, bu satırların sahipleri bizzat kendisi tarafından taltif edilmiş ve resmî görevlerde kullanılmışlardır.

Kemalistler Nutuk'u Kur'ân kabul etmekle yetinmemiş, yüce Kitabımızı yırtıp attıklarını da ilan etmişlerdir:

"Kafam aşmış karanlığı, geleceği okuyor.
Yırtıp attım Kur'anları, Tevratları, İncil'i!"[19]

• Kemalizmin Mabedleri ve Kıblesi

"Ne cami, ne medrese, ne başka bir gençlik kurumu, bizce: Halkevleri bugünkü neslin biricik evleri, biricik tapınış yerleridir. Gençlik bu evlerde ne bir puta ne de mevhum bir varlığa (Allah'ı (cc) kastediyor) tapmıyor. Gençliğin bu evlerde tanrı olarak bulduğu yine kendisidir."[20]

Atatürk'ün ölümünden sonra Cafer Seno şöyle der:

"Ankara, bundan böyle Türk'ün Kâbe'sidir."[21]

Cavid Oral ise şöyle demiştir:

"Atatürk ölmemiştir. Atatürk ölmez ve ölmeyecektir. O bizim bir varlığımızdır. Ebediyete kadar yaşayacaktır. O bizim millî bir mabudumuzdur. Kıyamete kadar kalacaktır."[22]

---

9. Cumhuriyet, 7 Ekim 1933. Daha sonra bu ifade "bütün dünyanın saydığı" şeklinde değiştirilmiştir.
10. Behçet Kemal
11. Hamdullah Suphi Tanrıöver
12. Behçet Kemal, Cumhuriyetin 10'uncu Yılı İçin Yazılan Şiirler, Devlet Matbaası
13. Falih Rıfkı Atay, Celal Sahir, Yeni Kitap-Millet Mektepleri İçin Kıraat Kitabı, 1931
14. Behçet Kemal
15. Yakup Kadri
16. Hasan Ali Yücel
17. Yaşar Nabi Nayır
18. Ali Zühtü Altaylı, M. Salahattin Or
19. Fazıl Ahmet Aykaç, CHP'nin 7. Kongresi, 1 Aralık 1947
20. Kamuran Bozkır, Ülkü Halkevleri Dergisi, S 36, 1936
21. Cafer Seno, Atatürk'ün Ardından: Kâbe, Cumhuriyet Gazetesi, 19 Kasım 1938
22. TBMM Tutanağı, 14 Kasım 1938

"...Türkiye için ahiret günü olmadığına iman ederim... Türk ordusunun birliğine ve Gazi'nin, Allah'ın en sevgili kulu olduğuna kalbimin bütün hulusuyla şehadet ederim..."

• **Kemalizmin Amentüsü ve İlmihali**

Tekin Alp, 1928 yılında "Türk'ün Yeni Amentüsü"nü kaleme alır. Atatürk'ün de haberdar olduğu metinde şöyle der:

"...Türkiye için ahiret günü olmadığına iman ederim... Türk ordusunun birliğine ve Gazi'nin, Allah'ın en sevgili kulu olduğuna kalbimin bütün hulusuyla şehadet ederim..."

İnkılabın İlmihali isimli bir konferanstaki sunum metni şöyledir:

"İnanışlarımızı bir defa daha sıralayalım; dil ile ikrar, kalp ile tasdik edelim:

Cumhuriyete inanıyoruz. Kayıtsız ve şartsız hakimiyet milletindir.

Milliyete inanıyoruz.

Halka inanıyoruz.

Devlete inanıyoruz.

Laikiz.

İnkılaba inanıyoruz."

Anlaşılan o ki; Kemalistler imanın altı şartının yerine yenilerini ikame etmişler. Bir diğer ilginçlikse Kemalistlerin mürcie olmasıdır. İnanç esaslarını dil ile ikrar edip kalple tasdik etmekle yetinmişler. Amelsiz iman olur mu yahu?!

• **Kemalizmin Ölçüleri**

Ahmet Ağaoğlu, 1931'de Meclis'te şu konuşmayı yapar:

"Efendiler! Cumhuriyet, inkılap baştan başa bir dindir, bir imandır. (Milletvekilleri/Mebuslar 'Onda şüphe yok!' diye tezahürat yapıyorlar.) Bu dinin, bu imanın bir kitabı olacaktı, bir ibadeti olacaktı, dahileri olacaktı, müminleri olacaktı..."[23]

1936 yılında, Atatürk'ün de onayıyla, Kemalizmi anlatmak için bir milletvekilinin kaleme aldığı "Kamâlizm" adlı kitapta şöyle geçer:

"Kamâlizm... yanlız yaşamak dinini bütün prensiplerini ekonomik temeller üzerine kuran bir dindir."[24]

M. Esat Bozkurt Batı'ya bakışlarını şöyle izah eder:

"Batı medeniyeti... bir küldür (bütündür), ayrılık kabul etmez. Ya hep alınır yahut alınmaz. Tıpkı dinler gibi..."[25]

Kemalizm faşisttir; kendisi gibi olmayanı yok eder:

M. Esat Bozkurt şöyle der:

"Türk ihtilalinin kararı, Batı medeniyetini kayıtsız şartsız kendisine mâl etmek, benimsemektir... Bu karar o kadar kesin bir azme dayanmaktadır ki, önüne çıkacaklar; demirle, ateşle yok edilmeye mahkûmdurlar."[26]

İsmet İnönü şöyle der:

"Vazifemiz Türk vatanı içinde bulunanları behemehâl

---

23. TBMM Zabıt Ceridesi, 3. Dönem, c. 24, 1 Ocak 1931,
24. Edirne Milletvekili Şeref Aykut, Kamâlizm, 1936, Muallim Ahmet Halit Kitapevi
25. Bu söz insana şu ayeti hatırlatıyor:
"Ey iman edenler! İslam'a bir bütün olarak girin. Şeytanın adımlarına uymayın. O sizin için apaçık bir düşmandır." (2/Bakara, 208)
26. M. Esat BOZKURT, Türk Medenî Kanunu Nasıl Hazırlandı, s. 11

Türk yapmaktır. Türklere ve Türkçülüğe muhalefet edecek anasırı kesip atacağız."[27]

Ki; bu sözler öylesine söylenmiş sıradan sözler değildir. Sistemin Şeyh Said Hadisesi'nde ve Dersim'de yaptıkları, bu sözler ışığında okunmalıdır. Bugün bile bu zihniyet Anayasa'da kayıt altına alınmıştır.[28]

Türkiye'nin en çok okunan gazetesi[29] birkaç el değiştirmesine rağmen "Türkiye Türklerindir" mottosuyla çıkmaktadır. Tevhidî cemaatlere yapılan muameleye bakın; Kürt olanların iki kat eziyet gördüğünü göreceksiniz. Çünkü onların iki suçu vardır: Tevhid ehli olmak ve Türk olmamak. İsmet'in ateşi bol olsun; hâlâ Türk olmayan anasırı kesip atmaya devam ediyor...

• Kemalizmin İslam'a Bakışı

İslam'ı Kemalizmle barıştırmaya ve aralarını telif etmeye çalışan muhafazakârlar, türedi değildir; geçmişte de selefleri olmuştur. Ne ki bu tekliflere bizzat kurucu kadro cevap vermiştir:

"1930 yılı, kurucu kadronun yaptığı bir yurt gezisinde, şöyle bir görüş ortaya atılır:

'Laiklik ve inkılap namına her ne yapıyorsak, hepsini İslam olduğumuz hâlde yaşayabiliriz.'

Atatürk'ün yakın çalışma arkadaşı Ahmet Hamdi Başar şu cevabı nakleder:

'Hamdi Bey, adeta yeni bir din, yahut İslamlıkta reform yapalım demek istiyor. İnkılabımızın hedefi tamamen bunun dışındadır. İslâmlık devrini yapmış, fayda ve zararlarını ortaya koyarak eskimiş, ömrünü bitirmiş bir dindir. O müesseseyi ne korumaya ne de yeniden bir aşı yaparak gençleştirmeye niyetimiz yoktur.' "[30]

1934, Meclis'te Şükrü Kaya der ki:

"Dinler işlerini bitirmiş, vazifeleri tükenmiş, yeniden uzviyet ve hayatiyet bulamayan müesseselerdir."[31]

Cemil Sena der ki:

"...Hâlâ, Avrupa devletçiliğinde bile, zaman zaman dinlerin fırkalar (partiler) ve devlet adamları üzerinde bir rol ifa ettiği görülür. Hemen diyebiliriz ki, biz Türkler kadar bu işi kökünden yıkmış olan muasır bir cemiyet yoktur..."[32]

Kemalizme göre İslam, Türk'ün sırtında bir yüktür. Ona zararı olmuş, ama hiçbir faydası olmamıştır:

Hasan Ali Yücel der ki:

"Menşei Sami olan Müslümanlık, aslında tabiatçı olan Türk kültürünü sarmış, bozmuş ve böyle unsurlarla özlüğünü kaybettirmiştir..."[33]

Afet İnan, "Vatandaş İçin Medeni Bilgiler" isimli kitabında şöyle der:

"Türkler İslâm dinini kabul etmeden evvel de büyük bir millet idi. Bu dini kabul ettikten sonra, bu din; ne Arapların; ne ayrı dinde bulunan Acemlerin ve ne de sairenin Türklerle birleşip bir millet teşkil etmelerine tesir etmedi. Bilakis, Türk milletinin millî bağlarını gevşetti; millî hislerini, millî heyecanını uyuşturdu. Bu pek tabii idi. Çünkü Muhammed'in kurduğu dinin gayesi, bütün milliyetlerin fevkinde, şamil bir ümmet siyaseti idi."[34]

❊ ❊ ❊

İşte, İslam'la barıştırılmaya çalışılan Kemalizm, yeşil Atatürkçülük budur! İslam, Allah'ın indirdiği bir dindir; Kemalizm ise beşerin icat ettiği ideolojik bir dindir. Her dinin kendisine ait bir ilahı, nebisi, kitabı, amentüsü... vardır. Kemalizm kendisini tüm dinlerin, hususen İslam'ın karşısında konumlandırmıştır. Biri hak, diğeri batıl olan bu iki dinin telifi mümkün de-

27. Milliyet Gazetesi, 31 Ağustos 1930

28. 66. Madde:

I. Türk Vatandaşlığı

Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türktür.

Türk babanın veya Türk ananın çocuğu Türktür.

Vatandaşlık, kanunun gösterdiği şartlarla kazanılır ve ancak kanunda belirtilen hallerde kaybedilir.

Hiçbir Türk, vatana bağlılıkla bağdaşmayan bir eylemde bulunmadıkça vatandaşlıktan çıkarılamaz.

Vatandaşlıktan çıkarma ile ilgili karar ve işlemlere karşı yargı yolu kapatılamaz.

29. Hürriyet Gazetesi

30. Kasım 1930, CHP Yurt Gezileri Toplantıları

31. TBMM Tutanağı, 3 Aralık 1934

32. Cemil Sena, Allah Fikrinin Tekâmülü, Semih Lûtfi Matbaası, 1935, s. 234

33. Hasan Ali Yücel

34. s. 44

Allah Resûlü bir tavsiyede bulunur ve tavsiyesinin gerekçesine baktığımızda gaybi bir bilgiye dayandığını görürüz. Anlarız ki bu bilginin kaynağı vahiydir. Çünkü gaybi konular akılla, tecrübeyle, bilimle... bilinmez. Koruyucu sağlık tedbiri olan ve bugün çokça konuşulan el yıkama meselesini buna örnek verebiliriz.

ğildir. Bunu ne İslam ne de Kemalizm kabul eder. Umuyorum bu; işiten kulaklara, gören gözlere ve akıl eden kalplere bir hatırlatma olur.

Soru: Hocam! Alternatif tıp hakkında ne düşünüyorsunuz? Nebevi Tıp (Allah Resûlü'nün sağlıkla ilgili tavsiyeleri), sünnet gibi bağlayıcı mıdır?

Bir tane tıp vardır; o da insan sağlığıyla ilgilenen ilim dalıdır. İnsan sağlığıyla ilgilenecek kimsenin mutlaka bu işin eğitimini almış olması, yetkin bir hekimin/kurumun "Bu adam hekimdir" anlamında icazet/diploma vermesi gerekir. Tababet hususunda ehil bir hekim/doktor, gönlünün mutmain olduğu yöntemle tedavi yapabilir. Diliyorsa deneye dayalı ve belli ilkeler belirleyerek küresel bir hüviyet kazanma iddiasında olan modern tıbbın yöntemlerini kullanır. Diliyorsa tecrübe ve gözleme dayalı, daha çok yerel/bölgesel bir hüviyete sahip olan geleneksel/alternatif tıbbın imkânlarını... Ölçü bellidir: Bir işin eğitimini, o işte ehil olan insanlardan almak! Sonrası o işin uzmanına kalmıştır; meşru olan her yöntemi kullanabilir.

Burada iki temel noktaya temas etmek istiyorum: İlki; eğitimden kastım, modern cahiliyenin bir dogması hâline gelen "Eğitimin yeri üniversitedir" safsatası değildir. Zira modern cahiliye uluhiyet ve rububiyet iddiasına sahiptir. Bunun bir gereği olarak da her şeyi kontrol altına alma, tekelleştirme arzusundadır. Dolayısıyla bireye/topluma yön veren ve sahibini güçlü kılan bilgiyi de kontrol altına almak, tekelinde tutmak istemektedir. Ve bunun için "Eğitimin yeri üniversitedir" anlayışını bir iman ilkesi hâline getirmeye çalışmaktadır. **Evet, üniversite bir eğitim kurumudur; ancak bilginin tek kaynağı değildir.**[35]

İkincisi; tüm cahil toplumların yarısı din âlimi, kalan yarısı da acar birer doktordur. Bir sağlık sorununuzu anlatmayagörün; en az birkaç cahil önce tanı koyar, sonra da ilaç tavsiyesinde bulunur. Böyle bir toplumda baharatçıların doktor muamelesi görmesi ve sergiledikleri cehalete "alternatif tıp" demesi doğaldır. Alternatif, geleneksel veya tamamlayıcı tıp... Ne isimle isimlendirirsek isimlendirelim, insan

35. Modern cahiliyenin, eğitimi üniversite tekeline alma ısrarının nedeni; içinde yaşadığımız sistemle ilgilidir. Şöyle ki; üniversiteler kapitalist sistemin rahmidir. Zira bu kurumlardan mezun olan insanlar, yediden yetmişe tüm toplumla temas hâlindedir. Her mezun, alanının uzmanı sayıldığından, sözü birey/toplum tarafından dikkate alınmaktadır. Amentüsü "tüketim" olan kapitalist cahiliye; eğittiği uzmanları birer tüketim teşvikçisi olarak yetiştirmektedir. Örneğin, bir öğretmen sürekli çocuklardan araç gereç istemektedir. Bunlar ihtiyaç mıdır, çocuğun eğitimine katkısı var mıdır, alternatif araç gereçler var mıdır, bunları tekrar tekrar kullanmanın bir yolu var mıdır?.. Bu soruların hiçbiri öğretmeni ilgilendirmemektedir. Onun öğrendiği tek şey vardır: Eğitim öğretim bu araçlarla yapılır… Ne ki; biraz derine inildiğinde bu araç gereci üreten şirketlerin, aynı zamanda eğitim araç gereçlerini belirleyen akademik kuruluşları fonladığı görülür. Benzer bir durum doktorlar için de yaşanabilmektedir. Hastalık tanı ölçütü ve ilaç belirlemede söz sahibi evrensel kuruluşlar, sağlık sektörüne malzeme üreten şirketlerle içli dışlıdır. Bu ilişkiyi ortaya koyan sayısız haber ve akademik çalışma yayımlanmıştır. Pandemi sürecinde Dünya Sağlık Örgütü ile Çin devleti arasındaki akçeli ilişkiler ve bunun dünyaya maliyeti bu satırların sadece basit bir örneğidir. Hâliyle; üniversiteden mezun olan bir tıpçı, kapitalist cahiliyenin kirlerinden arınmadan kimseye hastalık teşhisi koymamalı, ilaç boca etmemelidir. İslami veya insani hassasiyetlerle sistemi inceleyen, arızalarını ortaya koyan ve tıbbi bilgiyi kapitalist kirlerden arındıran insanların deneyimlerinden faydalanmalıdır. Faydalanmalıdır ki; kendilerine emanet edilen canları, küresel sermaye baronlarının "bilimsel" yalanlarına kurban etmesin.

sağlığıyla ilgilenen insanların mutlaka eğitim almış olması gerekmektedir.

Nebevi Tıp!

Allah Resûlü'nün (sav) tıbba dair tavsiyeleri iki başlık altında incelenebilir:

a. Vahiy kaynaklı olduğunu bildiğimiz tavsiyeler:

Örneğin, Allah Resûlü (sav) insan sağlığını korumak (bağışıklığı güçlendirmek) ve oluşmuş bir hastalığı tedavi etmek için bal tavsiyesinde bulunmaktadır:

Ebu Said'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Bir adam, Peygamber'e gelerek, 'Benim kardeşim karnından rahatsız.' dedi. Allah Resûlü, 'Ona bal içir.' dedi. Daha sonra adam ona ikinci defa gelince yine, 'Ona bal içir.' dedi. Sonra yanına üçüncü defa geldi. Yine ona, 'Ona biraz bal içir.' dedi. Daha sonra Peygamber'e gelip, 'Yaptım.' dedi. Bunun üzerine Allah Resûlü, 'Allah doğru söylemiştir, fakat kardeşinin karnı yalan söylemiştir. Sen ona bal içir.' dedi. Ona bal içirdi ve iyileşti."[36]

Yüce Allah Kur'ân'da balın insanlar için şifa olduğunu belirtmiştir:

"Rabbin bal arısına şöyle vahyetti: 'Dağlardan, ağaçlardan ve onların yaptıkları bal kovanlarından kendin için evler edin. Sonra tüm meyvelerden ye ve Rabbinin senin için kolaylaştırdığı yollarda seyret.' **Karınlarından çeşitli renklerde içecek/bal çıkar. Onda insanlar için şifa vardır.** Şüphesiz ki bunda, düşünen bir topluluk için ayet vardır."[37]

Kur'ân ve sünnet bütünlüğünde bal tavsiyesinin vahiy kaynaklı olduğunu anlıyoruz. Bununla birlikte Allah Resûlü'nün (sav), tavsiye ettiği şeyi vahiyle irtibatlandırdığı da görülmüştür:

Said b. Zeyd b. Amr b. Nufeyl (ra) şöyle demiştir:

"Peygamber'i, 'Dolaman mantarı, İsrailoğullarına gönderilen kudret helvası cinsindendir, suyu da göze şifadır.' diye buyururken işittim."[38]

Ebu Hureyre'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Bazı insanlar, Resûlullah'a 'Mantar -veya domalan bitkisi- yeryüzünün çiçek hastalığıdır.' dediler. Bunun üzerine Resûlullah şöyle buyurdu: 'Mantar -veya domalan-, kudret helvası cinsinden bir rızık olup suyu göze şifadır. Acve hurması, cennet meyvelerinden olup zehire karşı şifadır.' buyurdu."[39]

Hastalık tedavisinde tavsiye edilen dualar da bu kapsamdadır. Zira dua/rukye dinî bir tavsiyedir ve vahiy kaynaklıdır:

Abdulaziz'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Ben ve Sabit, Enes b. Malik'in huzuruna girdik. Sabit, 'Ey Ebu Hamza! Ben hastalandım.' dedi. Enes, 'Sana Resûlullah'ın yaptığı rukye ile rukye yapayım mı?' dedi. Sabit, 'Yap.' deyince Enes şöyle dedi: 'Ey insanların Rabbi, ey hastalığı gideren Allah'ım, şifa ver! Şifa veren sensin, senden başka şifa veren yoktur. Geriye hastalıktan eser bırakmayan bir şifa ver.' "[40]

İbni Abbas'tan (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Nebi; Hasan ve Hüseyin'e okuyup üflüyor ve şöyle diyordu: 'Şüphesiz babanız da bunlarla İsmail ve İshak'a okuyup üflüyordu. Her bir şeytandan ve her bir zehirli haşerattan, insana zarar ve musibet celbeden her bir gözden Allah'ın eksiksiz kelimelerine sığınırım.' "[41]

Osman b. Ebu'l As (ra) Müslim olduğundan bu yana bedeninde hissettiği ağrıyı Resûlullah'a bildirmiş ve bunun üzerine Resûlullah ona şöyle buyurmuştur:

"Elini ağrı hissettiğin yere koy ve üç defa 'Bismillah' de, yedi defa 'Hissettiğim ve sakındığım şeyin şerrinden Allah'a ve O'nun kudretine sığınıyorum.' diye dua et."[42]

Bazense Allah Resûlü bir tavsiyede bulunur ve tavsiyesinin gerekçesine baktığımızda gaybi bir bilgiye dayandığını görürüz. Anlarız ki bu bilginin kaynağı vahiydir. Çünkü gaybi konular akılla, tecrübeyle, bilimle... bilinmez. Koruyucu sağlık tedbiri olan ve

36. Buhari, 5684; Müslim, 2217
37. 16/Nahl, 68-69
38. Buhari, 4478; Müslim, 2049
39. Tirmizi, 2068; İbni Mace, 3455
40. Buhari, 5742
41. Buhari, 3371
42. Müslim, 2202

Kur'ân ve sünnetin birlikte tavsiye ettiği, Allah Resûlü'nün vahye dayandırdığı, gerekçesi gaybi olan -veya başka yollarla- vahiy kaynaklı olduğunu anladığımız tıbbi tavsiyeler; onun (sav) sünnetidir ve bağlayıcıdır.

bugün çokça konuşulan el yıkama meselesini buna örnek verebiliriz.

"Kim elinde yemek artığı/kiri olduğu hâlde ellerini yıkamadan uyur ve ona (maddi ve manevi bir musibet) gelirse, yalnızca kendini kınasın."[43]

Bu hadisten anlaşılan; ruhani varlıklarla kirli el arasında bir münasebet olduğu, ellerini yıkamadan uyuyan insana -Allah'ın dilemesiyle- zarar verebilecekleridir. Bu da gaybi bir konudur, yalnızca vahiyle bilinebilir.

Kur'ân ve sünnetin birlikte tavsiye ettiği, Allah Resûlü'nün (sav) vahye dayandırdığı, gerekçesi gaybi olan -veya başka yollarla- vahiy kaynaklı olduğunu anladığımız tıbbi tavsiyeler; onun (sav) sünnetidir ve bağlayıcıdır.

43. Ebu Davud, 3852

b. Vahiy kaynaklı olup olmadığını bilmediğimiz tavsiyeler:

Allah Resûlü (sav) dünyevi konularda konuştuğunda -ki tıp dünyevi bir ilimdir- her zaman vahiy kaynaklı konuşmazdı. Tecrübe, gözlem, yetiştiği bölgenin örf ve âdetlerine dayanarak da konuşur, tavsiyelerde bulunurdu:

Cüdane binti El-Esediyye (r.anha), Resûlullah'ı (sav) şöyle buyururken işitmiştir:

"Süt emziren kadın ile birleşmeyi yasaklamayı içimden geçirdim. Sonunda Rumların ve Farsların bu işi yaptıkları ve bunun çocuklara zarar vermediği aklıma geldi."[44]

Usame b. Zeyd (ra) şöyle demiştir:

"Bir kimse Resûlullah'a gelmiş ve 'Ben, hanımımla azil yapıyorum.' demiş. Resûlullah, 'Bunu niçin yapıyorsun?' buyurmuş. O da 'Çocuğuna -veya çocuklarına- acıyorum.' demiş. Bunun üzerine Resûlullah, 'Eğer bu zararlı bir şey olsaydı Farslara ve Rumlara zarar verirdi.' buyurmuş."[45]

"Ğıyle", hamile veya emziren kadınla cinsel birliktelikte bulunmaktır. Allah Resûlü (sav) bunun çocuğa zarar vereceğini düşünmüş ve yasaklamak istemiştir. Sonra Rum ve Fars kavimlerinin ğıyleden zarar görmediğini hatırlayınca yasaktan vazgeçmiştir. Yine kendisine soru soran bir sahabiye azil yapmanın Fars ve Rumlara zarar vermediğini söyleyerek müsaade etmiştir. **Dikkat edilirse tavsiyenin kaynağı vahiy değil, gözlemdir.**

Abdullah b. Abbas (ra) şöyle demiştir:

"Halid b. Velid ile birlikte Resûlullah'ın yanına girdik. Kendisi Meymune'nin yanında bulunuyordu. Bir süre sonra kızartılmış keler getirildi. Resûlullah, (getirilen yemeğin ne olduğunu sormadan) elini yemeğe uzattı. Meymune'nin evinde bulunan kadınlardan birisi, 'Yemek istediği şeyin ne olduğunu Resûlullah'a bildirin!' dedi. Bunun üzerine Resûlullah, hemen elini yemekten çekti. Ben de kendisine, 'Ey Allah'ın Resûlü, bu haram mıdır?' dedim. O da 'Hayır, haram değil; ama keler, benim kavmimin topraklarından (yenilmesine

44. Müslim, 1442

45. Müslim, 1443

alıştığımız yiyeceklerden) değildir, bu sebeple ondan tiksiniyorum." buyurdu.

Halid b. Velid (ra), 'Ben de keler yemeğini önüme çekip yedim. Resûlullah, benim yediğimi seyrediyordu.' demiştir."[46]

Cabir b. Abdullah (ra) şöyle demiştir: "Resûlullah'a keler getirildi. Kendisi yemeği kabul etmedi. 'Bilemiyorum, belki de şekli değiştirilen kavimlerden olması nedeniyledir.' demiştir."[47]

Görüldüğü gibi bu davranışın nedeni Allah Resûlü'nün (sav) yetiştiği örf ve bir tahmindir... Bu nedenle Halid b. Velid, Fadl b. Abbas[48] ve Ömer[49] (r.anhuma) o hayvandan yemiş; Meymune annemiz yememeyi tercih etmiştir.

Rafi b. Hadic (ra) şöyle demiştir:

"Peygamber Medine'ye gelmişti. Medineliler hurma ağaçlarının erkek çiçeğini, dişi çiçeğe batırır, buna da 'hurma ağacını aşılama' derlerdi. Resûlullah, 'Ne yapıyorsunuz?' buyurdu. Onlar da 'Biz hep böyle yaparız.' dediler. Resûlullah da 'Belki bunu yapmazsanız daha iyi olur.' buyurdu. Onlar da bunu bıraktılar. Bunun üzerine hurmalar döküldü -veya azaldı-. Bu durumu kendisine söylediler. O da **'Şüphesiz ki ben de bir insanım (beşerim). Size dininizden bir şey emredersem onu alınız, ama size kanaat olarak bir şey emredersem bilin ki ben de bir insanım (beşerim).'** buyurdu."[50]

Enes (ra) şöyle demiştir:

"Peygamber (sav), hurma ağaçlarını aşılayan bir topluluğa uğramış ve 'Bunu yapmazsanız daha uygun olur.' buyurmuştur. Bunun üzerine hurma ağaçları kuru kabuk hurma vermiş. Yine onlara uğramış ve 'Hurma ağaçlarınıza ne oldu?' buyurmuş. Onlar, 'Şöyle şöyle buyurmuştunuz.' demişler. Resûlullah da **'Siz dünya işlerini daha iyi bilirsiniz.'** buyurmuştur."[51]

Burada Allah Resûlü (sav) bir tavsiyede bulunmuş ve sahabiler de onu uygulamıştır. Bu tavsiye nedeniyle maddi bir kayıp yaşanmıştır. Allah Resûlü bunun üzerine "Siz dünya işlerini daha iyi bilirsiniz." diyerek; yalnızca dinî tavsiyelerinin bağlayıcı olduğunu belirtmiştir.

Onun (sav) eğittiği sahabe de zaman içinde bu ayrımı fıkhetmiş ve o bir şey tavsiye ettiğinde tavsiyenin kaynağını sormuştur:

"Muhasara hâli Müslimlerin aleyhine uzayıp gidince Allah Resûlü (sav) Gatafan komutanlarından Uyeyne b. Hısn ve Haris b. Avf ile şayet kavimleriyle birlikte çekip giderlerse Medine'nin yıllık meyve mahsulünün üçte birini vermek kaydıyla anlaşma yapmak istedi. Görüşmeleri bu şekilde devam ediyordu. Daha sonra Allah Resûlü bu hususta Sa'd b. Ubade ve Sa'd b. Muaz'ın görüşlerini sordu. **Onlar, 'Ey Allah'ın Resûlü! Eğer Allah (cc) bunu, bu şekilde sana emretmişse başımız gözümüz üstüne! Yok, eğer bu sadece senin, bizim için yaptığın bir şeyse buna hiç hacet yok**. Çünkü (bir zamanlar) biz ve şu kavim Allah'a şirk koşarken, putlara taparken bile, bunlar misafirlik ve satın almanın dışında Medine'nin tek bir meyvesini yemeyi bile umamamışlardır. Şimdi Allah bizi İslam'la şereflendirmiş, ona ulaştırmış ve seninle kuvvetlendirmişken mi mallarımızı onlara verelim? Onlara kılıçtan başka bir şeyimiz yok!' dediler. Allah Resûlü de görüşlerini haklı bularak, 'Ben, ancak bütün Arapların sizin üzerinize üşüştüklerini gördüğüm için böyle bir şey istemiştim.' dedi."[52]

"Resûlullah (sav), Kureyş kuvvetleri hakkında yeterli miktarda bilgi topladıktan sonra, müşriklerden önce Bedir kuyularına varmak ve onların kuyuları istila etmelerine engel olmak için ashabıyla beraber Bedir kuyularına doğru aceleyle hareket ettiler.

Nihayet Resûlullah Bedir kuyularının en yakın yerinde konaklayıp orayı karargâh yapmak istedi. Hubab bin Münzir ayağa kalkarak Resûlullah'a, 'Ey Allah'ın Resûlü! Bu konakladığın yer sana Allah'ın konaklamanı emrettiği, bizim için ilerisine gitmemizin ve gerisine çekilmemizin caiz olmadığı bir yer midir? Yoksa şahsi görüş, harp planı ve tedbiri midir?' diye sordu. Resûlullah, **'Hayır, bu bir görüştür, bir harp planıdır ve tedbirdir.'** buyurdu.

Bunun üzerine Hubab, 'Ey Allah'ın Resûlü! Burası karargâh olarak seçilecek bir yer değildir. Ey Allah'ın

46. Buhari, 5391; Müslim, 1945-1946
47. Müslim, 1949
48. bk. Müslim, 1948
49. bk. Müslim, 1950
50. Müslim, 2362
51. Müslim, 2363
52. Zadu'l Mead, İklim Yayınları, 3/312-313

Tıp dünyevi bir ilimdir. Allah Resûlü'nün (sav) tıbba dair tavsiyelerinde asıl olan, dünyevi birer tavsiye olmasıdır. Şayet tıbbi bir tavsiye vahye bağlanmamışsa; bu konuda son sözü söyleyecek olan günümüz tıpçılarıdır. Zira Allah Resûlü'nün bizzat kendisi, dünyevi emirlerinde "Siz daha iyi bilirsiniz." diyerek, işi o alanın uzmanlarına havale etmiştir.

Resûlü, insanları buradan hemen kaldır! Müşrik ordusunun yakınındaki suyun başına gidip konaklayalım. Onun gerisindeki kuyuları kapatalım. Sonra bir havuz yapıp suyla dolduralım. Sonra kavminle savaşalım. Biz susadığımızda havuzdan su içeriz. Onlar ise su bulup içemezler.' dedi.

Bunun üzerine Resûlullah (sav) Hubab'ın görüşüne göre hareket etti ve askerleri alıp düşmanlara daha yakın bir yere konaklandırdılar ve orada karargâh kurdular. Sonra havuzları inşa edip diğer kuyuları tahrip ettiler."[53]

Sonuç

Tıp dünyevi bir ilimdir. Allah Resûlü'nün (sav) tıbba dair tavsiyelerinde asıl olan, dünyevi birer tavsiye olmasıdır. Şayet tıbbi bir tavsiye vahye bağlanmamışsa; bu konuda son sözü söyleyecek olan günümüz tıpçılarıdır. Zira Allah Resûlü'nün bizzat kendisi, dünyevi emirlerinde "Siz daha iyi bilirsiniz." diyerek, işi o alanın uzmanlarına havale etmiştir.

Örneğin, hacamat uygulamasını ele alalım. Allah Resûlü (sav) bir tedavi yöntemi olarak hacamatı uygulamıştır. Ancak bu onun başlattığı, vahiy kaynaklı bir uygulama değildir. Hacamatın tarihçesine baktığımızda ne demek istediğimiz daha iyi anlaşılacaktır. Bu noktada, hacamatın tarihçesine dair, bir doktor hanım kardeşimizin kaynakları tarayarak yaptığı derlemeyi paylaşmak istiyor, yardımı için kendisine teşekkür ediyorum:

53. Siyeri Nebi, Sallabi, Ravza Yayınları, 2/16-17

Hacamatın Tarihçesi

1. Kupa tedavisi Orta Doğu'da MÖ 3500 yıllarında -5500 yıl önce- ilk kez Asurlular tarafından hayvan boynuzları ve bambular kullanılarak uygulanmıştır.

2. Kupa tedavisine ait en eski yazılı belge ise MÖ 3300 yılında antik Makedonya'daki uygulamaları anlatan "Ubi Plethore Ibi Evacua" adlı eserdir.

3. Ebers Papyrus isimli kaynakta MÖ 1550'de kupa tedavisinden bahsedilmiştir.

Yine Ebers Papyrus adlı kaynakta hacamatın faydaları anlatılmaktadır.

Hacamat, sistemli olarak ilk kez Eski Mısır'da kullanılmıştır. Yabancı maddeyi vücuttan uzaklaştırmak için hacamat yoluyla kan alma tavsirlerine ait belgeler bulunmaktadır.

Ebers Tıp Papirüsü, MÖ 1550 yıllarında yazıldığı sanılan ve Mısır'da bulunan bir yazmadır. Adını, kendisini 1873 yılında dünyaya duyuran Eski Mısır uzmanı George Maurice Ebers'ten almıştır.

4. Ayurveda kitabında belirtildiğine göre MÖ 1500 yıllarında Hindistan'da yaş kupa terapisi uygulanmıştır.

5. Arkeologlar Çin'de MÖ 1000 yıllarına ait kupa tedavisi kanıtlarına rastlamışlardır. Ge Hong'un (MÖ 281-341), "Acil Durumlar İçin Reçeteler El Kitabı"nda hayvan boynuzlarından yapılmış kupaların püstül drenajında nasıl kullanılacağı anlatılır.

6. Herodot (MÖ 484-425), Mısırlı doktorların hem kuru hem de yaş kupa tedavisi uyguladıklarını belirtmiştir.

Kupa tedavisinde kupa uygulanan yerlerin çizilmesi suretiyle vücut, kusurlu maddeden arınma imkânına sahiptir. Aynı zamanda ağrı azalması, iltihabın geçmesi, zayıf bünyenin güçlendirilmesi; baş dönmesi ve bayılma eğiliminin kaldırılması, yüzeye doğru oturmuş durgunlaşmış kusurlu maddenin uzaklaştırılması... ve daha birçok benzer hastalıklar da kupa uygulaması ile tedavi olur.

7. MÖ 413 yılında hastalardan kan almak gerçek anlamda bir tedavi metodu hâline gelmiştir. Grek filozofu ve hekimi Empedokles'ten (MÖ 435) itibaren XIX. yüzyılın ortalarına kadar tababette hâkim olan hümoral patoloji (hücresel hastalıklar) teorisine göre, dış dünyanın yapı taşları sayılan dört unsura (toprak, su, hava, ateş) karşılık insan vücudunda da dört sıvı (kan, balgam, sarı safra, kara safra) bulunmakta ve bunların denge hâlinde olması sağlığı, dengenin bozulması ise hastalığı meydana getirmektedir.

8. Modern tıbbın babası Hipokrat (MÖ 460-377) ve Yunan tıbbının büyük hekimi Galen (MS 131-210) hacamattan bahseder. Hipokrat iki tür hacamattan bahseder. Kuru hacamat ve yaş hacamat. Hipokrat, kan alınan kişiden dayanabileceği miktarın alınmasını, müzmin hastalara uygulanmamasını söylemiştir.

Allah Resûlü (sav) 4000 yıldır uygulanagelen ve o dönem tıpçılarının da sıklıkla başvurduğu bir yöntemi aldı ve kullandı. Tarımda, sanatta, yeme içmede, savaş stratejisinde kendi gününün tekniklerini kullandığı gibi... Bu sebeple "Hacamat sünnettir." demek yerine "Hacamat, Allah Resûlü'nün de kullandığı bir yöntemdir." demek daha doğru gözükmektedir. Hacamatı bir örnek kabul ederek, bunu diğer tıbbi -yani dünyevi tavsiyeler- için düşünebiliriz. Bu bilginin/ayrımın bize şu faydası olacaktır: Örneğin, Müslim veya İslami hassasiyeti olan -dinle ve Allah Resûlü'nün sünnetiyle sorunu olmayan- bir doktor size hacamat yapmamanız, sülük ya da çörek otu kullanmamanız gerektiğini; size özel nedenlerle bu sayılanların sağlığınıza zarar vereceğini söylüyorsa; dünyevi bu ilimde uzman olan doktoru dinlemelisiniz. Dünyevi işlerde -kendi tavsiyesi olsa bile- daha bilgilileri dinlememizi isteyen bizzat Allah Resûlü'nün kendisidir.[54]

54. Bir grup âlim "Allah Resûlü tıp öğretmek için gelmedi." diyerek tıbba dair tavsiyeleri bağlayıcı görmemiştir. (İbni Haldun, Mukaddime, 2/269)

Bir grup âlim de tüm tıbbi tavsiyeleri vahiy kabul etmiş ve bağlayıcı kabul etmiştir. (Zadu'l Mead, İklim yayınları, 4/261)

Allah en doğrusunu bilir; tercihe şayan olan, yukarıda zikredilen ayrım olmalıdır.

Soru: Hocam! Ölü veya diriye "Bana şefaat et!" demek şirk midir?

Şefaatin kelime anlamı; vitrin/tek olanın zıddı, çift olandır. Birinin bir başkasının yanına eklenerek onun ihtiyacını gidermek ve talebine yardımcı olmak için çabalamasına "şefaat" denmiştir. Genelde daha üst mertebede olanın daha alt mertebede olana yardımcı/aracı olması anlamında kullanılır.[55]

Kur'ân, şefaati menfi ve müspet olmak üzere iki kısma ayırmıştır.

• Müspet Şefaat (İspat/Kabul Edilen Şefaat)

Allah'ın (cc), şefaat edene/edilene izin verdiği ve razı olduğu şefaattir. Nebilere, meleklere, şehitlere ve salih müminlere verilen, **yalnızca Allah'tan istenen şefaattir:**

"Er-Rahmân'ın katında söz almış olanların dışında, hiç kimse şefaat yetkisini elinde bulundurmayacaktır."[56]

"Onların önlerinde ve arkalarında olanı bilir. O'nun razı olduklarından başkasına şefaat etmezler. Ve O'na karşı korkularından dolayı kalpleri ürpermektedir."[57]

"Onun dışında dua ettikleri, şefaat yetkisine sahip değillerdir. Ancak bilerek hakka şahitlik edenler müstesna."[58]

"Göklerde nice melekler vardır ki -Allah'ın dileyip razı olduğu kimseye izin vermesi dışında- onların şefaatlerinin hiçbir faydası yoktur."[59]

• Menfi Şefaat (Nefyedilen/Reddedilen Şefaat)

Allah'ın (cc) izin verip razı olduğuna bakmaksızın, müşriklerin tayin ettiği ve **şefaatin, şefaat edeceğine inanılan kimseden istendiği şefaattir:**

"Allah'ı bırakıp, kendilerine hiçbir zarar ve fayda vermeyecek şeylere ibadet ediyor ve: 'Bunlar, bizim

55. bk. Mufredatu'l Kur'ân, ş-f-a maddesi
56. 19/Meryem, 87
57. 21/Enbiya, 28
58. 43/Zuhruf, 86
59. 53/Necm, 26

Ölüye nida ederek şefaat talebinde bulunmak, istenen kim olursa olsun, şirktir. Çünkü;
- Ölüye nida etmek, ondan istemektir; bu da duadır. Dua ibadettir ve yalnızca Allah'a yapılır.

Allah katındaki şefaatçilerimizdir.' diyorlar. De ki: '(Allah bu varlıklara ibadeti meşru kılmamış ve bunlara şefaat yetkisi vermemiştir. Buna rağmen böyle iddia ederek) Allah'a göklerde ve yerde bilmediği bir şeyi mi haber veriyorsunuz?' O (Allah), onların şirk koştuklarından münezzeh ve yücedir."[60]

Allah'ın (cc), kime şefaat yetkisi vereceği; şefaat edilmesi için kimlerden razı olup izin vereceği bizim için gayptır. Evet, umumi olarak şefaat edecek olanların ve şefaat edileceklerin sıfatını biliyoruz. Ancak muayyen olarak kimlerin bu sınıfa dâhil olduğunu hiçbirimiz bilmiyoruz. Kendisine şefaat yetkisi verilecek olan Resûl (sav) dahi yakınlarına şefaat edip edemeyeceğini bilmiyor, bu sebeple de onları uyarıyordu:

Ebu Hureyre'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

60. 10/Yûnus, 18

" 'Kavminden en yakın olanları uyar...'[61] ayeti indirildiğinde Resûlullah, Kureyşlileri çağırdı. Onlar da gelip toplandılar. Resûlullah, onlara genel ve özel olarak hitap etti. Şöyle buyurdu: 'Ey Ka'b b. Luayoğulları! Kendinizi cehennemden kurtarınız. Ey Murre b. Kaboğulları! Kendinizi cehennemden kurtarınız. Ey Abduşşemsoğulları! Kendinizi cehennemden kurtarınız. Ey Abdulmenafoğulları! Kendinizi cehennemden kurtarınız. Ey Haşimoğulları! Kendinizi cehennemden kurtarınız. Ey Abdulmuttaliboğulları! Kendinizi cehennemden kurtarınız. Ey (kızım) Fatıma! Kendini cehennemden kurtar. Şüphesiz ki benim, sizin hakkınızda Allah'tan gelecek bir şeyi engellemeye yetkim yok. Şu var ki benim, sizinle akrabalık bağım vardır, bu akrabalık ilişkimi sürdüreceğim."[62]

Kıyamet gününde Allah Resûlü (sav) ve diğer şefaatçiler kime şefaat edeceklerini bilmemektedir.

Enes b. Malik'ten (ra) rivayet edildiğine göre Resûlullah (sav) şöyle buyurdu:

"Allah kıyamet gününde insanları toplar. Onlar, 'İçinde bulunduğumuz şu sıkıntılı durumda bizleri kurtarması için Rabbimize karşı şefaat istesek!' derler. Ardından Âdem'e (as) gelir ve ona, 'Sen, Allah'ın kendi eliyle yarattığı, sana kendi ruhundan hayat verdiği, meleklere emredip de senin için secde ettirdiği peygambersin. Bizim için Rabbinin huzurunda şefaat et!' derler. Âdem de 'Ben buna ehil değilim.' der ve o işlediği hatasını zikreder. 'Siz, Allah'ın gönderdiği ilk resûl olan Nuh'a (as) gidin.' der. Sonra onlar Nuh'a giderler. Nuh, işlemiş olduğu hatasını anar ve 'Ben buna ehil değilim. Siz, Allah'ın kendisini dost edindiği İbrahim'e (as) gidin.' der. Akabinde onlar İbrahim'e gelirler. İbrahim de işlediği hatasını anarak 'Ben buna ehil değilim. Siz, yüce Allah'ın kendisiyle konuştuğu Musa'ya (as) gidin.' der. Musa'ya gelirler. Musa onlara, 'Ben buna ehil değilim.' der, sonra işlediği hatasından söz eder ve 'Siz, İsa'ya (as) gidin.' der. Akabinde İsa'ya gelirler. O da 'Ben buna ehil değilim, siz Muhammed'e (sav) gidin. Allah onun geçmiş ve geri kalmış bütün günahlarını mağfiret buyurmuştur!' der. **Bunun üzerine insanlar bana gelirler. Ben Rabbimin huzuruna izin isterim. O'nu görünce hemen secdeye kapanırım. Allah, dilediği kadar beni bu vaziyette bırakır. Sonra**

61. 26/Şuarâ, 214
62. Müslim, 204

Allah tarafından bana, 'Başını kaldır! İste, sana verilir; söyle, sözün dinlenir; şefaat et, şefaatin kabul edilir!' buyrulur. Ben secdeden başımı kaldırır ve Rabbimin bana öğreteceği bir hamd ile Rabbime hamdederim. Sonra şefaat ederim. Benim için bir sınır tayin buyurur. Sonra ben insanları ateşten çıkarır ve cennete gönderirim. Sonra üçüncü veya dördüncü defada olduğu gibi döner, yine secdeye kapanırım. Cehennemde Kur'ân'ın ebediyen kalmalarına hükmettiği kimseler hariç kimse kalmayıncaya kadar buna devam ederim."[63]

Görüldüğü gibi şefaat haktır! Ancak kimin şefaat edeceği, kime şefaat edileceği yalnızca Allah'ın (cc) yetkisindedir. Hâliyle şefaat yalnızca Allah'tan istenmelidir:

" 'Yoksa Allah'ın dışında şefaatçiler mi edindiler?' De ki: 'Onlar (şefaat yetkisine) sahip olmasalar ve (sizin onlara olan ibadetinize) akıl erdiremeseler dahi (yine de onları şefaatçi mi edineceksiniz)?' De ki: 'Şefaatin tümü Allah'ındır. Göklerin ve yerin hâkimiyeti/egemenliği O'na aittir. Sonra O'na döndürüleceksiniz.' "[64]

Şefaat İstemek!

• Ölüden Şefaat İstemek:

Ölüye nida ederek şefaat talebinde bulunmak, istenen kim olursa olsun, şirktir. Çünkü;

- Ölüye nida etmek, ondan istemektir; bu da duadır. Dua ibadettir ve yalnızca Allah'a (cc) yapılır:

"Hiç şüphesiz, mescidler Allah'ındır. (O hâlde), Allah'la beraber başka bir (ilaha) dua etmeyin."[65]

"Dua ibadetin ta kendisidir."[66]

• Allah'a ait olan bir yetkiyi, Allah'tan başkasına vermektir. O'nun (cc) rıza ve iznine bakmaksızın hareket etmektir:

"De ki: "Şefaatin tümü Allah'ındır. Göklerin ve yerin hâkimiyeti/egemenliği O'na aittir. Sonra O'na döndürüleceksiniz."[67]

• Ölüden şefaat istemek; onun sizi duyduğuna, hâlinizden haberdar olduğuna ve ihtiyacınızı giderecek güce sahip olduğuna inanmanın neticesidir. Bu; Allah'a (cc) ait olan sıfatları Allah'tan başkasına vermektir, şirktir:

"Geceyi gündüze, gündüzü de geceye katar. Güneş'i ve Ay'ı emre amade kılmıştır. Her biri belirlenmiş bir süreye kadar akıp gider. İşte bu, sizin Rabbiniz olan Allah'tır. Hâkimiyet/egemenlik yalnızca O'na aittir. O'nun dışında dua ettikleriniz, kıl kadar dahi bir şeye sahip değildir. Onlara dua etseniz, duanızı işitmezler. İşitseler bile, size cevap veremezler. Kıyamet günü şirkinizi reddederler. (Her şeyden haberdar olan) Habîr gibi kimse sana haber veremez."[68]

"Allah'ı bırakıp da kendilerine dua ettiğiniz varlıklar, sizin gibi (Allah'a) kuldurlar. Şayet doğruysanız, çağırın da çağrınıza karşılık versinler. Onların kendisiyle yürüdükleri ayakları, tutacak elleri, görecek gözleri, işitecek kulakları mı var ki (çağrınıza icabet etsinler)? De ki: 'Bütün ortaklarınızı çağırın. Sonra elinizden gelen tuzağı kurun ve bana göz açtırmayın. Şüphesiz ki benim velim, Kitab'ı indiren Allah'tır. O, salihleri veli edinir. O'nu bırakıp da dua ettikleriniz, size yardım etmeye de kendilerine yardıma da güç yetiremezler.' Onları hidayete çağırsanız, sizi duymazlar. Onların sana baktığını görürsün, fakat onlar görmezler."[69]

Müşrikler salih olduklarına inandıkları kulları ve Allah'ın kızları olarak gördükleri melekleri şefaatçi kabul eder ve onlardan Allah indinde ihtiyaçlarına aracılık etmeleri için duacı olurlardı. Bugün bizim put dediğimiz taşlar/kabirler/ağaçlar; bu salih insanları temsil eden birer sembolden ibaretti:

"Ve dediler ki: 'Sakın ha ilahlarınızı bırakmayın. Ved, Suva, Yeğus, Yauk ve Nesr'i de bırakmayın.' "[70]

İbni Abbas (ra) şöyle demiştir:

"Nuh Kavmi'nin putları daha sonra Arapların putları olmuştur... Bunlar Nuh Kavmi'nden salih kişilerin adlarıydı. Onlar vefat edince şeytan, onların kavimlerine oturdukları meclislerde putlar dikmelerini ve bu putlara bu isimleri vermelerini fısıldamıştı. Böyle

63. Buhari, 6565
64. 39/Zümer, 43- 44
65. 72/Cin, 18
66. Ebu Davud, 1479; Tirmizi, 2969
67. 39/Zümer, 44
68. 35/Fâtır, 13-14
69. 7/A'râf, 194-198
70. 71/Nûh, 23

yaptılar. Onlar vefat edinceye kadar bunlara ibadet etmiyorlardı. Onlar helak olup ilim ortadan kalkınca, insanlar bunlara ibadet etmeye başladılar."[71]

İbni Cerir (rh) der ki:

"Muhammed b. Kays (rh) şöyle demiştir: 'Bu kişiler Âdem (as) ve Nuh (as) arasında yaşayan salih bir kavimdi. Bu kişilerin kendilerini takip eden tabileri vardı. Onlar vefat edince kendilerini takip eden arkadaşları dediler ki: 'Biz onların resimlerini çizersek bu, hatırladığımız zaman bizi ibadet etmeye teşvik edici bir şey olur.' Sonra onların resimlerini çizdiler. O nesil vefat edip başka bir nesil gelince şeytan, onların arasına sızıp dedi ki: 'Sizden önceki atalarınız bunlara ibadet eder ve onlar sayesinde yağmura kavuşurlardı.' Bundan sonra insanlar, onlara ibadet etmeye başladılar.' "[72]

Yani şefaati Allah'tan (cc) değil, Allah'ın şefaat yetkisi verebileceği varlıklardan istemiş; böylece o varlıkları ilahlaştırmış/putlaştırmış kendileri de müşrik olmuştu.[73]

• Diriden Şefaat İstemek:

Örneğin, hayattayken Allah Resûlü'ne "Bana şefaatçi ol!" demek veya birine "Şehit olur ve Allah (cc) sana şefaat etme yetkisi verirse bana şefaat eder misin?" tarzında talepte bulunmaktır.

Bu şirk değildir. Çünkü:

"Peygamberimizin kadın veya erkek bir hizmetlisinden rivayet edildiğine göre Nebi (sav) hizmetlisine, 'Bir ihtiyacın var mı?' diye sorardı. Bir gün hizmetli dedi ki: 'Ey Allah'ın Resûlü, benim ihtiyacım var!' Nebi, 'İhtiyacın nedir?' diye sorunca 'Kıyamet gününde bana şefaat etmendir.' dedi. Nebi, 'Bunu kim sana öğretti?' buyurdu. Hizmetli, 'Rabbim' diye yanıtladı. Nebi, '...O hâlde bana, secdelerini çoğaltmak suretiyle yardım et.' buyurdu."[74] [75]

71. Buhari, 4920

72. Taberi Tefsiri, 23/639

73. Birçok insan; salih insanların Allah katında diri olmasını onlara dua etmenin, onları aracı edinmenin ve onlardan yardım/medet istemenin delili saymaktadır. Oysa nebi, melek ve şehitlerin Allah (cc) katında diri olduğu doğru; buna binaen onlardan yardım/şefaat istenebileceği yanlıştır. Şöyle ki; meleklerin Allah katında diri olduğu açıktır. Nebilerin diri olduğuna dair şu nas varid olmuştur:

Evs b. Evs'ten (ra) rivayet edildiğine göre o, şöyle demiştir:

"Resûlullah şöyle buyurdu: 'Cuma günü, günlerinizin en değerlisidir. Âdem o günde yaratıldı, o gün vefat etti ve Sur'a o gün üfürülecek, her şeyin yok olacağı ses o gün gerçekleşecektir. Cuma günü bana çok salavat getiriniz. Sizin salavatınız bana arz olunur.' Ashab, 'Ey Allah'ın Resûlü, sen vefat edip toprak altında çürüdükten sonra salavatımız sana nasıl arz olunur?' dediler. Resûlullah, 'Allah, peygamberlerin cesetlerini çürütmeyi toprağa haram kılmıştır.' buyurdu." (Ebu Davud, 1047; Nesai, 1373)

Görüldüğü gibi Allah Resûlü (sav) bizi işitmemekte, yüce Allah salavatlarımızı ona arz etmektedir. Kaldı ki bizi işitseydi bile bu, ona dua edebileceğimiz anlamına gelmezdi. Çünkü dua ibadettir ve yaratılışın gayesi yalnızca Allah'a kulluk/ibadet etmektir.

Şehitlerin diri olduğuna dair şu nas varid olmuştur:

"Allah yolunda öldürülen (şehitleri) ölüler sanma. (Hayır, öyle değil!) Bilakis, onlar diridirler ve Rableri katında rızıklanmaktadırlar." (3/Âl-i İmran, 169)

İbni Abbas (ra), bu hayatın mahiyetine dair Allah Resûlü'nün (sav) şu açıklamalarını rivayet etmiştir:

"Resûlullah (sav) şöyle buyurdu: 'Uhud'da kardeşlerinize şehitlik isabet edince, Allah onların ruhlarını yeşil kuşların içlerine yerleştirdi. Bu kuşlar cennet ırmaklarına uğrar, meyvelerinden yer ve arşın gölgesinde asılı olan altın kandillere dönerler. Şehitler orada yediklerinin, içtiklerinin ve barındıkları yerin güzelliğini gördüklerinde şöyle derler: 'Bizim cennette diri olduğumuzu ve rızıklandığımızı dünyadaki kardeşlerimize kim bildirir ki onlar da savaştan korkup kaçmasınlar ve şehit olup bizim yanımıza gelsinler.' Bunun üzerine Allah, 'Bu haberi o kullarıma ben ulaştıracağım.' diyerek şu ayeti indirir: 'Allah yolunda öldürülen (şehitleri) ölüler sanma. (Hayır, öyle değil!) Bilakis, onlar diridirler ve Rableri katında rızıklanmaktadılar.' (Al-i İmrân, 169) " (Müslim, 121; Ebu Davud, 2520; İbni Mace, 4)

Cabir b. Abdullah'tan (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Resûlullah, benimle karşılaştı ve 'Ey Cabir, seni neden kırgın görüyorum?' dedi. Ben de 'Ey Allah'ın Resûlü! Babam, Uhud Günü'nde şehit düştü, geride borç ve çoluk çocuk bıraktı.' dedim. Resûlullah, 'Babanın, Allah tarafından nasıl karşılandığını sana haber vereyim mi?' buyurdu. Ben de 'Evet, ey Allah'ın Resûlü!' dedim. Şöyle buyurdular: 'Allah bir kimseyle ancak perde arkasından konuşmuştur. Fakat babanı diriltmiş ve arada perde olmaksızın yüz yüze konuşarak şöyle buyurmuştur: 'Ey kulum, dile benden, sana dilediğini vereyim!' O da 'Ey Rabbim, beni dirilt, senin yolunda ikinci kez öldürüleyim.' demiştir. Allah da şöyle buyurmuştur: 'Benim şu hükmüm geçmiştir: Onlar oraya/Dünya'ya geri dönmezler. 'Allah yolunda öldürülen (şehitleri) ölüler sanma. (Hayır, öyle değil!) Bilakis, onlar diridirler ve Rableri katında rızıklanmaktadırlar.' (3/Âl-i İmran, 169)' "(Tirmizi, 3010)

Görüldüğü gibi şehitlerin hayatta olması, içinde özel bir anlam barındırır. Kendileri Dünya ehliyle irtibat kuramamakta; durumlarını kardeşlerine iletsin diye Allah'tan (cc) yardım istemektelerdir. Dünyaya tekrar dönme talepleri, yüce Allah'ın hükmü/kaderi gereği mümkün değildir. Kendi ihtiyaçlarını karşılayamayan ve Dünya'ya dönemeyen insanlara ihtiyaçlarımızı karşılasın diye dua etmek, akılsızlık olsa gerektir. Sonuç: Birinin Allah'ın huzurunda diri olması; ona dua edileceği, onun da bizi duyacağı anlamına gelmez. Birinin salihlerden ve diri olmasıyla ona dua etmek arasında bağ kurmak şirk zihniyetidir.

74. Ahmed, 16076

75. İmam Ahmed (rh) bu hadisi Müsned'ine alarak kendi yanında sahih olduğunu ima etmiştir. Heysemi Mecmau'z Zevaid'de (2/2490), "Ahmed rivayet etti. Hadisin ricali (ravileri) Sahih'in ricalidir." der. Ayrıca bu rivayete şahit olabilecek farklı rivayetler de varid olmuştur. (Bk. Eş-Şefa'a, Mukbil b. Hadi, s. 287-288). Müsnedi tahkik eden Şeyh Şuayb Arnavut ve arkadaşları hadis için "İsnadı sahihtir. Ricali Şeyheyn (Buhari ve Müslim'in kendilerinden hadis naklettiği) ricalindendir. Tek istisna Ziyad b. Ebi Ziyad'dır. O, yalnızca Müslim'in ricalindendir." derler. (Bk. Muessesetu'r Risale, 25/ 479) Şeyh Ahmed Şakir'in Müsned çalışmasını tamamlayan Ahmed Hamza Zeyn de "İsnadı sahihtir." demiştir. (Bk. Daru'l Hadis, 12/ 443)

Görüldüğü üzere bu sahabi Allah Resûlü'nden (sav) kıyamet günü kendisine şefaatçi olmasını talep etmiştir. O da bu talebi kabul etmiş ve sahabiye, çokça secde ederek kendisine yardım etmesini emretmiştir. Zira Nebi, sahabiye şefaatçi olmak için Allah'a dua edecektir. Sahabi de çokça secde ederek Allah'tan (cc), Nebi'yi (sav) kendisine şefaatçi kılmasını talep edecektir.

Ancak burada iki noktanın altını çizmek gerekir:

Bu talep şekli Muhacir ve Ensar'ın öncülerinin yaygın bir uygulaması değildir. Şirk olmasa dahi bize örnek gösterilen topluluk böyle taleplerde bulunmamıştır. Allah Resûlü (sav) onlara duanın birçok çeşidini öğretmesine rağmen; içinde şefaat talebi olan dualar öğretmemiştir. Allah en doğrusunu bilir; bu, kalplerin yaratılanlara meyletmemesi ve tevekkülün zedelenmemesi hikmetiyle açıklanabilir. O (sav), şirk olmadığı hâlde tevhidin kemalini zedeleyen birçok davranışı yasaklamıştır.[76]

Şehit olması umulan kişiden böyle bir talepte bulunmanın hiçbir örneği yoktur. Şehide şefaat hakkı verileceğini bize aktaran, sahabedir. Buna rağmen savaşa çıkarken, bir kısmını Allah Resûlü'nün (sav) şehadetle müjdelemesine rağmen ve dahi şehit olmak için birlikte dua etmelerine rağmen[77] birbirlerinden böyle bir talepte bulunmamışlardır. Hayır ve saadet; din alanında bize örnek gösterilen ilk nesle tabi olmaktır.

Bir şeyin şirk olması için üç şeyden birine ihtiyaç vardır: Ya şeriat onun şirk olduğuna nas kılmalı ya bir ibadetin Allah'tan başkasına sarf edilmesi söz konusu olmalı ya da Allah'a ait bir sıfat, Allah'tan başkasına verilmiş olmalıdır.

Unutulmamalıdır ki; bir şeyin şirk olması için üç şeyden birine ihtiyaç vardır: Ya şeriat onun şirk olduğuna nas kılmalı ya bir ibadetin Allah'tan (cc) başkasına sarf edilmesi söz konusu olmalı ya da Allah'a ait bir sıfat, Allah'tan başkasına verilmiş olmalıdır. Sadedinde olduğumuz konuda bu üç durumdan hiçbiri söz konusu değildir. Ayrıca Allah Resûlü Dönemi'nde bunun bir uygulaması yaşanmıştır. Şayet yaşayan ve şefaat hakkı olan birinden şefaat talebinde bulunmak şirk olsaydı; Allah Resûlü'nün (sav) tavrı çok farklı olurdu. Allah en doğrusunu bilir...

Bu ay bu kadarla iktifa ediyor ve her birinizi Allah'a (cc) emanet ediyorum.

---

76. Kişiyi dinden çıkarmadığı hâlde tevhidin kemaline zarar vermesi endişesiyle yasaklanan bazı davranışlar:

    - Allah (cc) ve Resûl'ünü (sav) aynı zamirde toplamak:

    Adiy b. Hatim (ra) şöyle demiştir:

    "Bir kimse Resûlullah'ın yanında hutbe vererek, 'Kim, Allah ve Resûl'üne itaat ederse doğruya erişir. Kim, bunlara karşı gelirse yoldan çıkar.' dedi. Bunun üzerine Resûlullah, 'Sen iyi bir hatip değilsin. 'Allah'a ve Resûl'üne karşı gelirse' şeklinde söyle.' buyurmuştur." (Müslim, 870)

    - Rukye talep etmemek, ateşle dağlanarak tedavi olmamak:

    İbni Abbas'tan (ra) rivayet edildiğine göre Resûlullah (sav) şöyle buyurdu:

    " 'Ümmetler bana gösterildi. Peygamberler birer ikişer, beraberlerinde onar yirmişer kişilik gruplarla birlikte geçiyor, kimi peygamberlerle beraber hiç kimse de bulunmuyordu. Nihayet uzakta bana büyük bir karaltı gösterildi. 'Bu nedir, bu benim ümmetim midir?' diye sordum. Bana, 'Hayır, bu, Musa ve onun kavmidir.' denildi. Bana, 'Ufka bak.' denildi. Ufku dolduran büyük bir karartı gördüm. Sonra tekrar 'Şuraya ve şuraya da -semanın bu ufuklarına- bak.' denildi. Ufukları doldurmuş karartılar görüverdim. Bana, 'Bu senin ümmetindir.' denildi. Hem bunlardan yetmiş bin kişi hesapsız ve azapsız olarak cennette girecektir.'

    Sonra ayağa kalktı ve evine girdi. İnsanlar da hesapsız ve azapsız bir şekilde cennete girecekler konusunda konuşmaya başladılar. Bazıları dedi ki: 'Bunlar Allah Resûlü'nün ashabı olabilir.' Bazıları da 'Bunlar İslam'da doğup Allah'a şirk koşmayan insanlar olabilirler.' dedi. Başka şeyler de söylediler. Allah Resûlü dışarı çıktı. 'Neyi konuşuyordunuz?' buyurdu. Durumu anlattılar. Dedi ki:

    'Onlar hiçkimseden rukye talebinde bulunmaz, uğursuzluğa inanmaz, ateşte dağlanmaz ve Rablerine tevekkül ederler.' " (Buhari, 5705; Müslim, 220)

77. Sa'd b. Ebi Vakkas'tan (ra) şöyle rivayet edilmiştir: "Uhud Savaşı'nda Abdullah b. Cahş ile karşılaştım, bana şöyle dedi: 'Allah'a dua etmiyor musun?' Ben, 'Ediyorum.' dedim. Bir köşede dua ettim, şöyle dedim: 'Ya Rabbi, düşmanla karşılaştığımda beni zor, hınçlı ve intikamı şiddetli bir düşmanla karşılaştır. Onunla savaşayım, o da benimle savaşsın. Sonra bana zafer nasip et, onu öldüreyim ve ganimeti alayım.' dedim, Abdullah da duama 'Amin.' dedi. Sonra o şöyle dua etti: 'Allah'ım! Beni kini ve öfkesi şiddetli zor bir düşmanla karşılaştır. Senin için onunla savaşayım, o da benimle savaşsın. Sonra beni öldürüp burnumu ve kulağımı kessin. Yarın sana ulaştığımda 'Burnun ve kulağın niçin kesildi?' diye sorduğunda ben de 'Senin ve Resûl'ün için.' diyeyim, sen de 'Doğru söylüyorsun.' de.'

    Sa'd b. Ebi Vakkas (ra) şöyle der: 'Abdullah b. Cahş'ın duası, benim duamdan daha hayırlıydı. Günün sonunda onu öldürülmüş ve müsle yapılmış hâlde gördüm. Burnu ve kulağı bir ağaca iple asılmıştı.' "

    Said bin Museyyeb (rh) şöyle der: "Abdullah b. Cahş, 'Allah'ım, senin adına yemin ediyorum ki ben yarın düşmanla karşılaşacağım, beni öldürecek ve sonra da kulağımı ve burnumu kesecekler. Sonra sen bana bunun neden olduğunu sorduğunda ben de 'Senin için!' diyeceğim.' dedi. Ümit ederim ki Allah onun yemininin başını doğru çıkardığı gibi, sonunu da doğru çıkarır." (Hayatu's Sahabe, Mahmud El-Mısri, 790-791)

İSLÂM'DAN MÜSLÜMANLIĞA, ZİHNİYET DEĞİŞİM SÜREÇLERİ

Feriduddîn AYDIN

Dinlerin her biri, yayıldığı muhitte belli bir zihniyetin oluşumuna yol açmıştır. Böylece aynı bölge içinde türeyen ve birbiriyle çelişen bu aykırı ve çoklu zihniyetler ortamında tarih boyunca çatışmalar ve dramatik olaylar yaşanmıştır.

Zihniyet terimi için çeşitli tanımlar yapılmıştır. Bu kavramı tarif edenlerin ortak görüşünü şöyle özetlemek mümkündür: Siyasal, sosyal, ekonomik ve dinsel etkilerle oluşan ve toplumun büyük çoğunluğu tarafından -genel anlamda- benimsenen duygu, zevk, ülkü, anlayış ve müşterek düşünceye zihniyet denir.

Bu tanımdan yola çıkarak, -İslâmî kimlik altında görüntü veren- bugünkü toplumların zihniyetlerini incelediğimizde inanılmaz çelişkilerle karşılaşıyoruz. Aynı zamanda ilk İslâm toplumu ile bugünkü Müslüman halkları karşılaştırdığımızda, -zihniyet bakımından- aralarında derin uçurumlar görüyoruz. Bunu kısaca şöyle de ifade edebiliriz: Günümüzdeki Müslümanların inanıp yaşadıkları din, 1500 yıl önceki toplumun, birinci ağızdan dinleyip uyguladığı İslâm'dan oldukça farklı nitelik ve biçimlerde anlaşılmakta ve uygulanmaktadır. Onun için 15 asır önce belli bir bütünlük çerçevesinde uygulanan İslâm'a alternatif olarak, bugün birbirinden bağımsız isimler altında ve değişik biçimlerde dinler varlık göstermektedir. Örneğin, Milli Türk Müslümanlığı ve tarikat adı altında kapsadığı çeşitli

Türkler tarafından tarih boyunca kurulmuş olup Türk Müslümanlığının altyapısını oluşturan birçok tarîkat vardır. Bunların başlıcaları şunlardır: Nakşbendiyye (Nakşbendî Tarikatı), Halvetiyye, Mevleviyye, Bayramiyye, Cerrâhiyye, Gülşeniyye, Şabaniyye, Uşşakiyye, Rûşeniyye, Demirtaşiyye, Sümbüliyye, Karabaşiyye, Sivasiyye, Sinaniyye, Muslihiyye, Bektaşiyye…

varyantlar[1]; Şii Müslümanlık ve kapsadığı İmamîlik[2], Nusayrîlik[3], Zeydilik[4] ve İsmailîlik[5] gibi daha birçok fırkalar; keza Hariciliğin devamı olan Vahhabîlik ve İbâdîlik[6], bu dinlerden birer örnek oluşturmaktadırlar.

Bu ise son derece önemsenmesi gereken tarihî bir hakikattir. Çünkü bunlar -sanıldığı gibi- gerçekte aynı kaynağa dayanan ve aşırı yorumlarla farklılaşmış olan (ekol ya da mezhep niteliğinde) yapılar değil, tam aksine -İslâm'dan beslenmiş olsalar bile- temelde onu dejenere etmek amacıyla dizayn edilmiş birer bağımsız dindirler. Bundan çıkarılan sonuç, kısaca şudur: Bu dinlerin her biri, yayıldığı muhitte belli bir zihniyetin oluşumuna yol açmıştır. Böylece aynı bölge içinde türeyen ve birbiriyle çelişen bu aykırı ve çoklu zihniyetler ortamında tarih boyunca çatışmalar ve dramatik olaylar yaşanmıştır. Bu hadiselerden bazıları o kadar geniş bir alanı etkilemiştir ki bu yüzden bir devlet (Örneğin Anadolu Selçuklu Devleti) tarih sahnesinden çekilmiştir.[7]

1. Türkler tarafından tarih boyunca kurulmuş olup Türk Müslümanlığının altyapısını oluşturan birçok tarîkat vardır. Bunların başlıcaları şunlardır: Nakşbendiyye (Nakşbendî Tarikatı), Halvetiyye, Mevleviyye, Bayramiyye, Cerrâhiyye, Gülşeniyye, Şabaniyye, Uşşakiyye, Rûşeniyye, Demirtaşiyye, Sümbüliyye, Karabaşiyye, Sivasiyye, Sinaniyye, Muslihiyye, Bektaşiyye…
2. İsnâeşeriyye olarak da anılan İmamiyye, Şiiliğin en yaygın olanı ve İran'ın resmî mezhebinin adıdır. Erken dönem Şii liderlerinden İbn Mîsem (öl. 799) tarafından kurulduğu ileri sürülmektedir.
3. Nusayrîlik: Şiiliğin fanatik mezheplerinden biridir. Bu nedenle uzmanlar tarafından "Bâtınî karakterli" olarak nitelenmiştir. Adını kurucusu Ebû Şuayb Muhammed b. En-Nusayr En-Numeyrî'den (öl. 883) almıştır. 1971 yılından beri Suriye yönetiminin başındaki Esed ailesi bu mezhebe bağlıdır.
4. Zeydilik: Şiiliğin ılımlı bir koludur. Irak, Taberistan ve özellikle Yemen'de tutunmuştur. Adını Emevî Hükümdarı Hişam bin Abdülmelik'e karşı başkaldıran Hüseyin'in (ra) -Ali Zeynulâbidîn'den- torunu İmam Zeyd bin Ali'den almıştır. İran tarafından desteklenen ve 2017-2020 yıllarında Suûdî Arabistan'ın saldırılarına hedef oluşturan Yemenli Hûsiler bu mezhebe mensupturlar. Ünlü müfessir ve devlet adamı İmam Şevkânî de (öl. 1834) Zeydîdir.
5. İsmailîlik: Bu akımın, İslâm mezheplerinden biri olduğuna ilişkin iddiaların hiçbir bilimsel temeli yoktur. Bilakis, Hüseyin'in (ra) dördüncü kuşaktan torunu Cafer Es-Sâdık'ın oğlu İsmail'e mâl edilen mistik-ezoterik bir felsefedir. Şiiliğin bir kolu ve fanatik bir mezhep olduğu ileri sürülen İsmailîlik, aslında Şiilikten tamamen bağımsız ve dine benzer gizemli bir felsefedir. İsmailîlik, adını İsmail bin Cafer Es-Sâdık'tan (702-765) alan aşırı tutucu bir Şii inanç ekolüdür. Şiilerin çoğunluğuna göre -altıncı imam- Cafer Es-Sâdık'tan sonra imamet makamına, onun yedi oğlundan Mûsâ el-Kâzım layık olmuştur. Ancak İsmailîler'in inancına göre Cafer Es-Sâdık'ın yerine, -7. imam olarak- onun en büyük oğlu İsmail geçmiştir (öl. 751 veya 756 veya 762). Tarihçilere göre bu konuda büyük çelişkiler vardır ve bu iddia doğru değildir. Çünkü İsmail babasından önce ölmüştür. İsmailîlik, aslında (874 yılında, Şam'a yakın Selemiye Kasabası'nda ölen Ahvazlı, Yahudi kökenli) Abdullah bin Meymûn El-Kaddâh tarafından kurulmuştur. Takipçileri birçok kola ayrılmışlardır. Örneğin Karmatîlik ve Haşhaşilik bu kollardandır. İsmailîlik, Mısır'da kurulan Fatımî Devleti'nin (909-1171) resmî mezhebi (daha doğrusu resmi dini) idi.
6. İbâdîlik: Haricîliğin ılımlı bir koludur. Sönmüş bir yanardağa benzetilebilir. Ali'nin (ra) düşmanları olarak tarihe geçmiş bulunan Haricîlikle ilişkilendirilmesine rağmen, İbâdîler arasında (Ali) adını örnek oluşturmaktadırlar.
7. Anadolu Selçuklu Devleti'nin yıkılmasında rol oynayan önemli hadiselerin başında Babaîler isyanı gelmektedir. Kısaca "İmansız evliyalık" diye nitelenebilecek oldukça karmaşık bir inanç türüne bağlı Şamanist Türkmenler -Baba İlyas'a bağlı- Baba İshak adında bir aktivist (tarikat şeyhi) tarafından (1237-1241 yılları arasında) teşkilâtlandırıldı. Bunların oluşturduğu büyük bir ordu, Selçuklu Devletini uzun yıllar yıprattı ve onu yıkılma eşiğine getirdi. "İmansız evliyalık", Milli Türk Müslümanlığının altyapısını oluşturan gerek "Sünnî", gerekse Alevî tandanslı mistik-ezoterik akımların tamamında temel inanç olarak vardır.

ÇATIRTI GELİYORSA

Özcan YILDIRIM
ozcanyildirim@tevhiddergisi.org

Covid-19, bilime tapanları, taptıklarıyla baş başa bıraktı Rabbimiz. Bu suredeki (Alak Suresi) ayetin ifadesiyle; taraftarlarını, kullarını çağırsınlar bakalım! Çağırsınlar bilim ve onu kutsayan azgınları. Toplantılar üzerine toplantılar yapsınlar, Allah'ın dinine kafa tutmaya çalışanlar. Dün cennet diye pazarladıkları dünyalarını dalga dalga saran musibetlerden, geceli gündüzlü taptıkları bilim kurtarabiliyor mu?

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ (1) خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ (2)
اِقْرَأْ وَرَبُّكَ الْاَكْرَمُۙ(3)
الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ (4) عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ (5)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum.)

1. Yaratan Rabbinin adıyla oku!

2. O, insanı bir kan pıhtısından yarattı.

3. Oku! Rabbin (en cömert ve ihsanı en bol olan) El-Ekrem'dir.

4. O ki; kalemle (yazmayı) öğretendir.

5. İnsana bilmediğini öğretti."[1]

1. 96/Alak, 1-5

Allah'a hamd, Resûl'üne salât ve selam olsun.

Kalem üzerine kelam etmeye çalışmış, öğrenim araçlarından biri de kalemdir, demiştik. Şurası bir gerçektir ki günümüz dünyasının teknoloji alanında ilerleme kaydetmesi kalemin önemini, öğretim gücünü ve zihin üzerindeki etkisini kaybettirmemiştir. Yerini başkası da alamamıştır kalemin. Dünün daktilosu, disketi; bugünün klavyesi, flash belleği, akıllı telefonu, diktesi, yapay zekası... kalemin önce kağıda, oradan zihne nakşedip ilmek ilmek dokuduğu bilgiyi; aynı göndergelerle aynı alıcıda (insanda), aynı etkiyi bırakamamıştır.

Wisconsin Üniversitesi'nden bir grup araştırmacı, kalemle yazmanın metin üretmeye ve zihinsel becerileri geliştirmeye önemli katkılar sağladığını belirtmiştir. Öğrencilerin kalemle klavyeye göre daha hızlı yazdıkları, yazılarında kendilerini daha iyi ifade ettikleri ve çok daha özgün düşünceler dile getirdikleri tespit edilmiştir. Bu araştırmalara göre yazı yazarkenki parmak hareketleri beynin düşünme, dil ve hızlı bellek gibi çeşitli bölümlerini harekete geçirmektedir. Bu durum da öğrencilerin yapıcılığını arttırmakta, düşüncelerini kâğıda aktarma ve kendilerini daha iyi ifade etme becerilerini geliştirmektedir.[2]

Bu sebeple çocuklara aşılanan misyon, okuma yazma olmalıdır. "Aman kitaplar çizilip yırtılmasın." "Aman halıları yeni sildim, misafir gelecek." "Aman duvarları haritaya çevirecek." hegemonyasında yetişen ve kalemlerin, kitapların ve defterlerin yeni gelin çeyizi gibi saklanıp; evin tablet, akıllı telefon gibi demirbaşlarının el göz hapsinde tutulduğu bir ortamda çocuk elbet okumayacak, okuduğunu anlamayacak, kitap ve kalem kendisine yedi gömlek uzak kalacaktır. Nihayetinde de düşünemeyen, muhakeme edemeyen, okumayan, yazmayan, teknoloji tutsağı, dijital köle ve çağın zombileri ortaya çıkacaktır.

Çocuklarımızı daha ilk günlerinden itibaren kölelik edevatlarından uzak tutup kâğıt kalem gibi demode olmayan öğrenim araçları ile sarmalı, sararken de eğlenceli hâle getirmeliyiz. Ta ki daha ilk günlerinden limbik sistemlerinin başını ezmeyelim:

"Limbik sistem, kendi oluşturduğu imgelerle beslenir. Kimi araştırmacılara göre, çocuklar -örneğin kitap okurken, masal dinlerken ya da oturup hayal kurarken- kafalarında herhangi bir görüntüyü canlandırdıklarında; kalp limbik sistemi besleyen, onu güçlendirerek daha canlı görüntüler oluşturmasını sağlayan bir hormon üretir. Güçlü bir limbik sistem de günümüz tüketici kültüründe yaygın olan sadizm ve şiddet görüntülerinin bombardımanına karşı doğal bir savunma oluşturur."[3]

"Bir çocuk eğer günde ortalama iki ila dört saat arası televizyon izliyorsa, ilkokulu bitirdiğinde toplam sekiz binden fazla cinayete tanık olmuş olacaktır. Televizyon, çocuğu hareket fırsatı elinden alınmış bir tanık, konuşma yeteneğine sahip, ancak ses telleri kesilmiş güçsüz bir yaratık haline getirir."[4]

Kem alat ile kemalat olmaz. Çocuklarımız için

"Bir çocuk eğer günde ortalama iki ila dört saat arası televizyon izliyorsa, ilkokulu bitirdiğinde toplam sekiz binden fazla cinayete tanık olmuş olacaktır. Televizyon, çocuğu hareket fırsatı elinden alınmış bir tanık, konuşma yeteneğine sahip, ancak ses telleri kesilmiş güçsüz bir yaratık haline getirir."

2. bk. Hürriyet Gazetesi, 14 Ekim 2014

3. Bary Sanders, Öküzün A'sı, Ayrıntı Yayınları, s. 47

4. age. s. 48

kemalat istiyoruz. Fakat kullandığımız alat, kem veya kem hâle gelmiş vaziyette...

"İnsana bilmediğini öğretti."[5]

Kalem ile öğrettiğini buyurduktan hemen sonra insana bilmediğini öğrettiğini buyurdu Allah (cc). İnsanın yaratılışından itibaren edindiği tüm bilgiler, Allah'ın insana öğretmesi sebebiyledir. Nitekim Rabbimiz şöyle buyurur:

"Allah, sizi annelerinizin karnından hiçbir şey bilmez hâlde çıkardı. Şükredesiniz diye de size kulaklar, gözler ve gönüller verdi."[6]

İnsanın yüce Allah'ın öğrettiğinden başka bir ilmi/bilgisi olamaz. Allah (cc) öğrettiği, yollarını açtığı için öğrenmiştir, keşfetmiştir; fakat icat edememiştir. Sadece sonsuz bilgi kaynağından bir damla içirmiştir Rabbimiz. Şu ayetleri okuyalım:

"(Varlığa dair) tüm isimleri Âdem'e öğretti. Sonra onları meleklere sundu ve: 'Şayet doğru sözlülerden iseniz bunların isimlerini bana haber verin.' dedi."[7]

"Kur'ân'ı öğretti."[8]

"Ona, beyanı (konuşup kendini ifade etmeyi) öğretti."[9]

"Şayet Allah'ın lütfu ve rahmeti senin üzerine olmasaydı, onlardan bir grup seni saptırmayı arzuluyordu. Onlar sadece kendilerini saptırıyorlar ve sana hiçbir zarar da veremezler. Allah, sana Kitab'ı ve hikmeti indirdi ve sana bilmediklerini öğretti. Allah'ın senin üzerindeki lütuf ve ihsanı çok büyüktür."[10]

"Namazları koruyun! Orta namazı da (koruyun ve daha fazla ehemmiyet gösterin). Ve Allah için gönülden itaat ederek kıyama durun."[11]

"Şayet korkarsanız ayakta ya da binek üzerinde (namazlarınızı kılın). (Korku hâli geçip) emniyete kavuşunca, size bilmediklerinizi öğrettiği gibi Allah'ı zikredin."[12]

Bu ayetler tek bir şey söyler: Senin bir bilgin yok insanoğlu! Nasıl ki anne karnında seni O yarattı ve en güzel şekle koydu; aynı şekilde bilmediğini de sana Rabbin öğretti.

Peki, insanın verilen bu bilgiye/ilme nasıl karşılık vermesi gerekir? Şöyle mi?

"İnsana bir zarar dokunduğunda bize dua eder. Sonra tarafımızdan ona bir nimet verdiğimizde: 'O bana, bendeki bilgiden dolayı verildi (ya da Allah ona layık olduğumu bildiği için verdi).' der. (Hayır, öyle değil!) Bilakis o, bir fitnedir/imtihandır. Fakat onların çoğu bilmezler."[13]

"Şüphesiz ki Karun, Musa'nın kavmindendi. (Fakat) onlara karşı haddi aşıp azgınlaşmıştı. Biz ona öylesine (çok) hazine verdik ki, onun anahtarları dahi kuvvetli/kalabalık bir topluluğa ağır gelirdi. Hani kavmi ona: 'Şımarıp böbürlenme. Çünkü Allah şımarıp böbürlenenleri sevmez.' demişti."[14]

" 'Allah'ın sana verdikleriyle ahiret yurdunu kazanmaya çalış, dünyadaki nasibini de unutma. Allah'ın sana ihsanda bulunduğu gibi sen de iyilik yap. Yeryüzünde bozgunculuk isteme. Çünkü Allah, bozguncuları sevmez.' (demişti.)"[15]

"Dedi ki: 'Bu (servet), bende var olan bilgi/tecrübe/maharet sebebiyle bana verilmiştir.' Bilmez mi ki Allah, ondan önce kendisinden daha güçlü ve yığdıkları servet çok daha fazla olan kimseleri helak etmiştir. Mücrimlerden günahları sorulmaz."[16]

Yoksa şöyle mi?

"Dediler ki: 'Seni tüm noksanlıklardan tenzih ederiz. Senin bize öğrettiğinden başka bir ilmimiz yoktur. Şüphesiz ki sen, (her şeyi bilen) El-Alîm, (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm'sin.' "[17]

"Dedi ki: 'Size rızık olarak yiyeceğiniz bir yemek

5. 96/Alak, 5
6. 16/Nahl, 78
7. 2/Bakara, 31
8. 55/Rahmân, 2
9. 55/Rahmân, 4
10. 4/Nîsa, 113
11. 2/Bakara, 238
12. 2/Bakara, 239
13. 39/Zümer, 49
14. 28/Kasas, 76
15. 28/Kasas, 77
16. 28/Kasas, 78
17. 2/Bakara, 32

Vahiy, Cibril vasıtasıyla Allah Resûlü'ne bildirdiği kelâmıdır Rabbimizin. İtikadi veya amelî, edindiğimiz tüm bilgiler bu yolla bize ulaşmıştır. Vahiy olmasa bunların hiçbirine ulaşmamıza imkân yoktu. Bununla birlikte en güçlü, en etkili bilgi ve hüccet de vahiydir.

gelmeden önce mutlaka yorumunu haber veririm. Bu, Rabbimin bana öğrettiği bilgidendir. Şüphesiz ki ben, Allah'a inanmayan ve ahireti inkâr eden bir topluluğun dinini terk ettim.' "[18]

"Rabbim! Hiç şüphesiz bana mülk/yetki verdin ve bana rüya tabirini öğrettin. Ey göklerin ve yerin yaratıcısı! Sen dünyada da ahirette de benim velimsin/dostumsun! Benim canımı Müslim/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen bir kul olarak al ve beni salihler zümresine dâhil et."[19]

"Andolsun ki biz, Davud'a ve Süleyman'a ilim verdik. Dediler ki: 'Bizi, mümin kullarından birçoğuna üstün kılan Allah'a hamd olsun.' "[20]

"Süleyman, Davud'a vâris olup (yerine geçti). Dedi ki: 'Ey insanlar! Bize kuş dili öğretildi ve her şeyden bize verildi. Şüphesiz ki bu, (evet bu,) apaçık bir ihsan ve lütuftur.' "[21]

Elbette matlup olan budur. İnsanın, elindeki nimeti Allah'a izafe etmesidir. Çünkü bilginin elde edildiği tüm yollar yine yaratan, yoktan var eden Rabbimizdendir.

Bilginin/İlmin kaynağı 3'tür:

- Vahiy
- Akıl
- Duyu organları

18. 12/Yûsuf, 37
19. 12/Yûsuf, 101
20. 27/Neml, 15
21. 27/Neml, 16

Bu üç yol da Rabbimizdendir. Vahiy, Cibril (as) vasıtasıyla Allah Resûlü'ne (sav) bildirdiği kelâmıdır Rabbimizin. İtikadi veya amelî, edindiğimiz tüm bilgiler bu yolla bize ulaşmıştır. Vahiy olmasa bunların hiçbirine ulaşmamıza imkân yoktu. Bununla birlikte en güçlü, en etkili bilgi ve hüccet de vahiydir:

"De ki: 'Tam/apaçık/en üstün/en etkili hüccet Allah'a aittir. Şayet dileseydi hepinizi hidayet ederdi.' "[22]

İnsanın aklı ve duyu organları ile elde ettiği bilgiler de vardır. Bunlar tabii bilgilerdir. Fakat vahyin getirdiği bunlardan üstündür. Bazı rasyonalizm saplantılı aklı evveller akıllarını kıble edinseler de bu gerçek değişmez.

Konunun başka zaviyesinden ilerleyelim.

Bilgiyi insana bahşeden Allah (cc), onu kullanma, açıklama ve ifade etmeyi de öğretendir.

"Ona, beyanı (konuşup kendini ifade etmeyi) öğretti."[23]

"Ayetteki "beyan" kavramı konuşmayı ve anlamayı ifade eder. Bunların her ikisi de bilim dünyasını tam anlamıyla acze düşüren birer mucizeler silsilesidir. Beyanın temelinde, her şeyden önce düşünce vardır ki, bu başlı başına bir mucizedir. Konuşmanın ilk adımı ise, düşüncenin kelime dediğimiz sembollere çevrilmesidir. Bu semboller, hafızanın derinliklerinden, sırrına akıl erdiremediğimiz bir mekanizma ile çağrılır, bir cümle içinde peş peşe dizilir. Cümlelere kelimeler, anlamlar, duygular yüklenir. Sonra, vücutta işini bitirmiş ve atık

22. 6/En'âm, 149
23. 55/Rahmân, 4

madde olarak ciğerlerden çıkmakta olan hava, ses tellerinde, dilde, dişte, dudaklarda kelimelere dönüşür.

Bu arada yüzümüzün 44 tane kası, akıl almaz bir biçimde derimizi şekilden şekle sokarak, ağzımızdan çıkan sözlere kendi yorumu ile eşlik eder. Hava zerreleri bu kelimeleri alır, milyarlarca kopyasını muhataplarını kulak zarlarına iletir. Dinleyenin vücut sistemlerinde de en az konuşanınki kadar olağanüstü işlemler sonucunda bu cümlelerin ve kelimelerin anlamlarını çözülür, içerdiği duygular anlaşılır. Konuşulanı anlamak da beyan mucizesinin en az konuşmak kadar önemli bir halkasıdır; aksi takdirde, insan kendi konuşmasını dahi çözemez hale gelir ve saçmalamaya başlar. Fakat bu da kendisini kimin konuşturduğunu bilmeyen yahut bilmek istemeyen kimsenin saçmalaması yanında o kadar büyütülecek bir şey değildir! Çünkü ayetten de, yaratılışımızdan da anlaşılacağı gibi, insana beyanın öğretilmesinde ki amaç, onu Âlemlerin Rabbine muhatap etmektir. Kendisini bu şereften kendi eliyle yoksun bırakan kimsenin bedbahtlığı yanında her felaket bir hiç mertebesine iner."[24]

Mutat hadiseler insandan kaçırır tefekkürü, ibret almayı... Gözünde basitleştirir. Muasır hayatın dayattığı ve günümüz insanının en derin yerine ulaşan bir marazdır bu. Hâlbuki Allah'ın varlığının en büyük delillerinden biridir bu nimet, bunu nankörce Allah'ın dinine karşı kullansa da insanoğlu.

Bugün insanlık uçurumun kenarındadır, diyordu Seyyid Kutub (rh), 60 yıl öncesinden yaptığı güzel bir tespitle. Bugün insanlığın -Batı'nın da dürtmesiyle- taptığı, gün aşırı sunağına bir kurban yatırdığı, her platformda dillerine pelesenk ettiği bilim var. Bu, Allah'ın insana bahşettiği bir imkân, bir nimettir. Araçtır, amaç değil. İstifade edilir, kutsiyet atfedilmez. Fakat bunu var eden, insana öğreten Allah'ı (cc) hayatın merkezinden çıkarıp, kendisini ilahlaştıran ve aklına tapan bir toplum içindeyiz. Aklı ve bilimi mutlak güç olarak niteleyip bu gücü yıkım aracı olarak kullanan Batı ve onların platonik âşıkları bugün sahnede. Batı ve özenti soytarıları, çalıp oynadığı ilericilik, aydınlanma ve insan hakları teraneleri ve maskeleriyle; açgözlülük ve hırsla yeryüzünü talan ettiler.

"İlericilik" dediler, fuhşiyat saçtılar. "Aydınlanma" dediler, ötekileştirdiler. "İnsan hakları" dediler, post-modern kölelik getirdiler. "Eğitim" dediler, nesillerin idrak melekelerini iptal ettiler. "Modern bir dünya" dediler, toplumu tüketen, tükettikçe tükenen kapital kölelere çevirdiler. Her türlü şeytanlığı sonlarına koydukları "izm"lerle mutfaklarında estetize edip sundular. Nihayetinde ıslah, demokrasi lansmanı ile medeniyet kazıyıp, coğrafyamızda kan sondajlayıp hazzetmeye çalıştılar.

Batı'ya Stockholm Sendromu ile ilanıaşk eden soytarılar da meşru (!) yerlere ağıt yakıp, gayrimeşru (!) yerlere/hadiselere ya suspus oldular ya da tu kaka çektiler.

Batı, bugün bilimle dünyayı her yönden tahrip ediyor. Elindeki gücü ifsat için kullanıyor. Gelin görün ki, sol tarafına atılan sıfırlarla ifade edilen küçüklüğüyle bilimperestlere esas duruşu öğretti Covid-19. Böylece bilime tapanları, taptıklarıyla baş başa bıraktı Rabbimiz. Bu suredeki[25] ayetin ifadesiyle; taraftarlarını, kullarını çağırsınlar bakalım! Çağırsınlar bilim ve onu kutsayan azgınları. Toplantılar üzerine toplantılar yapsınlar, Allah'ın dinine kafa tutmaya çalışanlar. Dün cennet diye pazarladıkları dünyalarını dalga dalga saran musibetlerden, geceli gündüzlü taptıkları bilim kurtarabiliyor mu?

Çatırtı Geliyorsa Çöküntü Yakındır!

"Zulmedenler çok yakında nasıl bir inkılapla devrileceklerini bilecekler."[26]

"Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun." duamız ile...

24. Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'ân-ı Kerim Meali, Rahman Suresi 4. ayet dipnotu, İFAV Yayınları

25. Alak Suresi

26. 26/Şuarâ, 227

Hikmet Parıltıları

Sufyan bin Uyeyne (rh) şöyle demiştir:

"Geçmişte âlimler birbirlerine şu sözlerle nasihat ederlerdi:

'Kim kendi gizli hâllerini ıslah ederse Allah da onun açık hâllerini ıslah eder. Kim de kendisiyle Allah arasında olan hâlini ıslah ederse, Allah da insanlarla onun arasını ıslah eder. Kim de ahireti için çalışırsa dünyalık işlerinde Allah ona yeter.' "[1]

1. İbni Ebi'd Dünya; Kitabu'l İhlas

BEDİR SAVAŞI'NIN SONUÇLARI ÜZERİNE BİRKAÇ DEĞERLENDİRME

Enes YELGÜN
enesyelgun@tevhiddergisi.org

Bedir Savaşı'nın en önemli sonuçlarından birisi Medine'de münafıkların açığa çıkması ve sayılarının da her geçen gün artmasıdır. Çünkü Bedir öncesinde Müslimler, bir güç olarak kabul edilmiyorlardı. Ancak savaş sonrası Medine'de İslam'a açıktan düşmanlık beslemek zorlaştı ve münafıkların sayısı da fazlalaştı.

Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a, salât ve selam O'nun Resûlü'ne olsun.

Enfal Suresi'nin 41. ayetinde "Furkan Günü" olarak adlandırılan Bedir Savaşı'nın Mekke, Medine ve Arap Yarımadası için çok ciddi sonuçları oldu. Bu sonuçlar üzerinde yapılacak değerlendirmeler günümüze de ışık tutacak, İslami harekete yol gösterecek niteliktedir. Biz gücümüz yettiğince bunlardan bazılarına değinmeye çalışacağız:

• Bedir Savaşı müşrikler açısından tam bir hezimetti. Bin kişilik ordu içinden yetmiş küsür müşrikin öldürülmesi ve bir o kadarının da esir edilmesi belki basit bir rakam olarak değerlendirilebilir. Ancak bu öldürülenlerin otuza yakınının Mekke'nin ileri gelenlerinden oluşması hezimetin asıl nedeni idi. Mekke'deki siyasi atmosfer tamamen değişmiş, ileri gelenlerini kaybeden Kureyşlilerin lideri bu sebeple Ebu Sufyan olmuştu.

Kureyş'in ileri gelenlerinin öldürülmesinin bir başka etkisi ise çok sonraları görülecekti. İslam'ı kabul etmeyen ve kabul etmemekle beraber başkalarına da engel olan bu nesil helak olunca yeni nesle ulaşmak ve İslam'ı anlatmak daha kolay hâle geldi. Aynı şekilde Mekke'deki mustazaflar üzerindeki baskı da eskisi gibi olmadı.

İslami hareketin mensupları da içinde bulundukları anda karşılaştıkları zorlukları görüp ümitsizliğe düşmemeliler. Onlar davetlerini sürdürmeli ve şimdi olmasa bile yeni nesillerin onlara kulak verecekleri temennisi ile hareket etmeliler. Eğer kul, üzerine düşeni yerine getirirse küfrün elebaşlarını, zulümlerin mimarlarını İslam davetine engel olmaktan alıkoymak âlemlerin Rabbi için çok kolaydır.

• Bedir Savaşı sahabenin ufkunu genişleten ve özgüven kazanmalarını sağlayan bir savaştı. Daha birkaç sene önce Rumların galip gelmesine sevinen bir toplum Bedir Savaşı ile bambaşka bir soluk kazanmıştı. Çok değil, kısa bir süre sonra Fars ve Rum imparatorluklarının topraklarına ayaklarını basacak olanlar, Bedir'de kılıçtan başka bir teçhizatı olmadan savaşan Müslim topluluğun fertleri idi.

Müslim hayalperest değildir, ama hedefleri olmadan da hareket etmez. Yeryüzüne halife olarak gönderildiğinin bilincindedir. Kendi sokağındaki davete tüm dikkatini yoğunlaştırır ve anın vaciplerini yerine getirir, bununla birlikte asıl olarak yeryüzünün her bir metrekaresine bu davetin nasıl ulaşacağının planlarını yapar. Bu, onu zinde tutar ve bu sayede, küçük hedefler peşinde koşan ve onlarla mutlu olup üzülenlerin akıbetiyle karşılaşmaz.

> “Müslim hayalperest değildir, ama hedefleri olmadan da hareket etmez. Yeryüzüne halife olarak gönderildiğinin bilincindedir. Kendi sokağındaki davete tüm dikkatini yoğunlaştırır ve anın vaciplerini yerine getirir, bununla birlikte asıl olarak yeryüzünün her bir metrekaresine bu davetin nasıl ulaşacağının planlarını yapar.

Müslimler izzet ehlidir. İslam olmaları bile tek başına bu izzeti elde etmeleri için yeterlidir. Ancak insan psikolojisi gereği bazen kişinin içinde bulunduğu hâl onu etkiler ve bu izzet duygusunu hissedemez. İşte bu vakitlerde İslam tarihinin bu parlak sahnelerini okumak mümine farklı bir ruh hâli aşılar.

• Bedir Savaşı'nın en önemli sonuçlarından birisi Medine'de münafıkların açığa çıkması ve sayılarının da her geçen gün artmasıdır. Çünkü Bedir öncesinde Müslimler, bir güç olarak kabul edilmiyorlardı. Ancak savaş sonrası Medine'de İslam'a açıktan düşmanlık beslemek zorlaştı ve münafıkların sayısı da fazlalaştı.

Aynı durum Yahudiler için de gerçekleşti. Müslim topluluğu dikkate alınmayacak derecede küçümseyen Yahudiler daha sinsi hareket etmeye başladılar ve kendilerinin de artık hedefte olduğunu anladılar.

Bununla birlikte münafıkların sadece İslam devletlerinde olacağı düşüncesi doğru değildir. İslam ehlinin güç kazandığı ve farklı sebeplerle bir şekilde İslam cemaatleriyle dirsek temasında olmak zorunda kalan ve hakikaten iman etmemiş kişiler için de aynı şeyi söylemek mümkündür. Bu nedenle zaferler, beraberinde riskleri de getirir. İslami hareketin mensupları asla rehavete kapılmaz ve tedbiri elden bırakmaz. Asıl zarar verecek darbenin içeriden geleceğini de unutmazlar.

• Bedir Savaşı, İslam devletinin kendisini Arap yarımadasında kabul ettirmesi için bir dönüm noktası idi. Araplar, Kureyş ile Allah Resûlü arasındaki savaşı gözlüyor ve neticesine göre hareket etmek istiyorlardı. Bedir Savaşı onlara fikir veren bir savaş olmuştu. Bununla beraber artık Arap yarımadası içinde bir gücün olduğunu ve eskisi gibi hareket edemeyeceklerini anladılar.

Tabi ki bu sadece Bedir'de kazanılan zaferle ilgili değildir. Savaşı öncesi ve sonrasıyla beraber düşündüğümüzde bir bütün olarak, zafere giden taşların yavaş yavaş döşendiğini görüyoruz. Örneğin, daha

Bedir Savaşı Arap yarımadasına verilen mesajın ilk sinyallerini oluşturuyordu. Aynı şekilde bireysel olarak kabilelerle yapılan görüşmeler hiç umulmadık yerlerde faydalar sağlayabiliyordu.
Öyleyse Müslim fert, İslami mücadeleyi bir bütün olarak görmeli ve her adımının bir öncekinin devamı ve bir sonrakinin de hazırlayıcısı olarak kabul etmelidir.

önceden de bahsettiğimiz gibi Bedir Savaşı öncesi yapılan seriyyeler, Bedir Savaşı'nda Arap yarımadasına verilen mesajın ilk sinyallerini oluşturuyordu. Aynı şekilde bireysel olarak kabilelerle yapılan görüşmeler hiç umulmadık yerlerde faydalar sağlayabiliyordu. Öyleyse Müslim fert, İslami mücadeleyi bir bütün olarak görmeli ve her adımının bir öncekinin devamı ve bir sonrakinin de hazırlayıcısı olarak kabul etmelidir.

• Allah Resûlü'nün (sav) savaş başlamadan önce ashabına bazı emirler vermişti. Bu emirlerden birisi de bazı kişilere dokunulmamasına yönelikti:

"Resûlullah (sav), Müslimleri, Ebu'l Bahteri'yi öldürmekten men etmişti. Çünkü O, Mekke'deyken Resûlullah'a ilişmeyen, hatta onu müşrikler arasında en çok koruyan kimselerden biriydi. Resûlullah'a eziyet etmez ve hoşlanmadığı bir işi yapmazdı. Hatta boykot belgesinin yırtılması için teşebbüste bulunanlardan biri de o olmuştu.

Mücezzir b. Ziyad El-Belevî, savaş esnasında Ebu'l Bahteri'ye rastladı ve ona şöyle dedi: 'Resûlullah, bizi seni öldürmekten menetti.' Ebu'l Bahteri'nin yanında Mekke'den kendisiyle birlikte gelen Cunade b. Meliha adında bir arkadaşı vardı. Bu arkadaşı, Ben-i Leys Kabilesi'ndendi. Ebu'l Bahteri, Mücezzir'e şöyle dedi: 'Arkadaşımı da öldürmeyeceksin değil mi?' Mücezzir, 'Hayır, vallahi senin arkadaşını hayatta bırakacak değiliz. Çünkü Resûlullah, sadece seni öldürmememizi bize emretti.' dedi.

Ebu'l Bahteri, 'Allah'a yemin ederim ki hayır! Öyleyse ben de arkadaşımla birlikte öleceğim. Çünkü Kureyşli kadınların, Mekke'de benim aleyhimde konuşarak, hayatta kalmak amacıyla arkadaşımı bıraktığımı söylemelerini işitmek istemiyorum. İbni Hurre (Ebu'l Bahteri) arkadaşını bırakmayacaktır. Ölünceye ya da serbest bırakıldığını görünceye kadar mücadele edecektir!' dedi.

Böyle dedikten sonra Ebu'l Bahteri ile Mücezzir çarpıştılar. Nihayet Mücezzir b. Ziyad onu öldürdü. Daha sonra Mücezzir, Resûlullah'ın yanına gelip şöyle dedi: 'Seni hak peygamber olarak gönderen Allah'a yemin ederim ki, Ebu'l Bahteri'yi esir alıp sana getirmek için çok çaba harcadım. Ama o, benimle savaşmak istedi. Ben de mecbur kalıp onu öldürdüm.' "[1]

Yine buna benzer bir durumu, Allah Resûlü'nün Mut'im'e karşı minnettarlığını, Bedir esirlerinin serbest bırakılmasını sağlamak için Medine'ye gönderilen heyette yer alan oğlu Cubeyr'e söylediği şu sözlerinde görüyoruz:

"Eğer Mut'im yaşasaydı ve bu esirler hakkında benimle konuşacak olsaydı onların tamamını serbest bırakırdım."[2]

Bu iki örnek bize İslam'daki vefa ahlakını göstermektedir. Bahsi geçen müşrikler Mekke'deyken Allah Resûlü'ne yapılan zulümlere ses çıkartan kişilerdi. Mut'im bin Adiy, Taif dönüşü Peygamberimizi himayesi altına alan kişiydi. Allah Resûlü bu iyilikleri unutmamış, Bedir Savaşı'na katılmış olsa bile Ebu'l Behteri'nin öldürülmemesini emretmiş ve Mut'im bin Adiy'i hayırla yad etmiştir. Ne yazık ki günümüzde

1. İbni İshak
2. Buhari

vefa ahlakı neredeyse sıfırlanmıştır. İslam davasına düşmanlık beslemeyen müşriklere vefa göstermeyi bir kenara bırakalım, Müslimler kendi aralarında dahi bu ahlakı unutmuştur. Dahası aynı Müslimler, vefa gösterilmeyi hak eden müşriklere yapılan iyiliklere sert tepkiler gösterip, olur olmadık yorumlarla bunun vela ve bera akidesine aykırı olduğunu ileri sürmektedir.

Allah Resûlü'nün (sav) bu şekilde hayırla yâd ettikleri olduğu gibi, esir alınmalarına rağmen öldürülmesini emrettikleri de vardı. Peygamberimiz Nadr b. Hâris ve Ukbe b. Ebi Muayt'ı esirler arasında olmalarına rağmen öldürtmüştür:

"Ukbe b. Ebi Muayt, müşriklerin, Peygamberimize Mekke'deyken yapılmayacak işkenceleri yapan azılılarından olup, Peygamberimiz Kâbe'de secdedeyken onu boğmaya kalkışmış ve Peygamberimiz Ebu Bekir tarafından kurtarılmıştı.

Peygamberimiz Mekke'den Medine'ye hicret ettiğinde söylediği iki beyitte şöyle demişti:

"Hicret edip bizden uzaklaştın, ey Kasvâ adındaki devenin binicisi!

Göreceksin pek yakında beni atlı olarak karşında!

Saplayıp duracağım mızrağımı, sulayacağım onu kanınızla!

Kılıç da bırakmayacak sizin hiçbir örtülü yerinizi!"

Ukbe b. Ebi Muayt, Kureyş ordusunun bozguna uğradığı sırada kaçamamış, Abdullah b. Selime de onu yakalayarak esir etmişti.

Irku'z Zabya'da bulunulduğu sırada Peygamberimiz Ukbe b. Ebi Muayt'ın boynunun vurulmasını emir buyurunca Ukbe b. Ebi Muayt, 'Vah, yazık bana ey Kureyş cemaati! Şunlar arasında, burada ne diye bir tek ben öldürülüyorum?' dedi. Peygamberimiz, 'Allah'a ve Resûl'üne olan düşmanlığından dolayı.' buyurdu. Ukbe b. Ebi Muayt, 'Ya Muhammed! Kavminden herkese yaptığını bana da yap! Onları öldürürsen, beni de öldür! Onlara eman verirsen, bana da eman ver! Onlardan fidye alırsan, benden de onlar gibi fidye al! Ya Muhammed! Sen beni öldürürsen, küçük çocuklarıma kim bakacak?' dedi. Peygamberimiz, 'Ateş! Git, ey Asım b. Sabit! Vur onun boynunu!' buyurdu. Asım b. Sabit, gidip onun boynunu vurdu."[3]

Nadr bin Haris de aynı şekilde İslam'a karşı çıkan azılı müşriklerdendi. Onu diğerlerinden ayıran özelliği ise şuydu: Nadr b. Haris Kureyş'in en iyi hatiplerinden biriydi ve "Hangimiz daha güzel konuşuyoruz? Ben mi, Muhammed mi?" diyerek Allah Resûlü'ne (sav) meydan okurdu. Müşriklerin, Kur'ân hakkında söyledikleri "öncekilerin masalları" tabiri de ona aittir.

"Onlara ayetlerimiz okunduğunda: 'Duyduk. Dilesek bunun bir benzerini biz de söyleyebiliriz. Bu öncekilerin masallarından başka bir şey değildir.' dediler."[4] ayeti ve benzer manadaki ayetler Nadr'ın sözleriyle ilgili olarak indirilmiştir.

Allah Resûlü İslam düşmanlarını sınıflandırmış ve onlardan bazılarına özel muamelede bulunmuştur. Küfrün elebaşı olmak, dili ile İslam'a savaş açmak bir müşrikin öldürülmesi için yeterli sebeplerdi. Çünkü asıl savaş, savaş meydanında yapılmaz. Kalplerde olan savaşın sonucu zafer ve yenilgiyi belirler. Kalplere etki eden şey ise dildir. Bir ülkedeki askerlerin hepsini etkisiz hâle getirebilirsiniz, ama o halkın kalbine etki eden dilleri engellemedikçe bu zaferin bir faydası olmaz.

Davamızın sonu âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdetmektir.

3. Beyhaki
4. 8/Enfâl, 31

İktibas

"Adanmışlık önce kalpte başlar. Onu başlatan, devam ettiren, engelleyicilere karşı sabit kılan da kalp amelleridir. Bunun başında da sevgi gelir. Hayra ilk adımı atmak çok zordur. Sen "Bu gençlik boşa gitmemeli, ben de Musablar, Usameler, İbni Abbaslar (r.anhum) gibi Allah'a (cc) adak olmalıyım." diye niyetlendiğinde, şeytan ve nefis seni her yandan kuşatır; kâh işin zorluğunu, kâh senin alışkanlıklarını, kâh eski günahlarını hatırlatır, "Sen onlar gibi olamazsın." der. Allah'ın rahmet ettikleri müstesna gençlerin çoğu bu aşamada takılır.

Bu noktayı atlatanları yeni sıkıntılar bekler. Bu sefer de "Bu kadar yeter." vesvesesi tüm kalbi kuşatır. İnsan bu, yaptığı dağlar cesametindeki şerri küçümser; azıcık hayrı ise büyüttükçe büyütür. Dağlar kadar günahı "Allah'ın rahmeti geniş" diyerek önemsemez de, iki günlük amelini "Allah'ın eksikliklerden münezzeh ve her şeyin en güzeline layık olduğunu" unutarak abarttıkça abartır. Bu aşamada "Bu kadarı bana yeter." hilesini, Rabbinin (cc) lütfuyla aşanları yeni engeller bekler. Şeytan dünyayı, rahatı, lezzetleri süsledikçe süsler. Normal zamanlarda insanın aklına dahi gelmeyecek şehvetler ve heva, insanı meşgul eder. Gözün gördüğü, kulağın duyduğu her şeyi insanı alıkoymak için kullanır şeytan ve nefis. Yani anlayacağın, adanmaya başlamak zor, devam etmek ayrı zordur. Bu yolda sebat etmek ve sadıklardan olmak ise hepsinden daha zordur... "Neden bu kadar zor?" diyorsan:

Allah'a adanmak, bir hayatla, iki hayatı birden ihya etmektir. Hangi güzelliğe kolay ulaşılmış ki, adanmışlık kolay olsun... Hangi hazine orta yere konup umuma arz edilmiş ki, adanmışlık herkesin kârı olsun...

Bu zorlukları aşacak yegâne azık, Allah ve Resûl'ünün sevgisidir. Sevgi tercihtir, sevilenin rızasını, onun hoşnutluğunu kendi rahatına tercih etmektir. Şeytan ve nefsin vesveselerine karşı Rabbini ve rızasını tercih etmek istiyorsan -ki istediğin için şu an bu kitapla meşgulsün- önce sevgiyi elde etmelisin."[1]

1. Gençlerle Hasbihal, s. 57

Kalbe yerleşen dünya sevgisinin, insanda meydana getirdiği birçok tahribat vardır. Bunlardan biri de ölüme karşı gafil kılmasıdır. Ölüme karşı gafil olmaktan kastımız ise ölüm ve ölümden sonrası için hazırlık yapılmamasıdır. Kişinin, öleceğini bilmesine rağmen iman etmemesi, şirki terk etmemesi, amele yönelmemesi, sorumluluklarını yerine getirmemesi onun ölüme karşı gaflet içinde olduğunu gösterir.

ÖLÜME KARŞI GAFİL OLMAMIZIN NEDENLERİ

Emre ACAR
emreacar@tevhiddergisi.org

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adı ile...

Allah'a hamd, Resûl'üne salât ve selam olsun.

Değerli Kardeşim,

Korona ile beraber ölüm gündemimize girmiş, herkesi ölüm korkusu sarmıştı. Ancak insanlar Korona'ya alışınca ölüm de tekrar sıradanlaşmaya başladı. İnsanlar dünya gündemlerine geri döndüler. İnsanoğlu unutkan ve cahildir. Gerçek olanı unutur, fakat gerçek olmayanın peşinde cahilce koşar.

Biz ölümü ne kadar gündemimizden çıkarırsak çıkaralım, ölüm haktır ve ansızın gelecektir. Zalimi mazlumu, zengini fakiri, âlimi cahili... herkes ölümü tadacaktır ve ölümden sonra hesabını Rabbine verecektir:

"Her nefis ölümü tadacaktır. Biz, sizleri şer ve hayırla sınayarak deneriz. Ve bize döndürüleceksiniz."[1]

1. 21/Enbiya, 35

Dünya; oyun ve eğlencedir. İnsanı kendi çarkının içine çektiğinde kişide hırs oluşur. Beraberinde ise bu oyun kalpte yer etmeye başlar. Zevk aldıkça hırs artar. Kazandıkça, tul-i emellerini/geleceğe dair planlarını artırır. Hâliyle kaybetmekten korkmaya başlar. Sonuç olarak, hiç ölmeyecekmiş gibi çalışır. Dünya malıyla kurtulacağını sansa da sadece dünya için mücadele etmesi nedeniyle ahirette hiçbir nasibi yoktur.

Peki, bu hakikate karşı biz neden gafiliz? Ölümü bilmemize rağmen neden ölüm için hazırlık/yatırım yapmakta gevşeğiz? Bizi bu hakikate karşı duraklatan, kalbimizi katılaştıran, gözümüzü kör eden nedir?

Kıymetli Kardeşim,

Ölüme karşı gaflet içerisinde olmamızın nedenlerine dair şunları sıralayabiliriz:

1. Dünya Sevgisi ve Ölüm Korkusu

Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Yemek yiyenlerin, sofralarına birbirlerini çağırdıkları gibi, çeşitli ümmetlerin sizin aleyhinize birleşmeleri yaklaşmaktadır. Ashaptan biri, 'Ey Allah'ın Resûlü! O gün (sayıca) az olacağımızdan mı (aleyhimizde birleşecekler)?' diye sordu. Resûlullah (sav), 'Hayır, bilakis o gün (sayıca) çok olacaksınız. Fakat selin üzerindeki köpük ve çer çöp gibi olacaksınız. Allah, düşmanınızın kalbinden, size karşı duyduğu korkuyu çekip alacak ve kalbinize 'vehn' atacaktır.' buyurdu. Ashaptan biri, 'Ey Allah'ın Resûlü! Vehn nedir?' diye sordu. Bunun üzerine Peygamber, 'Dünya sevgisi ve ölüm korkusudur.' diye cevap verdi."[2]

Kalbe yerleşen dünya sevgisinin, insanda meydana getirdiği birçok tahribat vardır. Bunlardan biri de ölüme karşı gafil kılmasıdır. Ölüme karşı gafil olmaktan kastımız ise ölüm ve ölümden sonrası için hazırlık yapılmamasıdır. Kişinin, öleceğini bilmesine rağmen iman etmemesi, şirki terk etmemesi, amele yönelmemesi, sorumluluklarını yerine getirmemesi onun ölüme karşı gaflet içinde olduğunu gösterir. Bilmek amelle bütünleşirse anlam kazanır. Aksi ise gaflettir. İşte dünya sevgisi, insanı ölüme karşı yapması gerekenlerden alıkoymaktadır.

2. Ebu Davud, 5

Dünya; oyun ve eğlencedir. İnsanı kendi çarkının içine çektiğinde kişide hırs oluşur. Beraberinde ise bu oyun kalpte yer etmeye başlar. Zevk aldıkça hırs artar. Kazandıkça, tul-i emellerini/geleceğe dair planlarını artırır. Hâliyle kaybetmekten korkmaya başlar. Sonuç olarak, hiç ölmeyecekmiş gibi çalışır. Dünya malıyla kurtulacağını sansa da sadece dünya için mücadele etmesi nedeniyle ahirette hiçbir nasibi yoktur. Çok çalışıp yorulmuştur, fakat kazandıkları boşa gitmiştir ve ona hiç faydası olmayacaktır:

"Kim ahiret ekinini isterse (ameliyle ahiret sevabını isterse) onun ekinini artırırız. Kim de dünya ekinini isterse (ameliyle dünya hayatının süsünü isterse) ona da ondan veririz. (Fakat) onun, ahirette hiçbir nasibi yoktur."[3]

"Ey insanlar! Rabbinizden sakının ve öyle bir günden korkun ki; (o gün,) hiçbir babanın oğluna, oğlun da babasına faydası yoktur. Şüphesiz ki Allah'ın vaadi haktır. Sakın dünya hayatı sizi aldatmasın. Çokça aldatan (şeytan) da sizi Allah'la aldatmasın."[4]

"Ölüyü (mezara kadar) üç şey takip eder: Ailesi, malı ve ameli. Bunlardan ikisi geri döner, biri baki kalır: Ailesi ve malı geri döner, ameli kendisiyle baki kalır."[5]

3. 42/Şûrâ, 20
4. 31/Lokman, 33
5. Buhari, 42; Müslim, 5

2. Ahiret İnancının Zayıf Olması

İman esaslarından biri de ahirete iman etmektir. Bu dünya geçicidir. Ölümden sonra, ebedî olan ahiret hayatı başlar. Ahirette, dünya hayatının hesabı sorulur. Bu hesap neticesinde ya cennet ya da cehennem vardır.

İnsan bu inanca sahip olduğu zaman ahirete köprü olan ölümü hatırlamada ve onun için hazırlık yapmada daha hassas ve başarılı olacaktır, ki Kur'ân ve sünnette ahiret imanına sürekli vurgu yapılmasının bir hikmeti de budur.

Ancak kişinin ahirete imanı yakin üzere olmalıdır. "Acaba ahiret var mı?" "Ben iman edeyim; yoksa bir şey kaybetmem, varsa da zaten kazanmış olurum." gibi bir inanma şekli, kişiyi imandan uzaklaştırdığı gibi ölümü ve sonrasını da ona hatırlatmayacak ve hazırlık yaptırmayacaktır. Bu sebeple Rabbimiz, Kitab'ında ahirete imanın üzerinde çokça durmuştur:

"Sana indirilen ve senden önce indirilen (Kitaplara) iman eder, ahiret gününe yakinen inanırlar."[6]

3. Birbirimize Hatırlatmamak

Rabbimiz (cc) bizleri kendisine ibadet etmemiz için yaratmış ve bu görevimizi sürekli hatırlatan unsurlar var etmiştir. Kimi zaman Kitap indirerek kimi zaman resûl göndererek kimi zaman kâinat düzeniyle kimi zaman da hak taifeyi yaşatarak sorumluluklarımız bize hatırlatmıştır.

Buradan şunu anlıyoruz ki insanın sorumluluklarını yerine getirebilmesi için hatırlatmak gerekir. Aksi takdirde, insan unutkan bir fıtrata sahip olduğu için hatırlatılmadığı zaman sorumluluklarını unutacaktır:

"Hatırlat/öğüt ver. Çünkü hatırlatma müminlere fayda verir."[7]

"Resûlullah (sav), 'Din nasihattir.' buyurdu. Biz kendisine, 'Kimin için nasihattir?' dedik. Peygamber Efendimiz, 'Allah, O'nun Kitab'ı, O'nun Resûl'ü, müminlerin yöneticileri ve tüm Müslimler için nasihattir.' dedi."[8]

Ölümü de birbirimize hatırlatmalı, gündemimizde tutmalıyız. Müslimler olarak çay muhabbetlerimizde, ziyaretleşmelerimizde, aile içi oturumlarımızda... birbirimize ölümü, öleceğimizi, kefen ve toprak içinde kabre gireceğimizi, geleceğe dair planlarımıza ulaşamayabileceğimizi, malımızı ve ailemizi geride bırakabileceğimizi muhabbet konusu yapıp ara ara hatırlatmamız gerekir. Hatırlatmamız gerekir ki ölüm ve ölümden sonrası için hazırlık yapabilelim.

Bununla beraber ölümü hatırlamak veya başkalarına hatırlatmak adına belli aralıklarla kabirler ziyaret edebiliriz. Böylece dünya lezzetinin kalbimizde yer edinmesine de engel olmuş oluruz:

"Bütün zevkleri kökünden yok eden ölümü çokça hatırlayınız."[9]

Değerli Kardeşim,

Korona imtihanının bizlere hatırlattığı, öğüt verdiği pek çok yer olmuştur. Korona vesilesiyle her an ölebileceğimizi, hayatın bizim planlarımızla yürümediğini bir kez daha anlamış olduk. Koronavirüs bittikçe, hayat normalleştikçe ölümü ve yapmamız gerekenleri unutacağız; fakat kurtuluşa erebilmek için öğüt ve nasihatle hatırlatılanları hep birlikte canlı tutmaya da özen göstereceğiz.

Rabbim ölümü hakkıyla hatırlayan ve bunun için hazırlık yapan kullarından eylesin. Ayaklarımızı İslam üzere sabit kılıp canımızı iman üzere alsın. Allahumme âmin.

Davamızın sonu âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdetmektir.

Bir sonraki yazımızda görüşme ümidi ile...

6. 2/Bakara,4
7. 51/Zâriyat, 55
8. Müslim, 95/55
9. Tirmizi, 26

YAZMAK KOLAY, YAZARLIK DA

Kerem ÇAĞLAR
keremcaglar@tevhiddergisi.org

Yazarlıkta olabildiğince sade yazıp anlaşılabilir olmak ne kadar önemliyse, anlaşılmak için okurları zaman zaman az da olsa zihinsel bir çabaya yöneltmek de o denli önemlidir. Edebiyat dünyasında okuyucularının sözlüğe bakmalarını gerekli kılacak tek bir kelime bile yazmamasıyla ünlü yazarlar da bulunmaktadır. Doğrusu bu, bir yazar adayı için yazarlıkta ulaşılabilecek ideal bilgelik menzilidir.

Her insanın çocukluk ve gençlik hayalleri vardır. Çoğu zaman insanın uykuları kaçar bu hayallerle. Geleceğe dair kurgulanan rüya hayatlar da bu hayallerle süslenir. İnsan bu hayallerle sürekli derin düşüncelere dalar ve bu hayaller adına yaşama tutunur. Aslında hayaller insanın peşini, insan da hayallerinin peşini bırakmaz. Hayalleri gerçekleşmese de o hayaller insanın kalbinde yerini korur ve sürekli kendisiyle yaşar. Hayaller zaman zaman insanın zihnini yoklar ve geçmişe ya da geleceğe gidip gidip bugüne döner.

Yazabilmek de bazı insanlar için, gerçekleşmesini şiddetle arzuladığı bir hayaldir. Hayalleri hakikatlere çevirmek için iki koşul vardır:

Birincisi; nasibinde varsa kişinin, önünde sonunda maksadına vâsıl olacaktır.

İkincisi de şüphesiz ki kabiliyet ve gayrettir. Bununla beraber bilgi, ilim, azim, çokça çalışmak ve çalışmalarında istikrarlı bir sürekliliktir.

Amellerin niyetlere göre değerlendirildiği hakikatini de hiçbir zaman akıldan çıkarmamalı ve faydalı ve üretken bir yazar olmak için sa'ye sarılmalı.

Son yüzyılın en önemli icadı olan bilgisayar, cep telefonu ve internet; insanların bilgi, beceri, araştırma, geliştirme ve öğretici yönünü ortaya çıkarmış ve sağladığı imkânlarla sonuca en kısa sürede ulaşmayı mümkün kılmıştır. İnsanların araştırma yönü gelişmiş ve aradığı bilgiye nokta atışı şeklinde ulaşma kavramını üretmiştir. Aradığımız bilgi, belge ve yardım konularına çok kısa sürede ve çok sayıda alternatifle ulaşma imkânı insanlar için önemli ölçüde zaman tasarrufu da sağlamaktadır.

Her Şey Her An Her Yerde!

Yirmi beş otuz yıl öncesine dönüp bakıldığında insanlar bir konuda bilgi edinmek istediklerinde ilk başvurdukları nokta kütüphane ve kırtasiye gibi kitap ve ansiklopedi bulunabilecek yerler idi. O yıllardan bugüne gelişen teknoloji ve hızla artan internet siteleri, insanların kütüphane ve ansiklopedilerin sayfalarında saatlerce dolaşmasına gerek kalmadan bilgisayar ve mobil cihazlarından birkaç dakika gibi kısa bir sürede aradığı sonuca ulaşabilmesini sağlamıştır. Aradığımız zaman karşımıza birçok alternatifle çıkan sonuçların nasıl oluştuğunu ve kimler tarafından hazırlandığı da sır değil aslında.

Elektronik arama ortamında Google veya Yandex gibi sitelerde bir arama yaptığınızda karşınıza çıkan sonuçlarda emeği geçen insanlar aslında bir yazar ya da editördür. Ülkemizdeki önemli internet sitelerinden birini düşünün. Her gün girseniz her gün yeni içerikler ve bilgilerle karşılaşırsınız bu sitede. Böyle bir sitede en az beş on kişilik bir ekip yazı, makale, reklam metni vb. içerik hazırlamaktadır. Bunların her biri birer yazar olup, bazen bunu ek iş olarak yapmakta, bazen de sadece bu işle uğraşmaktalardır. Sadece maddi beklentilerle yapıldığında işsizliğin de yaygın olduğu günümüzde böyle bir iş oldukça kazançlıdır. Bu iş internet siteleri var oldukça sürekliliği devam edecek bir meslek niteliğindedir. Hiçbir robot, yazılım ya da program insanın hazırladığı bilgiyi hazırlayamaz. Bu nedenle internet sitelerine girilen her bilgi, her makale, her yönlendirme mutlaka bir insan, yani bir yazar tarafından yapılmaktadır. Şüphesiz ki okuma yazma bilen herkes doğal olarak yazı yazmayı da bilir. Fakat bu yazma sıradan bir yazı yerine insanların zihinlerini berraklaştırıp hayatlarının kolaylaşmasını sağlayacak, doğru bilgilerle donatacak ve işlerinin görülmesini sağlayacak yazılar olacağı için kısa süreli de olsa bir eğitim veya gözetim sürecinden geçilmesi gerekmektedir.

Güzel, faydalı ve doğru olanı yazmak, temiz fıtratlı birçok insan için bir ihtiyaç ve güçlü bir tutkudur. Âdem'den (as) sonra peygamber olarak gelen İdris (as), yazıyı insanlık âlemine kazandırdığında tüm uygarlıkların yazıya dayalı temelini de atmış oldu. Sanki yazı, devasa kâinatın bir yerlerinde gizli saklıyken Allah'ın (cc) dilemesiyle paha biçilemez bu hazinenin kapağı İdris'e (as) aralandı ve âdeta bu hazinenin üzerindeki tozlu örtü kalkıverdi. Tarihçi İbni Kesir'in, İbni İshak'tan naklettiğine göre[1] insanlık tarihinde ilk defa kalemle yazı yazan İdris'dir (as). İşte İdris'in (as) kalemi eline aldığı ilk günden bugüne yazı insanlık tarihinin en yakın şahidi ve insanlığın kaderinin bir ortağı olarak varlığını sürdürmektedir. Makale, hikâye, deneme, inceleme veya roman; hangi tür olursa olsun yazı yazan genç bir mümin aynı anda Kur'ân-ı Kerim'de övülmüş[2] üstün bir makam sahibi İdris Peygamber'in (as) sünnetini de ihya etmiş olur.

Makale yazarlığı öyle bir hizmet alanıdır ki bu mecrada hizmet üretebilmek için en azından ilk kademede herhangi özel bir eğitim veya derin tecrübe sahibi olunmasına gerek yoktur. Yeteneğine, araştırma gücüne ve kalemine güvenen her mümin gence ecir kapısının açık olduğu bir alandır.

Kompozisyon tarzında yazı yazmayı bilen ve yazarın kendisinin istediği veya kendisinden talep edilen konularda içerikler üretebilen her mümin genç, makale yazarı olabilir. Yazılan makalelerde aranan nitelikler; makale konusunun özgün olması, işlenen konuyla ilgili bilgi verici olması, dilbilgisi kurallarına göre düzgün ve hatasız olması, bilgilendirici ve akıcı anlatımda olmasıdır. Bu tür makaleleri yazmayı becerebilen veya zamanla kendini geliştirerek istenilen kalitede makaleler üretebileceğine inanan her mümin genç aynı zamanda istikbal vadeden bir yazar adayıdır.

1. İbni Kesir, Kasasu'l Enbiya, s. 62
2. 19/Meryem, 56-57

Günümüzde özellikle de dijital platformlarda ısmarlama makaleler piyasasının oluştuğu bir süreç yaşıyoruz. Makale veya metin yazarlığı bugün artık "profesyonel bir iş"e dönüşmüş; bununla beraber vadettiği kazanç ve yeni imkânlar, onu da tıpkı diğer meslek dalları gibi öğretilebilir bir uğraş hâline getirmiştir. Bunun delili de gittikçe genişleyen kılavuz kitaplar literatürü ve yazarlık kurslarıdır.

Makale Yazımı

Makale yazarlığına istekli gençler için bu işin ilk adımı deneme makaleleri yazmaktır. Bilindiği üzere bazı insanlarda yazma kabiliyeti doğuştan gelir. Böyle bir yetenek de söz konusu alanda bir şeyler üretmek amacıyla deneme makaleleri yazmak yoluyla ortaya çıkabilir. Bazı ünlü yazarların bu yetenekleri erken yaşlarda bir tevafuk neticesinde keşfedilmiş, sonrasındaysa yazı ve edebiyat tüm hayatlarının vazgeçilmezi olmuştur.

Makale veya öykü yazma kabiliyeti, geliştirilebilen bir yetenek olduğundan doğuştan yetenekli olmayanlar için de herhangi sorun yaşanmamaktadır. Eğer bu işe istekli ve meraklı biriyse zamanla kaliteli öykü, makale ve edebî içerikler üretebilir ve makale yazarlığı yaparak ecir kapısını biraz daha aralayabilir.

Tecrübesiz ve ilk kez makale yazacak olan genç yazar adayları için ilk etapta makale denemeleri yazarak, eğer varsa yakın çevresinden edebiyatla ilgilenen tanıdıklarına okutup eleştiri ve önerilerini alması doğru olacaktır. Çünkü edebiyatla ilgilenen bu insanlar inceleyecekleri makaleler için herhangi bir kriter aramayacak ve yazar adayının seviyesine bakmayacak kişilerdir. Eleştiri ve önerileri kısmen de olsa edebî bir nitelikte olmakla beraber faydalı ve ufuk açıcı olacaktır.

Araştırmacı, yenilikçi ve özgüveni olan genç bir yazar adayı makale yazarlığı yeteneğini geliştirmek için faydalı ve öğreticiliği olan birçok makale okumalıdır. Farklı konularda ve ayrı kategorilerde üretilmiş olan içerikleri dikkatlice incelemelidir. Önemli olan okuyucu kitlesinin ortalama beklentisini anlamak ve yazar adayının veya gazetenin, derginin ya da dijital mecranın yayıncılık hedefleri istikametinde bir makale hazırlamaya çalışmaktır.

Her şeyden önce şunu netleştirmelidir: Sadece belirli bir alanda uzmanlaşarak bu alanda içerik üretmek mi, yoksa yayıncılık hedefleri istikametinde maksimum yarar sağlayacak farklı alanlarda makaleler yazmak mı amaçlanmaktadır?

Güncel gelişmelerin analizi mi, tarihsel hadiselerin yorumu mu, ahlaki meseleler mi, davet fıkhı ve menheci mi yahut eğitim ve terbiye mi?

Bazen edebî veya kültürel bir ürünün veya cemai bir hizmetin tanıtımı da makale konusu olabilir. İlk ağızdan ya da üçüncü ağızdan tanıtım veya haber niteliğinde bir yazı da talep ediliyor olabilir. Tüm bunları iyi anlamak, hangi alanda makale yazılacağına dair karar vermek ve ihtiyacı karşılayacak doğru makaleyi en iyi şekilde yazmaya çalışmak gerekir.

Ürün ve hizmetler için dergi, gazete veya dijital mecraların editörleriyle iletişim hâlinde bulunmak gerekebilir. Bununla beraber makale yazılacak konularla ilgili kapsamlı bir araştırma yapılabilir ve farklı yazarların makaleleri incelenerek yazar adayı tarafından özgün bir şekilde yorumlanıp orijinal bir makale üretilebilir.

Her bir derginin, gazetenin veya dijital mecranın kendine göre çalışma prensipleri bulunsa da hepsi de özgün, etkileyici ve kaliteli makaleler ister. Çünkü seçkin yayıncılık mecralarının okurları da seçkin olur.

Unutulmamalıdır ki birebir kopya içerikler faydadan çok zarar getirir. Bu nedenle kopya makale hazırlayan, dil bilgisi kurallarına göre kaliteli bir içerik hazırlamayan, konu bütünlüğünü sağlayamayan, belirtilen konuyla alakasız makaleler yazan veya yeterince bilgilendirici bir içeriğe sahip olmayan makaleler yayın editörlerince haklı olarak onaylanmaz. Kabul edilse bile okuyucu için anlaşılması zor bir metin olarak değerlendirilir. Okurlara faydalı olması umulurken, ortaya belki de yararsız ve hatta zihin karışıklığına sebebiyet verebilecek rahatsız edici bir makale çıkmış olur.

Yazarlığı Öğrenmek

Makale, hikâye ve deneme yazarlığını kısa sürede öğreten bir yazarlık kursundan ve kesin sonuç veren kılavuz bir kitaptan söz edilemez kuşkusuz. Piyasada kısa bir zamanda bu türden yazarlığı öğreteceğini vadeden bazı kılavuz kitaplar bulunsa da bunun abartılı bir iddia olduğunu söyleyebiliriz. Yazarlık kursları da öyle. Bu tür kitapların veya kursların yazar adayları için elbette görmezden gelinemez yararları vardır. Ancak bu tür kitapları her eline alanın yahut yazarlık kursuna her gidenin yazar olacağını ileri sürmek, tıp kitabını her eline alanın ya da tıp fakültesine birkaç hafta giden herkesin doktor olacağını iddia etmeye benzer. Yazar adaylarının cazibesine kapıldıkları "neyin, nasıl yazılacağına dair rehber kitaplar"ın belirli bir zamanda yazarlığı öğretebileceği iddiası, birçok yazar adayını oldukça heyecanlandırmaktadır.

Yazar adayları için önemli bir husus da şudur. Makale, deneme, inceleme gibi özgün veya roman ve öykü gibi kurmaca eserleri okumakla beraber bu tür eserlerin nasıl yazılacağını anlatan ufuk açıcı, ilham verici ve hatta bir eser üretmek için yazar adayını "kışkırtıcı" rehber kitaplardan da istifade edilebilir.

Makale, deneme, inceleme gibi kurgu dışı yazılar ile roman, öykü, şiir gibi kurgusal eserlerin yazımı, bu türlerden örnek eserler ile bu türlerin nasıl yazılacağı etrafında kaleme alınmış kitapların okunmasıyla ciddi bir fikir edinilebilir ve yazar adayı için hatırı sayılır bir mesafenin katedilmesine katkıda bulunabilir. Şu da bir hakikattir ki bu türlerin nasıl yazılacağını öğretme amacı güden eserler, diğer edebî türlerin tarihine kıyasla oldukça yeni sayılır. Günümüzde birçok yazarın bu kılavuz kitaplardan bağımsız şekilde edebiyat alanında eserler vermiş olmaları, aslında yazma konusundaki doğal yatkınlığın yazarın kendi öz gayretleriyle ortaya çıktığını göstermektedir.

Yazar adayındaki doğal yatkınlık, nitelikli eserler okumakla kazanılıp geliştirilebilir. Bunun da daha meşakkatli ve zorlu bir sürecin başlangıcı olduğu şüphesizdir.

Günümüzde özellikle de dijital platformlarda ısmarlama makaleler piyasasının oluştuğu bir süreç yaşıyoruz. Makale veya metin yazarlığı bugün artık "profesyonel bir iş"e dönüşmüş; bununla beraber vadettiği kazanç ve yeni imkânlar, onu da tıpkı diğer meslek dalları gibi öğretilebilir bir uğraş hâline getirmiştir. Bunun delili de gittikçe genişleyen kılavuz kitaplar literatürü ve yazarlık kurslarıdır.

Yazar adayına makalenin nasıl yazılacağının usul ve tekniği öğretilse bile makul olan, yazarlığın yoğun okumalar, donanımlılık ve birikim temelli bir süreç içinde ilerlemesidir. Aksi hâlde ilk makalesini/kitabını yazma derslerinden edindiği tekniklerle yazan ve oldukça başarılı olduğu varsayılan tek kitaplık/tek makalelik bir yazar olarak kalınması gibi bir sonuç çıkar ortaya.

Yazar adayı, öncelikle iyi bir okur olmalıdır. Yazar adayı, belli bir süre sonra öykü, makale veya edebî eserler okuduğunda daha önce hissettiği naifliği kaybeder. Artık daha eleştirel bir okuma süreci başlar onun için. Okumalarında ilerledikçe derinleşen ve büyüyen bir dünyaya girer.

Makale yazarlığı kalem oyunlarıyla ve hileyle yapılıp sürdürelebilecek bir iş değildir. Makale yazarlığı, günümüz piyasasında örneklerine rastladığımız gıda imalatı veya bazı ticari faaliyetlerde olduğu gibi hiçbir hile kabul etmez. Yazarlık bu tür konularda oldukça dirençlidir. Ünlü bir yazarın şu sözü konuyu özetlemektedir: "En büyük başarı kalıcı olabilmektir." Birkaç tane müthiş yazı yazdıktan sonra henüz hayattayken ismi "ölü yazarlar" listesine kaydedilmiş biri olmaktansa az da olsa istikrarlı bir yazar olmak evladır.

Batılı bazı yazarlar öykü veya roman yazmayı bir zanaat[3] olarak değerlendirir. Onlara göre rastlantı

3. Zanaat: Sermayeden ziyade nitelikli emeğe dayanan, öğrenimin yanı sıra kabiliyet ve ustalık gerektiren meslekler bütünü. Bu tür mesleklerin erbabına zanaatkâr denir. Marangoz, kuyumcu, berber ve kaynakçı

“

Her zaman kısa bir cümleyle başlanmalı ve okuru fazla sıkacak metinler yazılmamalıdır. Dinamik ve pozitif bir dil kullanmalı, kullanılan dil hâlen yaşadığımız zamana ait olmalıdır. Böyle değilse üretilen yazı mükemmel de olsa okur nezdinde işe yaramaz. Yazı; kısa, sıradan ve anlaşılması kolay cümlelerle okura yardımcı olmalıdır.

sonucu ya da bilerek veya isteyerek bu "zanaat" öğrenilmelidir. Şüphesiz ki bunlar genç yazar adaylarını yüreklendirici sözlerdir. Bu saptama öykü ve roman gibi kurmaca eserleri edebî sanat yönünden çok "zanaat" yönüne dönük olduğunu belirtmektedir. Genç yazar adayı şunu bilmelidir ki makale türü veya kurmaca eserleri üretmek, kolaylaştırıcı bir unsur olarak bireysel veya ekip şeklinde profesyonel bir destekle olabileceği gibi kendi başına da öğrenilip geliştirilebilecek bir iştir.

"Kalıcı bir sanat eseri üretmenin şartları nelerdir?" diye sorulacak olursa bunun kişiden kişiye değişebilen birçok cevabının olduğunu söyleyebiliriz. İslam erlerine göre bu sorunun cevabı araştırma, bilgi edinme ve tevhid ve sünnet davasına ihsan ve ihlas üzere hizmet etme aşkından ibarettir. Aynı sorunun cevabını laik bir yazar, kitabındaki karaktere şöyle verdirir: "Bir sanat eserinin üretilmesi için yazarın kendine ait bir mekâna ve ayda en az beş on bin liralık bir gelire sahip olması gereklidir." İslam dışı eserler üretme çabası içindeki militan kalemşörler de ya örgütsel ilişkiler veya güçlü etnik, vatanseverlik ve mezhebî kaygılar ya da tevhid karşıtı ideolojilere aidiyet duygularıyla kendi amaçları istikametinde eserler üretirler.

Bazı edebî metinlerin çözümlemesi ile anlatım tekniklerinin anlaşılması yazar adayının, hatta okurların dahi zaman zaman zorlanabildiği bir husustur. Şu örnek, meselenin daha iyi anlaşılmasına imkân verir: Nasıl ki insanın parmak izi, kulak izi ve göz retinası her bir insan için özel, orijinal ve biricikse her bir yazarın kalem izi de bir o kadar özgün ve biriciktir. Daha doğru bir ifadeyle, öyle olması gerekir. Aklına geleni "sallama" usulüyle müsveddeye çiziktiren birinden özgün bir yazara dönüşmek için, işte o "kalem izini" yakalamak mecburiyeti vardır.

Kalem, biraz da zorunlu olarak takip edilen bir izci önderi gibidir. Yazar bazen kalemin, kendisi için hiçbir sınırlamanın olmadığı kâğıdın üzerindeki "özgürlük cızırtıları"nın peşinden gider. Bu konuyla ilgili olarak "Yazmak Üzerine Notlar" isimli kitabın yazarı çarpıcı bir tesbitte bulunur:

"Yazmak bir dağa tırmanmaya benzer. Tırmanırken tek görebildiğiniz, önünüzdeki ve tam üstünüzdeki kayadır. Nereden geldiğinizi ya da nereye gittiğinizi tam olarak göremezsiniz."

Yazının Dilini Çözmek

Birçok insan için "birinci olmak" öncelikli hedef olsa da yazar adayı mümin gençler için önemli ve öncelikli olması gereken, istifade edilebilen ve ufuk açıcı faydalı metinler üretebilecek bir yazar olmaya çalışmaktır.

Yazı dünyasında önemli olan, geçmişte sık sık tekrarlanan bir yanlışa yönelmeden kuru tekrara düşmemek ve geçmiştekilerin çoğundan farklı ve özgün bir eser üretmektir. Bir bina nasıl ki tuğlalardan oluşuyorsa sözcük de edebî bir metni kendisine verilen yer sayesinde inşa edip okunabilir kılar. Öyleyse edebî bir metnin en küçük birimi olan sözcüklerden itibaren nasıl inşa edileceği hususunda iyi hazırlanmak gerekmektedir.

gibi meslek erbabının hepsi birer zanaatkârdır.

Yazarlıkta olabildiğince sade yazıp anlaşılabilir olmak ne kadar önemliyse, anlaşılmak için okurları zaman zaman az da olsa zihinsel bir çabaya yöneltmek de o denli önemlidir. Edebiyat dünyasında okuyucularının sözlüğe bakmalarını gerekli kılacak tek bir kelime bile yazmamasıyla ünlü yazarlar da bulunmaktadır. Doğrusu bu, bir yazar adayı için yazarlıkta ulaşılabilecek ideal bilgelik menzilidir.

Bir yazar adayı ve okurlar, özel mekânında ve yalnızlığın iskemlesi üzerinde âdeta gezegenlerden gezegenlere dönüp dolaşan hayallerden bir dünya çıkarıp gözler önüne seren yazardan tüm bunları nasıl yapabildiğini ayrıntılarıyla anlatmasını ister. Yazarın geçtiği yolları okurlarına göstermesi, hayal ettiklerinin ele avuca gelen türden olup olmamasıyla ilgilidir biraz da.

Yazar Adayına Öğütler[4]

Yazı yazmakla uğraşan birinin başına gelebilecek en tehlikeli şey, kendi kendine, "Vay be! Ne kadar da iyi yazıyormuşum!" demeye başlamasıdır.

Olumlu, yapıcı ve Rabbani eleştiriler karşısında anlayışlılıktan ziyade bunu yapanlara minnettar olmalıdır. Yazarın kendine özgü bir dil oluşturması ve benzerlerinin dilini kullanmaktan kaçınması gerekir.

Anlam karışıklığına sebep olsun veya olmasın bir metinde uzun cümlelerden kesinlikle kaçınılmalıdır. Metni yazan elin o metni okuyacak gözü bilmezden gelmesi, üretilecek içeriğin kalitesini arttıracaktır. İlginçtir, ama edebiyat sevgisi sadece iyi kitaplarla değil, bazen iyi olmayan kitaplar sayesinde de kazanılabilir.

Yazar şöyle düşünmelidir: "Eğer birçok insanın maddi, manevi, dünyevi ve uhrevi hayatını ilgilendiren problemlerin çözümü için değilse, yeni bir makale veya kitap yazmanın ne anlamı var?"

Öykü ve roman yazarı, eserindeki karakteri ancak gerekli durumlarda konuşturmalıdır. Bu tür kurmaca kitaplarda diyalog yazmak oldukça kolay ve cazip olur. Fakat diyalog üretmek rahatlığıyla ana konudan kopmamalıdır. Yazıyı bir tür spor olarak değerlendirmelidir. Yazı yazmadaki birçok şey yönteme ve alıştırmaya bağlıdır.

Her zaman kısa bir cümleyle başlanmalı ve okuru fazla sıkacak metinler yazılmamalıdır. Dinamik ve pozitif bir dil kullanmalı, kullanılan dil hâlen yaşadığımız zamana ait olmalıdır. Böyle değilse üretilen yazı mükemmel de olsa okur nezdinde işe yaramaz. Yazı; kısa, sıradan ve anlaşılması kolay cümlelerle okura yardımcı olmalıdır. Metnin asıl zemininin her zaman ilim ve hayat olduğu unutulmamalıdır. Bu ilkelerden uzaklaşır uzaklaşmaz yazı kalitesi düşüverir. Yazar adayları edebî bir içerik üretirken oltayla balık avlayan balıkçı gibi hangi balığı avlayacağını da bilmelidir.

Metinlerde sıfatların gereğinden fazla kullanımından kaçınmalıdır. Bilhassa "muhteşem, harika, muazzam, olağanüstü, inanılmaz" vb. sıra dışı durumları izaha yarayan sıfatları sıkça kullanmaktan kaçınılmalıdır. Gerçekten yeteneği olan ve söylemek istediği şeyler hakkında samimiyetle hissettiklerini yazan hiç kimse bu kurallara uyarak kötü bir şey yazamaz.

Üretken bir yazar, eğer gerçekten işe yarar bir yazarsa tasvire daha az ihtiyaç duyar. Şahsi veya araştırmaya dayalı bilgilerle yeni bir şeyler icat eder veya kendi kurmacasını üretir.

Yazarlar arasında "İnsanoğlunun gerçek yurdu çocukluğudur." sözü yaygındır. "Bir yazar için erken yaşta alınabilecek en iyi eğitim nedir?" diye sorulduğunda şöyle cevap verilir: "mutsuz bir çocukluk".

Sanat eseri olması açısından düşünüldüğünde bu tür eserlerin ana yurdunun çocukluk, özellikle de "mutsuz çocukluk" olduğu şeklinde yaygın bir kanaat vardır. Sanatsal yetenek mutsuz çocuklukla büyür ve çalışmayla ilerler. Netice itibarıyla özellikle şiir; hataların, pişmanlıkların ve acıların aktığı çeşmeye dayar ağzını.

Yazının asıl kaynağının acı olduğuna inanan kimi yazarlara göre yazabilmek için korkunç bir şekilde incinmiş olmak gerekir. Dolayısıyla yazının ve geniş anlamda edebiyatın boy attığı en elverişli ortam acı, kaos ve adaletsizliğin yaygın olduğu toplumlardır. Savaş, kıtlık, anarşi ve benzeri buhran yılları şaşırtıcı bir şekilde birçok ülkenin yazılı edebiyat açısından atılım yaptığı dönemlerdir.

4. Bu kısımda, bazı kılavuz kitap yazarlarının konuyla ilgili farklı platformlarda söyledikleri ve yazdıklarından istifade edilmiştir.

Günümüzde bir yazar adayının yapması gereken, daha önce hiç yazılmamış olanı yazmaya çalışmak ya da geçmişte edebiyat tarihine geçen ölmüş yazarları, yazdıkları şeyler konusunda geride bırakmaktır.

Bazı yazarların, sözün şehvetine kapılıp heybetli metinler yazmak istemeleri anlaşılabilir bir duygudur, ancak heybetli sözcüklerden olabildiğince kaçınmak gerekir. Destansı ve efsanevi şeylerden uzak durulmalıdır.

"Muhteşem büyük tablolar yapan herkes muhteşem küçük tablolar da yapabilir."

Günümüzde bir yazar adayının yapması gereken, daha önce hiç yazılmamış olanı yazmaya çalışmak ya da geçmişte edebiyat tarihine geçen ölmüş yazarları, yazdıkları şeyler konusunda geride bırakmaktır.

Ve şimdilik son olarak; her zaman teşekkür ve methiye beklemeden çalışılmalıdır.

Öneri Kitaplar

Kitap Adı: Yazmak Üzerine
Yazar: Ernest Hemingway
Yayınevi: Bilgi Yayınları

❊ ❊ ❊

Kitap Adı: Hayalim Yazar Olmak
Yazar: Osman Tatlı
Yayınevi: Akis Kitap

❊ ❊ ❊

Kitap Adı: Virginia Woolf'tan Yazarlık Dersleri
Yazar: Danell Jones
Yayınevi: Timaş Yayınları

❊ ❊ ❊

Kitap Adı: Öykü Yazma Teknikleri: Yaratıcı Yazma Dersleri
Yazar: Salih Bolat
Yayınevi: Varlık Yayınları

❊ ❊ ❊

Kitap Adı: Yeni Başlayanlar İçin Yaratıcı Yazarlık
Yazar: Zümrüt Bıyıklıoğlu
Yayınevi: Esen Kitap

❊ ❊ ❊

Kitap Adı: Yazma Sanatı
Yazar: Stephen King
Yayınevi: Altın Kitaplar

❊ ❊ ❊

Kitap Adı: Okumak ve Yazmak

Yazar: Semih Gümüş

Yayınevi: Notos

❊ ❊ ❊

Kitap Adı: Yazmak Üzerine Notlar
Yazar: Jules Renard
Yayınevi: Sel Yayınları

❊ ❊ ❊

Kitap Adı: Yazar Olabilir Miyim?
Yazar: Semih Gümüş
Yayınevi: Notosxx

PATATES BASKISINI, İP BASKISINI DUYDUK DA "DİN BASKISI"NI YENİ DUYUYORUZ!

Mahi
mahi@tevhiddergisi.org

Biz kimseyi dindar yapamayız. Âlim yapamayız. Hafız yapamayız. Duyarlı, cömert, kibar ya da diğerkâm yapamayız. Biz sadece olumlu duygular oluşturur, teşvik ederiz. Tohum ekeriz. O tohum büyür; ağaç olur mu olmaz mı bizim hiç bir dahlimiz yok. Sonuç, Allah'ın elindedir. Ve kısmen çocuğun istek ve iradesindedir. Biz sadece süreci kontrol ederiz.

Ne kadar da seviyoruz ifrat ve tefriti. Bayılıyoruz iki uçtan birinde olmaya. Ya aşırıyız her konuda; amelde, ahlakta, akidede, çocuk eğitiminde, hak aramada, özgürlükte... ya da çok gevşeğiz tüm bunlarda...

Bu sayfa genelde çocuk eğitimi yazılarına ait olduğu için ifrat ve tefrit hâllerimizin örneklerini de bu başlık altında vereceğim.

Nedir çocuğun bizden isteği?

0-3 yaş arasında "Beni doyur, beni temizle, beni giydir, beni sev, bana sarıl, benimle oyna, bana rol model ol." der bebek.

3-6 yaş arasında "Beni eğit (bana öğret değil); bana göster (rehberlik et); bana örnek ol; benimle oyna; benimle koş, hopla, zıpla; bana bak; beni dinle; beni gör." der bebeklikten çıkan çocuk.

6-9 yaş arasında "Bana öğret; benimle oynamaya devam et; beni bir küçük insan olarak kabul et; hatalarımı çok görme; ben hâlâ çocuğum, yanlış yapabilirim, kızma." der çocuk.

Ezber yapmadan önce Kur'ân'ı sevmekten, onu göndereni tanımaktan, baktığı her yerde onun tecellilerini görebilmekten, sünneti rol modellerden defalarca görüp hayatına geçirmekten, adabımuaşeret kurallarını uygulamaktan bahsediyorum.

9-12 yaş arasında "Bu zamana kadar ne yaptıysan devam et yapmaya; beni ibadete teşvik etmede kararlı ol; hâlâ mükellef değilim unutma, davranışlarınla beni senden ve İslam'dan soğutma." der artık genç olma yolunda ilerleyen çocuk.

Peki, biz ne yapıyoruz?

Tefritçiler, yani işlerinde gevşek olanlar bunların hiçbirini yapmıyorlar. Rahatlar. Yapmadıkları şeyin örneğini de veremiyoruz tabii...

İfratçılar ise çok iyi bir yolda olduklarını düşünüyorlar. Yaşmış, dönemmiş, çocuğun hazır bulunuşluğuymuş hiç bakmadan başlıyorlar öğretime. Dil gelişimini tamamladı mı çocuk, vakit kaybetmeden ezbere başlatıyorlar. E zihin arı duru. Ne duysa ezberliyor. Bunu gördükçe azıyor ifratçılar. Dur durak bilmiyor, öğretiyor da öğretiyor. "Bu kadar şeyi öğrenebilen bir birey, çocuk değildir, zekaya baksana!" diye düşünüyor. Böyle düşündüğü için de çocuğun hatalarına kızıyor. Yanlış yapmasına izin vermiyor. Sürekli müdahale ve uyarıyla çocuğa baskı yapıyor.

Oyun mu? Hak getire! Öğrenmesi lazım. Oyunla vakit harcanır mı? Dört yaşındaki çocuğa "Ders çalıştın mı?"diye soruyor. "Bugün ne oynadın?" diye sormak aklına gelmiyor.

Sonuç mu? Balığa ne kadar çok yem verirsen o kadar yer değil mi? "Tokum." ya da "İstemiyorum." diyor mu? Sen verdikçe o yiyor. Sonunda çatlıyor.

Çocukta da sonuç değişmiyor. O da çatlıyor, ama bu başka türlü çatlama...

Nefret ediyor her şeyden, bıkıyor. Din miydi öğrettiğiniz? Dinden soğuyor. Bu dersi veren kimse ondan da nefret ediyor. İçinde bir öfke birikiyor. Yüzündeki neşe kayboluyor, gözlerindeki parıltı sönüyor.

Bu mudur istediğiniz? "Dertli gençler türedi." deniyor. İşte bu gençler; baskıyla din öğretilen dünün çocukları!

Oysa öğrenme vakti gelince zaten öğrenir, fakat eğitimin temel yaşı 0-6 yaş aralığıdır.

Eğitim derken; **düşünce, duygu ve davranışları** eğitmekten bahsediyorum. Çocukta hiç kaybolmayacak **kalıplar** oluşturmaktan. Ezber yapmadan önce Kur'ân'ı sevmekten, onu göndereni tanımaktan, baktığı her yerde onun tecellilerini görebilmekten, sünneti rol modellerden defalarca görüp hayatına geçirmekten, adabımuaşeret kurallarını uygulamaktan bahsediyorum.

Nasıl bir yol izleyeceğimizi, M. Teber'in "Din Eğitimi Semineri"nde aldığım notlardan hareketle anlatacağım. Fakat ilk önce bilmeniz gereken, hatta ezberlememiz gereken bir gerçek var: Biz kimseyi dindar yapamayız. Âlim yapamayız. Hafız yapamayız. Duyarlı, cömert, kibar ya da diğerkâm yapamayız. Biz sadece **olumlu duygular** oluşturur, teşvik ederiz. Tohum ekeriz. O tohum büyür; ağaç olur mu olmaz mı bizim hiç bir dahlimiz yok. Sonuç, Allah'ın elindedir. Ve kısmen çocuğun **istek ve iradesindedir**. Biz sadece süreci kontrol ederiz.

Bu ay bunu içselleştirelim, rotamızı bir sonraki ay çizelim inşallah...

Âdeta bir detoksifikasyon (zararsızlaştırma) merkezidir. Burası vücuda giren, kan dolaşımına geçen her maddenin kontrol edildiği sahadır. Burada zararlı toksinler, zararlarından arındırılır, vücuda aktif olarak alınmayan ilaçlar aktifleştirilir. Veya işi bitmiş vücuttan atılacak ilaçlar çöp hâline getirilir.

SİNDİRİM SİSTEMİ: KARACİĞER-SAFRA KESESİ-PANKREAS-BAĞIRSAKLAR

Dr. Gözde TERCÜMAN
gozdetercuman@tevhiddergisi.org

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.

Bir önceki yazıda besini midede depolamış ve sindirmeye başlamıştık. Şimdi ise o midede depolanan, biraz sindirilen ve mide hareketleriyle iyice ezilen besin Allah'ın (cc) izniyle bağırsaklara geçecek, oradan emilerek kan dolaşımımıza geçip her bir hücreye dağıtım başlayacak.

Yediğimiz besinler ve içtiğimiz su, mide öz suyu dediğimiz ve bir önceki yazıda bahsettiğimiz asit, enzimler ve daha birçok salgı ile karışarak "kimus" adındaki maddeyi oluşturur. Bu madde, midenin kontrolünde parça parça on iki parmak bağırsağı dediğimiz, ince bağırsaklarımızın ilk kısmına gönderilir. Ve burada başka sindirim işlemlerine maruz kalır. Midede olan sindirim, asitli ortamda olur ve genel olarak yenilen proteinleri; etleri, tavukları sindirmek için olan işlemleri içerir. On iki parmak bağırsağında ise midenin tam aksine asitli değil, alkali ortamda sindirim gerçekleşir ve temel olarak karbonhidrat dediğimiz şekerli besinler, hamur işleri, pilav, makarna gibi besinler ve yediğimiz yağlar sindirilir.

Mide asitli ortamda sindirim yapıyor, bu asitli sıvıyı bağırsakların ilk kısmına gönderiyor. Peki, asidin tam zıddı alkali ortam nasıl oluşuyor? Herkesin çok iyi bildiği safra ile oluyor. Safra sıvısı, karaciğer dediğimiz organımızda üretilir ve safra kesesi dediğimiz organımızda depolanır. Kişi yemek yedikçe ve yemekler mide sürecini tamamlayıp parça parça bağırsaklara geçmeye başlayınca safra salgılanması uyarılır. Safra kesesi de kendisini kasarak içinde depoladığı safra salgısını damla damla bağırsağın ilk bölümüne bir kanal aracılığı ile gönderir.

safra kesesinde safra salgısı ve safra çamuru varsa, bu insan her yağlı yemek yediğinde safra kesesi kasılması ile birlikte karın ağrısı hisseder. Yağlı yemeklerden bulantısı olur. Ama yemek yemediği zamanlarda normal bir hayat sürer.
Bu kişiler az yağlı besinler tüketerek ve birden fazla miktarda yemek yemek yerine az az yediğinde yaşadığı karın ağrısı ve bulantılar geriler.

Toplumdaki birçok kişi safra çamurundan, safra taşından muzdariptir, bazı kişiler de bu safra taşının sebep olduğu hastalıklardan ötürü ameliyat olmuştur. Eğer safra kesesinde safra salgısı ve safra çamuru varsa, bu insan her yağlı yemek yediğinde safra kesesi kasılması ile birlikte karın ağrısı hisseder. Yağlı yemeklerden bulantısı olur. Ama yemek yemediği zamanlarda normal bir hayat sürer. Bu kişiler az yağlı besinler tüketerek ve birden fazla miktarda yemek yemek yerine az az yediğinde yaşadığı karın ağrısı ve bulantılar geriler. Safra kesesinde küçük taşlar olan insanlar, yediği yağlı yemek sonrası safra kesesi kasılıp içerisindeki safrayı bağırsağa gönderirken bazen bu milimetrik taşlar da hareket eder ve safra kanalını tıkar. Ancak karaciğerde bir sorun olmadığından safra üretip, safra kesesine göndermeye devam eder. Bununla birlikte safra kesesinin kanalı tıkalı olunca kesenin içinde safra salgısı birikmeye başlar ve zamanla safra kesesi balon misali şişer. Şiştikçe ağrı yapar. Şiştikçe duvarı ödemlenir. Bu kanal tıkandığı zaman kişi çok ciddi ağrı duyar, bulantı ve kusmaları başlar ve genelde acil servise başvurur. Alınan kan tahlillerinde karaciğer ve safra değerlerinin yükselip yükselmediğine bakılır, ultrason ile safra kesesi şişmiş mi, duvarı ödem yapmış mı, taş var mı, tıkamış mı... bunlara bakılır ve bu konuda uzmanlaşmış genel cerrahi doktorlarıyla görüşülür. Bazı taşlar bir atak yapar, tıkar ve bazı sorunlara sebep olur ama sonra kendiliğinden taş ilerler ve kanal açılır. Ancak bazı zamanlarda bu taş kanaldan düşemez ve tıkalı kalırsa; safra kesesi içindeki safra birikerek büyür ve delinip patlayabilir. Bu ise kişi için çok ölümcül sonuçlar doğurabilir. Burada kararı acil doktorlarının görüştüğü genel cerrahi doktorları verir. Safra kesesinde büyük taşı olan hastalar da yağlı yemek yediğinde hazımsızlık şikâyetleri olur, ama o büyük taş ilerleyip kanalı tıkayamadığı için yukarıdaki tablo gelişmez. Genel cerrahi doktorları ameliyat edip safra kesesini almaya karar verirse, karaciğerden safra kesesine giden kanalı, bağırsağa bağlar. Karaciğerin ürettiği safra sürekli, ama yavaş yavaş bağırsağa akmaya devam eder. Burada kişi az az yemek yediğinde ve yağsız yemekleri tercih ettiğinde bu damla damla akan safra salgısı o yemeklere yeterli gelir ve kişi hazımsızlık, bulantı ve kusma gibi sıkıntılar yaşamaz.

Bütün âlemleri düzenleyen Allah (cc) insan vücudunu da o kadar muhteşem bir şekilde düzenlemiştir ki kişi kaşık kaşık yağ yese dahi o küçücük safra kesesindeki salgı insana yeter. Her şeyi bilen ve bütün hastalıkları ve devasını yaratan yüce Rabbimiz, insan vücudunu, bir gün bu safra kesesi insandan alınması gerekirse iflas etmeyecek şekilde düzenlemiştir. Subhanallah! Allah'ın ilminin bir okyanus olduğu tüm tıp ilminin bir damla dahi olmadığı durumda bile, insan tüm acziyetiyle Allah'ın yarattığı muhteşem yapıya müdahale ediyor ve yine de o tıkır tıkır işleyen insan vücudu yoldan çıkıp bozulmuyor. Allah (cc) bu tıp ilmini çözmeye çalışan bizlere yardım etmese mümkün değil, bu karmaşık yapıyı anlayamayız.

Mideden gelen asitli salgıyı, safra salgısı alkali hâle çevirdikten sonra bir de yağların ve karbonhidratların sindirilmesi için gereken enzimlerin de bu on iki parmak bağırsağına gelmesi gerekir. Bu enzimleri üreten ise pankreas hücreleri ve bu bağırsak kısmına ileten pankreas kanalı oluyor. Safra taşı; safra kanalı ve pankreas kanalı ile ortak olan kanala oturursa "pankreatit" denilen pankreas organında

hasara sebep oluyor ve yukarıda saydığımdan çok daha ağır bir tablo gelişiyor.

Pankreas içinde üretilen karbonhidrat ve yağı sindiren enzimler de çalışmaz şekilde üretiliyor. Tıpkı midedeki gibi. Eğer aktif şekilde üretilseydi pankreas kendi kendini sindirirdi. Subhanallah! Bu çalışmaz hâldeki enzimler bağırsağa veriliyor. Bağırsak da safra ile karşılaşınca, safra bu enzimler için anahtar görevi görüp onları çalışır hâle getiriyor. Tıpkı asitin midede yaptığı gibi.

Burada biraz karaciğerden detaylı bahsetmek istiyorum Allah'ın izni ile.

Karaciğer insan vücudunun laboratuvarı denilebilir. İnsan vücudu için çok hayati görevleri vardır. Ortalama olarak insanın iki avcunun içine sığabilen ve takriben 1,5 kilo olan bir organ. Allah (cc) bu organı o kadar ince ince ve mükemmel yaratmış ki bu iki avuç organın yaptığı işleri tam teşekküllü bir şekilde yapacak bir laboratuvar kurulmaya kalksa binlerce dönümlük alana ancak sığdırabiliriz. Ve o insanoğlunun yaptığı da emin olun Allah'ın yarattığının yanında çok aciz kalır, Allah'ın yarattığının yanından bile geçemez.

Karaciğerin birçok görevi olmasına karşın başlıca bahsetmek istediğim birkaç önemli özelliği var:

• Vücudun şeker oranını ayarlayan en önemli organlardan birisidir.

Allah (cc) insan vücudunda, kan şekerini ayarlamak için iki zıt hormon yaratmıştır. Biri çok iyi bilinmeyen glukagon ve diğeri çok iyi bilinen insülin. İki hormon da yukarıda bahsettiğimiz pankreas organı tarafından üretilir. Pankreasın alfa hücreleri glukagonu üretir, beta hücreleri de insülini üretir. İkisi de karaciğere emir verir. Glukagon, depoladığı şekeri yıkıp kana vermesini emreder, böylece kan şekeri yükselir. İnsülin, kandaki şekeri tutup, kandan çekerek depolamasını emreder, böylece kan şekeri azaltılır. İnsanın kan şekeri düştüğünde vücut hemen kontrol mekanizmasıyla glukagon denilen hormonu arttırır, insülin denilen hormonu azaltır; böylece şeker depoları eritilip kana verilir. İnsanın kan şekeri yükseldiğinde ise vücudun kontrol mekanizmaları hemen glukagonu azaltır, insülini arttırır ve kandaki şeker karaciğere gönderilip depolanır. Allah (cc) kan şekerini düzenlemek için 5-6 hormon yaratmıştır, ancak en temel hâli budur.[1]

Şeker hastalığı dediğimiz diyabet, aslında bir organ yetmezliğidir. Pankreas organının beta hücreleri vücuda yetemezse insülin salgılayamaz. Kişi insülin üretemezse kan şekerini düşüremez ve diyabet hastası olur. Tedavisi ise pankreas organının üretemediği insülini üretmesi için yardım etmek (ağızdan alınan diyabet ilaçları) veya bu da yeterli gelmezse insülini direkt deri altına enjekte etmektir. İnsülin hormonunun kanda minimum seviyede bulunması gereken bir miktar vardır. Bu, hayati organlara glukoz (kan şekeri) sağlaması ve daha onlarca görevini idame ettirmesi için gereklidir. Bir de kişi yemek yedikten hemen sonra artıp sonra da azalması gerekir. Vücutta her şey denge hâindedir. İnsülin vücutta hep yüksek kalırsa da sorunlar oluşur, hep düşük kalırsa da sorunlar oluşur. Diyabet hastaları insülinlerini ve ilaçlarını kullanmaz da vücutta kan şekeri hep yüksek seyrederse bu ilerleyen yaşlarla birlikte birçok hayati organa zarar verir. Örneğin gözleri etkiler, görme kayıpları oluşur. Böbrekleri etkiler, böbrek yetmezliği oluşur. Bugün diyalize giren böbrek yetmezliği hastalarının, böbreklerini iflas ettiren birinci neden diyabettir. Kalp damarlarını etkiler, kalp krizlerine zemin hazırlar. Beynini etkiler, beyin fonksiyonlarını bozar. Sinir hücrelerini (nöronları) etkiler; ellerde ve ayaklarda uyuşma, yanma, batma şikâyetleri ile bilinen sinir hasarına sebep olur. Sinir hasarı olan bir kişi duyuları tam anlamıyla algılayamaz, idrak edemez hâle gelir. Örneğin ayağının yandığını algılayamaz, ayağını bir yere vurduğunda acıdığını algılayamaz. Bu böyle söylendiğinde güzel bir şey gibi görünebilir. "Kötü sayılan duyuları insan algılamıyor, ne güzel!" diyebilir. Ama Allah (cc) bizi öyle yaratmamış. Bir travmadan insanı koruyan en önemli şey, ağrıya verdiği refleks yanıttır. Ve acı duyduğu anda elini, ayağını, uzuvlarını çekme en önemli reflekslerden biridir. Acı verecek bir durumla karşı karşıya kaldığında o uzuv, el bölgesinde veya ayak bölgesindeki bazı sinir hücreleriyle bu durum algılanır ve refleks tetiklenir. Başka bir sinir hücresi o acı duyusunu beyne götürene kadar kişi o acı veren şeyden fiziksel anlamda uzaklaşmış olur. Subhanallah! Örneğin kişinin eline kızgın yağ sıçrar ve refleksi sayesinde daha

1. depo şeker karbonhidrat = glikojen

> Kansızlığı olan hanımlar gebe kalırsa bebeğinin anne karnında gelişememesi sonucu; olduğundan küçük bebek (SGA, ki bu durumu sadece boy kilo olarak küçük algılanmamalı organ ve organların fonksiyonları da yetersiz oluyor), ölü doğum riski, doğum esnasında normal olan kanamaların kansız gebede ölüm riski oluşturduğu da bilinmelidir.

acısını duymadan elini geri çeker, yani önce refleksi sebebiyle elini geri çeker, sonrasında acı duyup elini ovalamaya başlar. Böylece daha fazla yanmaktan vücut kendisini korumuş olur. Örneğin kişinin ayağına çivi battığında, batar batmaz vücut refleks olarak daha acı duyusu beyne ulaşmadan, ayağını geri çeker ve çivinin tamamen batıp saplanması engellenir, sonrasında kişinin ayağı acımaya başlar. Diyabet hastalarında bu refleks yanıtı başlatacak sinir hücresi hasarlı olduğu için kişi travmadan kendisini koruyamaz ve ciddi yaralar açılır. Bir de diyabet, damarları da etkileyip o bölgenin beslenmesini de bozunca; iyileşmeyen, hatta kemiğe kadar ilerleyen ve deyim yerinde ise çürümüş et gibi kokan diyabetik ayak yaraları kaçınılmaz olur.

• Karaciğerin, değinmek istediğim diğer önemli bir görevi de vücudun laboratuvarı gibi çalışan karaciğer lobülleri ve sinüzoidir.

Âdeta bir detoksifikasyon (zararsızlaştırma) merkezidir. Burası vücuda giren, kan dolaşımına geçen her maddenin kontrol edildiği sahadır. Burada zararlı toksinler, zararlarından arındırılır, vücuda aktif olarak alınmayan ilaçlar aktifleştirilir. Veya işi bitmiş vücuttan atılacak ilaçlar çöp hâline getirilir. Alınan alkol burada olabildiğince zararsızlaştırılmaya çalışılır, ama yeterli olmaz. Buradaki hücrelere zarar vererek karaciğer yetmezliği yapar ve siroz gelişir. İşte karaciğer hücreleri, bu işlemlerin belki de milyonlarca çeşitlisini, günde milyarlarca kez yapar ve yoruldum demeden aynı titizlikle çalışır.

Bu yapı belki de bir toplu iğne ucunun milyonda birinden daha küçük bir yapı. Bu muhteşem yapıyı insan eliyle inşa etmeye kalksak ne kadar dev bir inşaat olacağını canlandırın gözünüzde. Ama tüm eksikliklerden münezzeh olan Allah (cc) için bunu yaratmak ve bunu gözün dahi görmeyeceği milimetrik boyutta yapmak hiç zor değildir.

• Yağ metabolizmasına katkısından ve bilirubin denilen safra salgısından yukarıda bahsettik. Hem sindirmede görev alır hem de yağı depolar, üretir, diğer besin maddelerine dönüştürür...

• İnsan vücudunda bir kanama olduğu zaman o kanın durdurulması ve kanın pıhtılaşması gerekir.

Bu pıhtılaşma sürecinde rol alan bazı maddeler vardır. Bunlara koagülasyon faktörleri denilir. Karaciğer bu maddeleri üretir ve kana verir. Kanama ve vücudun verdiği pıhtılaşma yanıtı başka bir yazının konusu olacak inşallah.

• Kupffer hücreleriyle bağışıklık sistemine yardım eder.

Kan ile her şey bu kontrol noktasına uğrar her gün. Ve bu kontrol noktasında eğer, vücutta yabancı mikroorganizma saptanırsa, bu mikroorganizmaları yiyen -tam manasıyla ağzı varmış gibi hapur hupur yiyen- hücrelerdir. Bu işlem bağışıklık sistemi içinde detaylıca ele alınacak Allah'ın izniyle.

• Vücuda giren demirin miktarının ayarlanmasında esas kontrol karaciğer ile birlikte bağırsak hücrelerine aittir.

Demir, insanın kan hücreleri arasında erisrosit denilen kırmızı kan hücreleri içinde oksijen taşıyan yapı için çok gereklidir. Ve kişi günlük demir ihtiyacını karşılayamazsa demir eksikliği anemisi (kansızlık) oluşur.

Kansızlığı olmayan bir kişi günlük demir ihtiyacını kırmızı et, karaciğer, baklagil, yumurta, yer fıstığı ve üzüm pekmezinden bol bol tüketerek karşılayabilir. Ancak kansızlığı gelişmişse veya günlük demir ihtiyacının arttığı durumlarda, bu besinler yeterli gelmez. Günlük demir ihtiyacının arttığı durumlar özellikle gebelik ve büyüme çağındaki çocuklardır. Gebelik gibi karnında yeni bir canlının oluştuğu ve nokta kadardan bir bebek boyutuna gelene kadarki süreçte ne kadar desteğe ihtiyacı olduğunu bir tahmin edin. Veya büyüyen bir çocuğu düşünün, nerdeyse birkaç sene içinde doğduğu boyun iki üç katına çıkıyor. İhtiyacı olan besin vitamin takviyesini siz düşünün. Besinlerle aldıkları bazen yeterli olabiliyor, bazen eksik kalabiliyor. Eksik kaldığında ve bu durum kan değerlerine yansıdığında artık tıbbi müdahale zamanı gelmiş demektir. Bu tıbbi müdahaleyi aksatmak ya da ertelemek, istenmeyen yan etkiler ortaya çıkartıyor çoğu zaman.

100 gr. ızgara bonfilede	2-2,25 mg demir
1 yemek kaşığı pekmezde	1 mg demir
1 adet yumurtada	1,2 mg demir
100 g barbunyada	5,1 mg demir
100 g bezelyede	1,5 mg demir
100 g haşlanmış mercimekte	3,3 mg demir
100 g yer fıstığında	4,6 mg demir

Tablo1: Besinlerdeki demir miktarı (1 g=1000 mg)

Büyüyen ve gelişen bir vücudun demir ihtiyacı günlük 30-40 mg kadar olduğunda veya bir gebe sırf gebe olduğu için 3 veya 4. aydan itibaren ilk aylara göre çok daha hızlı büyüyen ve kan miktarı artan bebeğinin ve kendisinin demir ihtiyacını karşılamak için günde 2-3 kilo et, 40-60 kaşık pekmez, 40 yumurta yiyemeyeceğinden ve bu besinleri gün aşırı tüketemeyeceğinden ötürü demir ilacı kullanması gereklidir. Hele ki zaten kansızlığı olan hanımlar gebe kalırsa bebeğinin anne karnında gelişememesi sonucu; olduğundan küçük bebek (SGA, ki bu durumu sadece boy kilo olarak küçük algılanmamalı organ ve organların fonksiyonları da yetersiz oluyor), ölü doğum riski[2], doğum esnasında normal olan kanamaların kansız gebede ölüm riski oluşturduğu da bilinmelidir. Demir eksikliği anemisi ya da diğer vitamin eksiklikleri günlük yaşamı çok etkilemiyor gibi gelebilir. Kişinin bu hastalığa yormadığı nonspesifik (hastalığa özgü gözükmeyen) bulguları fark edemeyebilir. Ancak hekim gözü ile anlaşılabilecek ve sadece kan değerinde net sonuç verecek durumlar için bazen önlem almakta çok gecikebiliyor insan. Bu hususta gebe olan hanımların doktor kontrollerini aksatmaması, kan tahlillerini vermesi, gerekli testleri zamanında yaptırması hem gebelik sürecinde kendi sağlığı için hem de doğacak bebeğinin sağlığı için olduğunu göz ardı etmemesi çok önemlidir. Aynı şekilde büyümekte olan çocukların da sağlık taramalarını yaptırmaları nesillerin sağlığı açısından önemlidir.

Bu kısa ve faydalı bilgilerden sonra sindirim sistemine dönecek olursak, bağırsakların ilk kısmı olan on iki parmak bağırsağında yediğimiz besinler çok yoğun bir işleme tabi tutulur, gerek karaciğer gerek safra gerekse pankreas açısından. Mide zaten ağzına kadar dolmuş; besinleri hem mekanik hem de enzim düzeyinde sindirmeye çalışıyordur. İşte bu evrede insanların özellikle de ağır bir yemekten sonra üzerine bir uyku çöker. Çünkü vücuttaki kanın büyük kısmı bu işlemler sırasında çalışan organlara yönlendiriliyordur. Örneğin beynin, kalbin, kasların kullandığı kan miktarı hayati işlevleri yürütecek kadara indirilir ve kanın esas kısmı bu çok çalışan alanlara ayrılır. Nasıl ki bir kişi koştuğunda nefes nefese kalır, oksijen ihtiyacı artar ve derin nefesler alarak bunu karşılamaya çalışır; işte burada da çalışan organların kan ve oksijen desteğine ihtiyacı vardır. Vücudun kontrol mekanizmaları kanı organlar arasında adil dağıtır. Vücut o an çok çalışan organa daha çok kan verir, o an çalışmayan ve dinlenme hâlinde olan organa daha az kan verir. Beyin şunu diyemez: "Ben en önemli organım. Kanın en fazla miktarını her zaman ben alacağım." Kalp şunu diyemez: "Bu kanı vücuda dağıtan benim, dur şuradan kendime sürekli bir pay ayırayım." veya "Ya kanın büyük çoğunluğunu bana verirsiniz ya da durdururum kendimi sen de ölürsün, ey vücut!" Çünkü El-Kahhâr olan Allah, tüm âlemlerin Rabbi olan Allah insanın her hücresine de boyun eğdirmiştir, sindirim

2. özellikle kan değeri -hb- 9 mg/dL nin altına indiğinde

besinler lime lime edilmiş, en küçük parçasına kadar sindirilmiş ve emilmeye hazır hâlde metrelerce bağırsakları dolaşır. Bağırsakları dolaştıkça her bir bağırsak hücresi bu besinden istifade etmeye çalışır, emdiği miktarını kana verir ve kan nereye ne kadar gerekliyse dağıtmaya başlar.

sistemine de boyun eğdirmiştir, dolaşım sistemine de boyun eğdirmiştir. Ne kadar gariptir değil mi, insanın milyarlarca hücresinin her bir tanesi Allah'ın kurallarına ve hükümlerine boyun eğmiş hâldeyken, bu hücrelerin birleşmesiyle oluşan insan ne kadar da asi... Aslında bakmayı bilirsek Allah'ın isim ve sıfatları bizlerin hücresine kadar işlemiş hâldedir. Hiçbir organın diğerine adaletsiz davranması Er-Rab olan Allah'ın düzenlediği sistemde mümkün değildir. Bu yüzden bizler Allah'ın düzenine muhtacız.

Tüm bu işlemlerden sonra besinler lime lime edilmiş, en küçük parçasına kadar sindirilmiş ve emilmeye hazır hâlde metrelerce bağırsakları dolaşır.[3] Bağırsakları dolaştıkça her bir bağırsak hücresi bu besinden istifade etmeye çalışır, emdiği miktarını kana verir ve kan nereye ne kadar gerekliyse dağıtmaya başlar. Besinlerin emiliminin çoğu ince bağırsakta tamamlandıktan sonra, çoğunluğu dışkıdan ve sudan oluşan yapı şeklinde kalın bağırsaklara gelir. Kalın bağırsak o yapının suyunu emdikten sonra geriye en son dışkı kalır ve makat ile atılır. Tabak tabak yediğiniz yemekleri miktar olarak bir hesap edin, bir de her gün dışkı olarak çıkardığınızı hesap edin. Miktarları ne kadar uyumsuz değil mi? Vücuda besin olarak verdiğiniz her yiyecekten en üst seviyede istifade etmeye çalışır vücut, hiçbir şeyi israf etmiyor. Allah (cc) bizim fıtratımızı ve yaratılışımızı ne kadar da mükemmel yaratmış, Rabbimize hamdolsun.

Eğer ince bağırsaklarda emilme işlemi sekteye uğrarsa kişi ishal olur. Kalın bağırsaktaki emme işlemi sekteye uğrarsa kişi yine ishal olur. İshal denilen bu durum kişinin yediği besinleri, besinlerden faydalanamadan, bağırsakların hızlı hızlı hareket etmesi sonucu aynı hızda ve miktarda dışarıya atmasıdır. Ağrılı ve gazlı bir süreçtir. O bağırsaklar hızlı hızlı hareket ettikçe kasılma şeklinde ağrı tarifler hastalar. İshalin doğası ağrılıdır. İshal geçince çoğu zaman ağrı da geçer. Veya kişi az su içen birisiyse kalın bağırsak, vücudun su ihtiyacını karşılamak için o besinlerdeki neredeyse son damla suya kadar emer ve kişi kabız olur. Kişinin bağırsak alışkanlıklarının çoğunu kişinin yedikleri ve içtiklerinden olduğunu belirtiyor, Allah'ın (cc) bizlere Kur'ân'da "Allah'ın sizi rızıklandırdığı şeylerden helal ve temiz olarak yiyin. Yalnızca Allah'a kulluk ediyorsanız, O'nun nimetlerine şükredin."[4] ayeti ile âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdediyor ve Allah'ın yardımı ile sindirim sistemini bu yazı ile tamamlamış bulunuyorum.

Selametle...

3. Bağırsakların toplam uzunluğu kişiden kişiye değişmekle beraber 7-9 metre arasındadır.

4. 16/Nahl, 114

Kelîmeya Tewhîdê, pêşî bi gotina "لَا / Lâ"dest pê dike. Yanê di serê ewwil de taxût û îlahên sexte tên red û înkar kirin. Piştre "Îllallah"ku ev jî tenê bi tenê îman anîna bi Allah e.

HEWCETÎYA TEKFÎRA TAXUT

Osman SADIKOĞLU

Tekfîra Taxut Şertê Kelîmeya Tewhîdê (Şertê Îmanê) Ye

لَٓا اِكْرَاهَ فِي الدّ۪ينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّۚ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللّٰهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقٰى لَا انْفِصَامَ لَهَاۜ وَاللّٰهُ سَم۪يعٌ عَل۪يمٌ

"Di dîn de zordarî/kotekî tune. Rêya heq ji rêya batil (wek qethî) veqetîyaye. Kî taxut înkar bike û bi Allah îman bîne; wî xwe bi qulpeke zexm ku qetandin jê re tuneye girtî ye. Allah semî' û alîm e."[1]

Ji bo xwe lê girtina kelîmeya tewhîdê/urwetu'l wusqayê şert e ku taxut bê tekfîr kirin. Çawan ku di orjînala ayetê de dibore ev bixwe jî ji eslê îtîqadê ye. Maneya 'Kufr'ê; nuximandina tiştekî ye an jî tiştek wek tune bê hesibandin e. Di şer'a şerîf de tê vê maneyê ku îmana mirovekî wek tune bê hesibandin û ew bi navê 'Kafir' ku ev nav Allah daye, bê navandin.

Ji ber ehemmîyeta wê, înkar kirina taxut berî îman anîna Allah hetîye zikir kirin. Em vê uslûba ayetê di kelîmeya tewhîdêde jî dibînin. Kelîmeya Tewhîdê, pêşî bi gotina " لَا/Lâ"dest pê dike. Yanê di serê ewwil de taxût û îlahên sexte tên red û înkar kirin. Piştre "Îlla Allah"ku ev jî tenê bi tenê îman anîna bi Allah e.

Rabbê me dema ehlê kitêb dawetê îslâmê dike ewana gazî çar esasan dike. Ji wan yek jî ev e ku tekfîra ew kesên ji tewhîdê ruvegerandine û eşkerekirina kesîyatîya îslâmê ye.

1. Baqara: 256

قُلْ يَٓا اَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا اِلٰى كَلِمَةٍ سَوَٓاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ اَلَّا نَعْبُدَ اِلَّا اللّٰهَ وَلَا نُشْرِكَ بِه۪ شَيْـًٔا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا اَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللّٰهِۜ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِاَنَّا مُسْلِمُونَ

"Bibêje: Gelî yên ehlê kîtêb! Werin bal wê kelîmeya ku di nava me û we de hevpar e. Eva ew e ku, em ê ji xeynî Allah ji tu kesî re îbadet nekin û ji wî re qet tiştekî nekin şirîk û emê Allah nehêlin û ji me hin wê hinekên din ji xwe re nekin rab. Eger rû vegerînin hûn jî bibêjin: "Şahid bin ku em ji muslîman in."[2]

Li dijî taxut du çeşîd muameleya me ya bingehîn heye. A yekem; tekfîr û înkar kirina taxut e. Ya duyem jî; dûr ketin û beraeta ji taxut e. Ev her du muamele jî şertê bingehîn a kelîmeya tewhîdê ye

Allah -azze we celle- ji bo kelîmeya hevpar çar esas zikir kirîye.

Îbadetê ji Allah re bikin

Ji Allah re qet tu şirîk çênekin

Ji însan tu kes bila da'wa rabbîtîyê li hevdu nekin

Ew kesên ku ji van esasan rû vedigerînin re wiha bêjin: "Şahid bin ku em ji muslîman in."

Bêguman taxut, ji van qaîdeyan bitemamî rû vegerandiye. Taxut, însanan gazî îteat û rab girtina ji xwe re dike. Bi hewcetîya kelîmeya hevpar û bi kesîyatîya îslâmê ew kesê divê li dijî wî çik bê sekinîn taxut bixwe ye.

Tekfîra Taxûtan Hewcetîya Beraeta Ji Şirkê Ye

Mirovek hetanî ji şirkê tobe neke û jê dûr nemîne mûslîmbûna wî ne mimkun e. Lewre îslâm; dîn ji bo Allah xaliskirin e û paqijîya ji şirkê û bi dileke safî teslîmîyeta Allah e -azze we celle-. Ew kesê ku di jîyana wî de şirk hebe weke ku di heman demê de ji çend îlahan re abdîtî bike. Ji ber vê yekê Allah, teberrî û dûrketina ji şirkê, ji bo wan kesên ku dixwazin bibin ji muslîman re wek şert daye pêş.

فَاِنْ تَابُوا وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ فَاِخْوَانُكُمْ فِي الدّ۪ينِۜ وَنُفَصِّلُ الْاٰيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

"Eger ew tobe bikin, nimêjê bikin û zikatê bidin êdî di dîn de birayên we ne. Em ji bo civateke zana, wiha ayetên xwe yek bi yek beyan dikin."[3]

Eger Allah -azze we celle- tiştekî emir kiribe ji bo mumînan bitenê teslîmîyet û amelkirin lazim e. Qethîyên ne şayanê muslîmekî ye ku li hember Allah -azze we celle- li alternatifan bigere û bi pirsyarkerî tevbigere.

اِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِن۪ينَ اِذَا دُعُٓوا اِلَى اللّٰهِ وَرَسُولِه۪ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ اَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَاۜ وَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

"Dema ku mû'min bi bal hûkmê Allah û Rasûle wî ve bêne dawetkirin da ku di navbera wan de hûkîm bide, gotina wan bes ev e: Me seh kir û em Îteatê dikin. Ha ev in ên xelas bûyî."[4]

Allah -azze we celle- dema însanan xuliqandiye ewana kirîye du qefle. Qefleyek ji wan mûmîn in û yê din jî kafir in.

2. Alî- îmran: 64

3. Tewbe: 11

4. Nûr: 51

هُوَ الَّذٖى خَلَقَكُمْ فَمِنْكُمْ كَافِرٌ وَمِنْكُمْ مُؤْمِنٌؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصٖيرٌ

"Ew ê hûn xuliqandinê ew e. Lê dîsa jî, ji we hinek kafir in û hinek jî mûmîn in. Allah kar û amelên we dibîne."[5]

Mirov çi bike wê xwe ji şirkê dûr bike gelo? Hema bi gotina "Ez ji şirkê dûr im."Ji bo beraeta ji şirkê têr dike gelo?

Ev pirsa ha ji Rasûlullah jî sallallahualeyhivesellem hate pirsîn:

"Zilamek hate cem Rasûlullah û vê pirsê jê kir: 'Ya Rasûlullah! Dema razanê ku ez dikevim nav livînê xwe tiştekî ku ez bixwînim hînî min bike.' Rasûlullah jê re wiha got: 'Sûreya Kafîrûn bixwîne! Lewre ew, beraeta ji şirkê ye."[6]

Hal ev e ku di sûreya Kafîrûn de lefza "Ez ji şirkê dûr û berî me."nabore. Şuna vê lefzê de; dûr ketin û beraeta ji dînê kafiran û mabûdên wan ên ji xeyrî Allah û ji şirka muşrîkan û ji kafiran dibore. Fêm bû ku ji bo beraeta ji şirkê dûr ketina ji van temaman pêwist e. Ev her çar new'ê beraetê jî taxut dixe çarçova maneya xwe.

Tekfîra Taxûtan; Razîbûna Hûkmê Allah E û Navandina Ku Allah Binav Kirîye Ye

Birastî tekfîr, hûkmeke şer'î ye. Hûkimdanîna şer'î de heq û raye bitenê aîdê Allah e. Mirovek dema ku bê şert û qeyd teslîmê hikûm û emrên Allah bibe wê demê dibe mûslîm û mûmîn.

اِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنٖينَ اِذَا دُعُوا اِلَى اللّٰهِ وَرَسُولِهٖ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ اَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَاؕ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

"Dema ji bo ku Allah û Rasûlê wî di nava wan de hikûm bide têne gazîkirinê; gotina mûmînan bi tenê ev e: "Me bihist û îteat kir."Ew ên xelas bûne ev in."[7]

5. Texabûn: 02
6. Tirmizî: 3403
7. Nûr: 51

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ اِذَا قَضَى اللّٰهُ وَرَسُولُهُٓ اَمْرًا اَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ اَمْرِهِمْؕ وَمَنْ يَعْصِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُبٖينًا

"Dema ku Allah û Rasûlê wî li ser meseleyekî hûkim bidin; êdî heqê mêr û jinên mumîn tuneye ku ew li gorî daxwaza dilê xwe tevbigerin. Kî li hemberî Allah û Rasûlê wî serî hilde; bi rastî ew zivirîye xerîfîyeke eşkere."[8]

Allah -azze we celle- di vê mijarê de hûkmê xwe ya qethî daye. Li gor vê hûkmê ha ev kesên bi hûkmên ku Allah nazil kirîye pê hikûm nakin û li ser rêya wî dibin asteng û ew taxutên ku însanan gazî abdîtîya xwe dikin, kafir in.

Muameleya Bi Taxûtan Re Li Gor Hikmê Wan E

Li dijî taxut du çeşîd muameleya me yê bingehîn heye.

Tekfîr û înkar kirina taxut

Dûr ketin û beraeta ji taxut

Ev her du muamele jî şertê bingehîn a kelîmeya tewhîdê ye.

Dînê îslâmê însanan û berpirsîyarîyên me bi hinek navan diyar dike. Eger mirovekî bi navê "Muslîm"binav kiribe, ew êdî ji bo me bira ye, em hez jê dikin û dema alîkarî ji me bixwaze emê destê alîkarîyê dirêjî wî bikin û eqda nîkahê pê re tê kirin û em dibin welîyê wî û welayeta wî jî qebûl dikin. Eger li ser me bibe rayedar em wê otorîteya wî dipejirînin û li ser me bibe fermandar emê bibin eskerê wî û îteata wî bikin.

Mirovek eger bi navê kafir binav bibe kesê mûmîn ne mimkun e ku jê hez bike. Ew êdî wek bira nayê pejirandin û tu muslîm qethîyen nikare qîza xwe pê re bizewcîne. Eger bibe rêveber îteata wî, li ser mûmînan ne wacib e. Ew ji me re nikare bibe welî û nimêja li pey wî ne meqbûl e. Dema ku bimre ji bo wî ji Allah -azze we celle- daxwaza îstîxfarê nayê kirin û em piştî mirina wî nimêja wî jî nakin.

8. Ahzab: 36

Taxut, di bergeha îslâmê de mûnkerata herî mezin e. Helwesta der heqê temamê mûnkeratan de qaîde ev e ku ew mûnkerat bê tune kirin. Di mijara mûnkerata taxut de jî eynî qaîde carî ye. Divê ew jî ji qada jîyanê îzale bibe û ji ser rûyê erdê bê tûne kirin.

Mûmîntî an jî kafirtîya mirovek, di heman demê de hema bêjin bi hezaran hikûm û ehkaman bixwe re derdixe holê. Eger taxut başebaş binav nebe ew hûkmên der heqê wî de wê betal bimînin ûîptal bibin. Ehkam û hidûdên Allah wê bên perçiqandin û pâk û pîs wê tevlihev bibin.

Ew gotegota ku dibêjin "Bi tekfîr kirina filankes wê çî bikeve destê wê?"birastî gotineke cahiltî ye. Eger ev mesele ne meseleyeke mûhîm bûna wê di Qur'ana Kerîm de hikmê kûfrê cih negirtibana. Halbukî ew kesê ku Qur'ana Kerîm dixwîne hemen hemen di her rûpela Qur'anê de evan hûkman dixwîne. De kerem bikin em van hûkman bi hev re bixwînin.

Allah -azze we celle- dema însanan xuliqandiye ewana kirîye du qefle. Qefleyek ji wan mûmîn in û yê din jî kafir in.

هُوَ الَّذٖى خَلَقَكُمْ فَمِنْكُمْ كَافِرٌ وَمِنْكُمْ مُؤْمِنٌۜ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصٖيرٌ

"Ew ê hûn xuliqandinê ew e. Lê dîsa jî, ji we hinek kafir in û hinek jî mûmîn in. Allah kar û amelên we dibîne."[9]

Allah, mûmînan "Ew kesên li ser hîdayetê"û kafiran jî "Ew kesên li ser dalâletê"binav kirîye.

فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللّٰهُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُۜ فَسٖيرُوا فِى الْاَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبٖينَ

"... Bi vî awayî Allah, li hinekên wan hîdayet kir û li hinekên wan re jî, xerifîne heq bû. Êdî li ser rûyê erdê bigerin û aqûbeta kafiran çawa bûye bibînin."[10]

Veqetandina qenc û xerabên însanan dibe sebebê razîbûna Allah -azze we celle-. Mûmîn pâk û tahir in lê kafir pîs û mirdar in. Nexwe divê ku ev her du kom ji hev du bên veqetandin.

لِيَمٖيزَ اللّٰهُ الْخَبٖيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ الْخَبٖيثَ بَعْضَهُ عَلٰى بَعْضٍ فَيَرْكُمَهُ جَمٖيعًا فَيَجْعَلَهُ فٖى جَهَنَّمَۜ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ

"Ev jî, ji bo wê ye ku Allah, yên mirdar ji yên paqij biqetîne û mirdaran li ser hev kom bike û hemûyan di cehennemê de bicivîne ser hev. Ew ên esil di ziyanê de ne, her ev in."[11]

اَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمٖينَ كَالْمُجْرِمٖينَۜ مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ

"Ma em muslîman, qet weke gunehkaran dikin? Çi bûye bi we? Ma hûn çawa hikûm didin?"[12]

9. Texabûn: 02

10. Nahl: 36

11. Enfal: 37

12. Qalem: 35,36

لَا يَسْتَوٓي اَصْحَابُ النَّارِ وَاَصْحَابُ الْجَنَّةِۜ اَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَٓائِزُونَ

"Cennetî û cehennemî weke hev nabin. Esil kesên ku xelas bûyî ne ehlê cennetê ne."[13]

Eger bi baldarî bê rênîn Allah, qenc û xerab; mûmîn û kafir; ehlê cennetê û ehlê cehennemê; paqij û mirdar ji hev cuda kirîye û veqetandiye. Ji wan ên ku neveqetandine re jî wiha dibêje û ewana rexne dike: "Çi bûye bi we?", "Ma hûn çawa hikûm didin?"

De kerem bikin li ser vê mijarê em dor bidin Seyyîd Qutub -rahîmehullah- û piştre jî vê mijarê biqedînin:

وَكَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيَاتِ وَلِتَسْتَبٖينَ سَبٖيلُ الْمُجْرِمٖينَ

"Ji bo ku gunehkar derkeve meydanê, em wiha ayetan yek bi yek beyan dikin."[14]

Seyyîd Qutub-rahîmehullah- di tefsîra vê ayetê de şiroveyekî herî xweşik dike û wiha dibêje:

"Tiştekî têr balkêş e... Ev, stratejîya der barê bawerî û tevgerîna di vê aqîdê de rêbaza (metoda) Qur'anê berpêşî çavan dike. Bêguman armanca vê metodê bitenê ne ji bo rêyên mumînên salih eşkere bibe û derkeve holê ye. Armanca ji xeynî vê yek jî, ew rêşaşên ku di rêyên bâtil de ne da ku rêyên wan jî bi eşkerehî derkeve meydanê.

Lewre, ji bo rêya mumînan eşkere û vekirî diyar bibe, mecbûrîtîye ku rêyên mûcrîmên ji bi aşkerahî belî bibe. Ev qaîde di gihaneka rêyan de xetek e dıyarker e.

Ji bo safîbûna îmanê xêrê û qencîyê: daxuyakirina kûfrê û xerabîyê û sûcdarîyê mecbûrî ye. Hedefa diyarkirina îlahî ya der barê vê ayetê de yek jî ev e ku rêya mucriman apaşkera xuya bibe.

Lewre der barê derawa (pozisyon) û rêyên mucriman de şûbhe û nuqteyên tarî ku xuya dibin, wê ev rewş vebeyandinê li derawa û rêyên mumînan jî bike.

Çimkî ev du rêyên ji hev cuda ne. Weke du pêlên li hemberî hev in. Ji ber vê yekê hewceye ku reng û xetên wan eşkere û vekirî xuya bin.

Hewceye ku her Tevgera Îslamî bi daxuyanîya rêya mumînan û rêya mucriman dest bi karên xwe bikin. Ger destpêka wan bi tarîf kirina rêya mumînan û rêya mucriman be da ku taybetîyên veqetîner a mumînan digel taybetîyên veqetîner a mucriman qenc fêm bibe. Lê belê ne di alema teorîyan û nazarîyeyan de, di nav realîteyan de...

Bi vê awayê wê mensûbên dawa îslamê bizanibin ku rêya mumînan û rêya mucriman qet naşibin hevdu.

> Heq û rayeya teserûfa vê kâinatê aîdê Allah e -azze we celle-. Ew helwest û tevgerên evdan ku bi qest û nîyeta îbadetê dikin, divê bitenê teqdîmî Allah -azze we celle- bê kirin. Çavkanîtîya temamê qanunan bitenê Allah -azze we celle- bê qebul kirin.

Nişan û xetên di navbera mumînan û mucriman de wê tevlihev nebin. Û rêya mumînan û rêbaza/metoda tevgera wan û elameta wan ên xweserî ku dıyar bû pê de, êdî wê bizanibin ji wan însanên li hawîrdor kî müşrik e û ki mucrim e.

Dema ku îslâm hat û leqayî putperestîyê û xwedênenasîyê û ew dînên ku semawî bûn lê bi tehrîfata beşerî xerabibûn re hatibû.

Belê, di wê dema leqayî hatina van cereyanan/rewtekan û grûban de rêya mumînên salih û rêyên muşrîkên mucrim bi aşkerehî li ber çavan bû. Tevlihevbûna wan teqez/qethîyen ne mimkun bû.

13. Haşr: 20
14. En'am: 55

Lê belê pirsgirêkên îro ku tevgerên îslamî yên sehîh rastî wan dibin, ne ji van pirsgirêkan in.

Pirsgirêk, di mewcûdîyeta welatên ku warên îslamê bûn de şênber dibe. Di wan welatên îslamê de Neteweyên ji sulaleya muslîman jiyana xwe domandibûn û di dewra wan de dînê Allah -azze we celle- hakîm bû û hûkmê şerîeta wî di merîyetê de bû.

Piştre van welat û neteweyan, îslamê ji hayata xwe

Ew kesên ku bi dest û zimanê xwe nikarin li dijî taxut têbikoşin paşê dibe
ku tabiê pirhejmarê/piranîyê bibin û dilê wan li taxut vebe û bidin pey taxut û sîstemên taxutî.

derxistin û bitenê wek nasnameyê/wek hûwîyetê îlan kirin. Bi qozika/bi açiya bawerîyê de tevî zenna wan ku îslamê wek dîn qebûl dikin lê mixabin di bawerî û realîteyê de qaîdeyên îslamê înkar dikin. Lewre Îslam, şahdeyîya "ji Allah pê ve tunebûna îlahan"e. Şahdeyîya ji Allah -azze we celle- pê ve tunebûna îlahan jî ev e; xaliqê vê kâînatê tenê Allah e -azze we celle-.

Heq û rayeya teserûfa vê kâinatê aîdê Allah e -azze we celle-. Ew helwest û tevgerên evdan ku bi qest û nîyeta îbadetê dikin, divê bitenê teqdîmî Allah -azze we celle- bê kirin. Serkanîbûna temamê qanunan bitenê Allah -azze we celle- bê qebul kirin. Û der barê mijarên jîyanê de bawerîya bitenê teslîmîyeta Allah -azze we celle- mûşexes bûnê. Şahdeyî ha ev in.

Kî, di vê çarçovê de (di vê maneyê de) şahidîya ji Allah -azze we celle- pê ve tunebûna îlahan neanibe wî qet şahdeyî neanîye û bi vê rewşê neketiye îslamê. Navê wî û neseba wî û sifeta wî her çi be bila bibe ev netîce naguhere. Li kîjan heremê şert û mercên şahidîya ji Allah -azze we celle- pê ve tunebûna îlahan pêk nehatibê, tê vê maneyê ku ew herêm tu cara dînê Allah -azze we celle- ji xwe re ne kirine dîn û tu cara ne ketine îslamê de.

Îro li ser rûyê erdê milletên ku ji sulaleyên muslîman zêde bûne û bi navê muslîm binavkirî mewcûd in. Dîsa hin welatên ku zemanekî war û welatê îslamê bûn hene. Enceq em dinêrin ku ew milletên ha di roja me de şahidîya ji Allah -azze we celle- pê ve tunebûna îlahan pêk naynin. Weke vê ew welat û biladên ha jî, di vê maneya ku me anî ser ziman de dînê Allah -azze we celle- ji xwe re wek dîn hesab nakin û napejirînin.

Va pirsgirêka herî mezin ê ku li pêşîya Tevgerên Îslamî yên sehih de ev e. Dijwarîya herî mezin ê li pêşiya van Tevgeran li alîyekî nefêmkirina qaîdeya Lâîlâheîllallahê û hawîrdora maneya îslamê, li alîyê din jî dorpêçkirina nediyarîtî û girtîbûn û tevihevbûna maneya şirk û cahilîyê ye.

Pirsgirêka herî mezin ê ku ev Tevgerên Îslâmî rastî wî tên nexuyabûna rêya mumînên salih û rêya muşrîkên mucrim e.

Tevlihevbûna elamet û taybetîyan e. Gelcoyîya navan û sifatan e. Li nuqteya veqetina rêyan de serwerîya şaşwazîyê ye.

Neyarên Tevgerên Îslamî vê qulêrê qenc dizanin. Ji ber vê yekê da ku ev qulêr hê zêdetir fireh bibe, pirsgirêk şore/leçqe bibe û linavhev bikeve xebatên xwe bi giranî li ser vê mijarê zêdetir dikin. Hingi ew qas, gotina rastî mirov dixe bin tohmeteke pir giran ku mirov ji ling û eniya wî girê dide. Tohmeta "muslîman tekfîr dikin."Êdî mijar ji hikûm dayîna der barê îslâm û kûfrê divegere pirsgirêka serlêdana hakimtîya urf û kevneşopîyê, ne gotinên Allah -azze we celle- û Rasûlê wî.

Ha zorahîya herî mezin ev e. Jêderbaskirina vê astengê ji bo alîgirên dawa îlahî, yên ji her nesile re mecbûrî ye.

Kesên ku însanan dawetî rêya Allah -azze we celle- dikin di mijara bilêvkirina rastîyan de divê qethîyen bi şelafî û lihevayîxwazîyê ve nehemike, berê xwe ne de wê hêlî ve.

Divê, tu tirs û fikareyên wan tune be. Divê di bin bandora wan kesên ku wiha diqîrin "Binêrin, muslîman tekfîr dikin!"de nemînin û ji lewmên lomekera jî netirsin."[15]

15. Ji tefsîra Fi zilali'l Qur'an bi kurtahî

Seyyid Qutub, pirsgirêkê pir xweş teşhîs kiriye û bi zimanekî zelal diyarkiriye. Der barê netbûna dawetê û paxavnekirina hin leqebên pêneketî (weke tekfîrvanî) de şîretên bikêr û bifeyde kiriye. Allah -azze we celle- wî bi rehmeta xwe şâd bike.

d. Rik Û Dijminahîya Bêdawî

وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ اَبَدًا حَتّٰى تُؤْمِنُوا بِاللّٰهِ وَحْدَهُٓ

"...Heta ku hûn îman bi Allah tenê neynin di navbera me û we de dijminantî û kerbek ebedî dest pê kiriye..."

Paşê, divê ehlê tewhîd li hemberê wan di dilê xwe de dijminahî û rikeke bêdawî dê bihewînin.

Di eslê ayetê de lefza "Bedâ"hatiye emilandin. Yanê aşkerehî û xuyabûn. Dîsa ayet rik/kîn û dijminahî/neyartîyê ji hevdu diveqetîne. Lewre cihê kînê di dil de ye. Lê dijminahî kiryarîyeke/ameleke li der e.

Yanê ew kesê muwahhîd tenê bi kîn girtinê û bi buxzkirinê qîma xwe neyîne di heman demê de wê bi eşkerehî neyartîyê jî li wan bike. Sedema vê kîn û neyartîyê ne pirsgirêkên şexsî an dinyewî ne. Ev tevger, bitenê wê li ser xeta îman û kûfrê biqewime.

Heta ku ew muşrîk ji şirkên xwe vegerin û îman tenê bitenê bi Allah -azze we celle- bînin. Mumîn lehzeya îman bi Allah -azze we celle- anî pê de xwe ji temamên qeydên pûç rizgar dike û di jîyana xwe de li gor qaîde û qeydên Îslam û kûfrê tevdigere. Hezkirina wî li ser qaîdeya Îslamê ye û rik û dijminahîya wi jî li hemberî kûfr û şirkê ye.

Dostê mûmînan Allah e û Rasûlê wî ye û mûmîn in. Neyarên mûmînan jî taxut û abdên taxûtan e.

Eger ew dest ji şirka xwe berdin û li ser aqîdeya tewhîdê berê xwe bidin Allah -azze we celle- wê demê ewê jî bibin birayên mûmînan. Welew ku; wî kesî zirarên pir mezin dabe mûmînan û ji çend mûmînan kuştibe an jî ewana ji cih û warên wan nefîy kiribe jî piştî îmanê êdî ew dibin birayê mûmînan.

Di deftera mûmînan de rik û qîna der heqê kesê ehlê tewhîdê de tune ye. Lê ew ên ehlê şirkê ne û abdên taxut in, ne têde.

Têkoşîna Îbrahîm -aleyhîsselâm- A Fiîlî

Îbrahîm -aleyhîsselâm- di mûcadeleya taxutan de bi têkoşîna bi devkî ter nekiriye. Li dijî wan di qada fiîlî de jî çalakîyên xwe xistîye holê.

"فَجَعَلَهُمْ جُذَاذًا اِلَّا كَب۪يرًا لَهُمْ لَعَلَّهُمْ اِلَيْهِ يَرْجِعُونَ

Paşê (Îbrahîm) ew pût hûr u hela kir. Ji bo ku jê bipirsin! Pûtê mezin tenê saxlem hişt."[16]

Taxut, di bergeha îslâmê de mûnkerata herî mezin e. Helwesta der heqê temamê mûnkeratan de qaîde ev e ku ew mûnkerat bê tune kirin. Di mijara mûnkerata taxut de jî eynî qaîde carî ye. Divê ew jî ji qada jîyanê îzale bibe û ji ser rûyê erdê bê tûne kirin.

"Ji we kî mûnkeratekî bibîne bila wî bi destê xwe biguherîne. Eger quweta wî negêje vê bila bi zimanê xwe biguherîne. Quweta wî negêje vî jî bila bi qelbê xwe (buxz bike). Eva ha jî di îmanê de xeleqa herî zeîf e."[17]

Berterafa taxut a bi dest, cîhad e ku ew jî zîrweya îslâmê ye. Eger mûmîn têr baş xurt bibn û rêveberîyeke îslâmî bi dest bixin û bibin xwedîyê alâyeke/senceqeke îslâmî, êdî li ser wan ferz e ku dest bi cîhadê bikin.

Meqseda cîhada îslâmê ev e ku; însanan ji bin kind û koletî û abdîtîya însananên din (yanê taxutan) derêxin û wan rizgar bikin. Hetanî li ser rûyê redê desthilatdarî/otorîte/hakimîyet bi temamî bibe aîdê Allah -azze we celle- ferzîyeta cîhadê jî li ser mûmînan carî ye.

وَقَاتِلُوهُمْ حَتّٰى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدّ۪ينُ لِلّٰهِۜ فَاِنِ انْتَهَوْا فَلَا عُدْوَانَ اِلَّا عَلَى الظَّالِم۪ينَ

"Heta (li ser rûyê erdê) fitne nemîne û dîn (otorîte) bibe yê Allah bi wan re şer bikin. Eger dest (ji şer û kufrê) berdin, êdî ji zaliman pê ve, êrîşî tu kesî nayê kirin."[18]

Weke rewşa îro, dema ku mûmîn ne xwedî rêveberîyeke îslâmî bin û di destê wan de senceqeke

16. Enbiya: 58
17. Muslîm: 49
18. Baqara: 193

Mirovek eger rêbaz û menheca Rabbanî terk bike û bi wê raman û menheca (weke hilbijartinên demokratîk û sazîyên lîberal) ji rojava hatîne. îthalkirin xebatê bike û vêya jî bi navê 'Mucadeleya Îslâmî' binav bike, ha ev bixwe dibe delîl ku wî îman bi taxut anîye

îslâmê tune be, li dijî taxûtan têkoşîna xwe bi devkî pêk tînin. Der heqê wî de hûkmê Allah -azze we celle- her çi be bi eşkerehî tînin ser ziman û beyan dikin û gel jî di vê mijarê de ronî/rewşendar dikin. Li dijî taxut û pergala wî yê batil de bi ziman û qelemên xwe cîhadê dikin.

Kesê ku quweta wî negêje tiştekî wisan ew jî ji qelbê xwe buxz dike. Eva ha di îmanê de her çuqas xeleqa herî qels jî be pir muhîm e. Lewre û ew kesên ku bi dest û ziman nikarin li dijî taxut têbikoşin paşê dibe ku tabiê pirhejmarê/piranîyê bibin dilê wan li taxut vebe û bidin pey wî. Birastî eva ha ji bo mirovekî dibe felaketa îmanê. Weke ku emê di pêlên pêş de behs bikin, hezkirina taxûtan jî ji wan hêmanên/unsurên ku "Lâîlâheîllallah"ê xera dikin e. Ji ber vê yeke ew kesê ku bi dest û bi ziman nikaribe tiştekî bike, bi buxz kirina taxut mes'ul e.

C. Ew Ên Îman Bi Taxut Anîne

Mirovek ya îman bi Allah tîne û taxut înkar dike, an jî îman bi taxut tîne û Allah înkar dike. Nîvek û navenda vê tune.

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذٖينَ اُوتُوا نَصٖيبًا مِنَ الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ وَيَقُولُونَ لِلَّذٖينَ كَفَرُوا هٰۤؤُلَٓاءِ اَهْدٰى مِنَ الَّذٖينَ اٰمَنُوا سَبٖيلًا

"Ma tu ew ên ku ji kitêbê parek ji wan re hatîye dayîn nabînî? Evan bi taxut û cibt (pût, xaç) bawerî tînin û ji bo wan kafiran jî dibêjin: 'Ewana ji mûmînan bixêrtir in."[19]

Ew kesên ku bawerî bi taxut anîne, ew ên ku taxut înkar nakin û di sefên wî de cih digirin, ew in. ne hewceye ku bêjin 'Me îman bi taxut anîye.' Kesên ku taxut red û înkar nake, ew vê rewşê çawa bina bike bila bike, wî di nezera şerîetê de îman bi taxut anîye. Ev ayet (Nîsa:51) der heqê mezin û zanyarên ehlê kitêb de nail bibû. Ewan jî îdîaya îman anîna taxut qebul nedikirin. Lê belê ji bo ku di qada amêlê de taxut înkar nedikirin îslâm ewana bi cirma 'îman anîna bi taxut' sucdar kirîye.

Dîsa ev ayet wesfeke wan kesên ku bawerî bi taxut anîne eşkere dike. Ew jî ev e; kafiran tercîhê mûmînan dikin û vê hezeyanê didin pêş ku rêya kafiran ji rêya mûmînan herî rasterêtir e û bixêrtir e.

Mirovek eger rêbaz û menheca Rabbanî terk bike û bi wan rêbaz û menheca (weke hilbijartinên demokratîk û sazîyên lîberal) ji ewropa/ji rojava hatîne îthalkirin mucadele bike û vêya jî bi navê 'Mucadeleya Îslâmî' binav bike, ha ev bixwe dibe delîl ku wî îman bi taxut anîye.

Ew kesê ku wan mezlumên di war û welatên îslâmê de her roj bi sedan têne kuştin û warên wan li ser wan xera dibin û namusa wan talan dibin nabîne, lê can û malên filleh û cihûyên (ku li ba wan bi rûmet in) telef dibin re hêstirê çavan dirjîne û ji bo wan axîn û zarînê dike, wî îman bi taxut anîye.

Dawîya Beşa (11.) Diwanzdemîn

Dê Berdewam Bibe Înşâallah

19. Nîsa: 51

Harikulade bir mekân, harikulade bir huzurdur. En önemlisi de bitmeyecektir. Ölüm yoktur: "Ey cennet ehli, artık size ölüm yok!" Son yok! Cennet öyle bir yerdir ki sonsuz mutlulukla biten bir sondur.

İKİ SONSUZ SON

Ömer AKDUMAN
omerakduman@tevhiddergisi.org

"Cibril, 'Bana imanı anlat.' dedi. Allah Resûlü dedi ki: 'İman; Allah'a, meleklerine, Kitaplarına, resûllerine, ahiret gününe, hayrı ve şerri ile kadere inanmandır.' "[1]

❇ ❇ ❇

Geçen ayki yazımızın sonundan başlayalım:

Hesaplar görülecek, herkes amellerine göre karşılık alacak, defterler sağ ashabına sağından, sol ashabına ise solundan ve arkasından verilecektir. Cehennem, yetmiş bin yularının her birinden yetmiş bin meleğin tuttuğu bir hâlde mahşer meydanına getirilecektir. Cennet ise muttakilere yakınlaştırılacaktır. Herkes çetin hesabın ardından iyi ya da kötü sonsuz yaşam mekânına seyretmek üzere hazırlıklarını tamamlayacaktır… Allah (cc) biz müminleri kıyametin dehşetli sahnelerinde selamet ehli kılsın.

1. Buhari, 50; Müslim, 8

Ölüm, cennet ve cehennem arasına getirilecek ve öldürülecek. Ardından "Ölüm artık yoktur!" denilecek. Cehennem ehlinin kulaklarında "Ölüm artık yoktur!" sesleri yankılanacak, bu yankı yüreklerinde kalan son ümit kırıntısını da söküp atacak ve bütün ümitleri ilelebet bitecek…

Hesaplar tamamlandıktan ve herkes için ebedî son belli olduktan sonra cehennem ehli kâfir ve mücrimler, perçemlerinden ve ayaklarından tutulup cehenneme atılacak; derekelerine göre envaiçeşit azabın içinde, rahatın ve ümidin olmadığı yeni hayatlarına -buna hayat denirse tabii- başlamış olacaklardır.

"Düne kadar yalanladığınız, uyarıcılarımızın sizi kendisiyle tehdit ettiği azap, hak değil miymiş?! Resûllerimiz yalan mı söylemiş? Yoksa sizler mi azgınlardınız? Tadın, yaptıklarınızın karşılığını! Ebedî bir ateş ve ebedî bir acı…"

Cehennem ehli birbirlerini suçlamaya başlayacak; teba yönetimi, yönetim tebayı suçlayacak. Ahlar vahlar, vaveylalar asumanı saracak; bir kurtarıcı, bir yardımcı, bir dost, dertlerine derman olacak bir kapı arayacaklar. Mümkün mü artık?

Dünyaya geri dönüp salih ameller yapmak isteyecekler, "Boş konuşmayın!" diye susturulacaklar. Kendi aralarında birbirlerini suçlayacak, cehennem bekçisi Malik'e ya da Allah'a şikâyet edecekler. "Kesin sesinizi! Benimle konuşmayın!" denilecek, gittikleri bütün kapılar yüzlerine huzlan ve hüsran olarak tekrar dönecek. Olmadı, ölümü isteyecekler: "Ey ölüm, neredesin?" Ses yok. Ölüm, cennet ve cehennem arasına getirilecek ve öldürülecek. Ardından "Ölüm artık yoktur!" denilecek. Cehennem ehlinin kulaklarında "Ölüm artık yoktur!" sesleri yankılanacak, bu yankı yüreklerinde kalan son ümit kırıntısını da söküp atacak ve bütün ümitleri ilelebet bitecek…[2]

Rabbimiz! İçinde bulunduğumuz şu dünyanın "en değerli günleri" olan Zilhicce günlerinde bizi cehennemden azade kıl…

Rabbimiz! Bizi Arefe Günü'nde, Kurban Günü'nde affedip cehennemden azat ettiğin kullarından kıl…

Cehennem azabını bizden uzaklaştır Rabbimiz! Şüphesiz ki onun azabı, sürekli ve katlanılması zor bir cezadır…

Rabbimiz! Boyunlarımızı cehennemden uzak kıl, şüphesiz ki o ne kötü bir yerleşim yeri ve ne kötü bir konaktır…

Ve cennet… Hayalleri süsleyen; herkesin, kendisi için çalıştığı yer olmasa da hayali ve temennisi olduğu; ebedî rahat ve istirahatgâh mekânı… Huzuru âdeta oluk oluk ehlinin üzerine yağdıran, iştiyakla beklenen mekân… Her türlü güzelliği ile büyüleyici mekân… Saadet, sürur, neşe, sevgi, sevinç, heyecan, vuslat mekânı… Kavga yok, gürültü yok, kin yok, nefret yok, öfke yok, hüzün yok, ayrılık yok, hasret yok, kirlilik yok, son yok, yok yok…

Böyle düşününce insan, cennetle müjdelenen Umeyr bin Humam'ın, "Hurmalarımı yiyecek kadar yaşamam oldukça uzun bir hayat olacak!" sözünü gayet iyi anlıyor değil mi?[3]

2. Buhari, 6548

3. "Bedir savaşında müşrikler yaklaşınca Nebi (sav), 'Genişliği gökler ve yer kadar olan cennetlere koşun.' buyurdu. Umeyr b. Humam El-Ensari, 'Ey Allah'ın Resûlü, genişliği gökler ve yer kadar cennet ha!' dedi. Nebi, 'Evet öyle' buyurdu. O da, 'Vaybe, çok güzel' dedi. Bunun üzerine Nebi. 'Seni 'Vaybe, çok güzel' demeye sevkeden nedir?!' buyurdu. Umeyr 'Ey Allah'ın Resûlü, yemin olsun ki o cennetlerin ehli olmaktan başka bir şey değildir.' Nebi, 'Şüphesiz ki sen cennet ehlindensin.' dedi. Umeyr azık torbasından birkaç hurma çıkardı ve bunları yemeye koyuldu. Sonra da 'Hurmaları yiyecek kadar yaşamam oldukça uzun bir hayat olacak.' dedi ve hurmaları attı. Ardından şehit oluncaya kadar müşrikler ile çarpıştı." (Müslim, 1901)

Cennet ehli de kendi aralarında sınıf sınıf olacaktır. Kimisi cennete ilk gireceklerden olacakken kimisi cehenneme atılmak suretiyle önce günahlarının cezasını çekecektir. Sonuç olarak hiçbir tevhid ehli cehenneme girmeyecek, varacağı ebedi mekânı cennet olacaktır.

Cennet; ırmakları, sarayları, çarşıları, hurileri, yiyecekleri ve hayal bile edemeyeceğimiz güzellikleriyle muazzam bir yerdir. "Gören bilir." dedikleri gibidir, ancak naslarda bize anlatıldığı kadarıyla ne kadar

Dünyadaki -ancak kusurlu gözlerimizle görebildiğimiz- tüm güzellikleri yaratan, cennet nimetlerinin hayal bile edemeyeceğimiz kadar muhteşem olduğunu bildiren Rabbimiz... Acaba tüm bu güzellikleri yaratan, El-Cemîl olan Allah ne kadar güzeldir?

kıymetli bir yer olduğunu biliyoruz. Harikulade bir mekân, harikulade bir huzurdur. En önemlisi de bitmeyecektir. Ölüm yoktur: "Ey cennet ehli, artık size ölüm yok!" Son yok! Cennet öyle bir yerdir ki sonsuz mutlulukla biten bir sondur.

Firdevs-i Âlâ'sından Dicle'si, Fırat'ı akacak; diğer cennet nehirleri ile beraber değil ırmak, ırmak sesinde sükûnet ve saadet çağlayacak...

Cennet ehli, âdemoğlunun efendisi Peygamber'i (sav) görecek; bidatçi değilse Kevser Havuzu'ndan yudumlayacak; güzel ahlaklı, çokça ve güzelce secde eden bir insansa kendisine komşu olacak...

Yeter mi? Yetmez!

Rabbimiz (cc) cennet ehline şöyle nida edecek:

"Ey kulum, (senin adını söyleyecek) ben senden **razı oldum ve sana bir daha gazap etmeyeceğim**."

Yeter mi? Hayır!

En güzel ikram olarak âlemlerin Rabbinin cemalini görecek insan... Herkes kendi makamına göre Allah'ı görecek, perdeler kaldırılacaktır. Bir gün, beş gün, bir ay, bir yıl, yüz yıl... Allah'ın cemalini seyre kim doyabilir?

Dünyadaki -ancak kusurlu gözlerimizle görebildiğimiz- tüm güzellikleri yaratan, cennet nimetlerinin hayal bile edemeyeceğimiz kadar muhteşem olduğunu bildiren Rabbimiz... Acaba tüm bu güzellikleri yaratan, El-Cemîl olan Allah ne kadar güzeldir?

Subhanallah!

Rabbimiz! Bizi cennetin ve cemalinle müşerref eyle.

Rabbimiz! Bizi günahlarıyla yargıladığın kullardan değil, rahmetinle sarmaladığın saadet ehlinden/saidlerden kıl.

Rabbimiz! Senden cenneti ve cennete yakınlaştıran söz ve amelleri bize kolaylaştırmanı istiyoruz.

Rabbimiz! Rahmetinle bizi cennet ehli kıl.

Bizi şakîlerden, bedbahtlardan yazdıysan da ya Rab, kitabın anası senin yanındadır. Dilediğini siler, dilediğini yazarsın. Bizi cennet ehlinden yaz Rabbimiz!

Allahumme âmin...

GÜNAHLARIN DÜNYADAKİ KARŞILIĞI

Asım CEMALOĞLU

Günahlar, dünyada kalplerin kararmasına; kulun, Rabbi ve müminlerle arasına bir uzaklık girmesine; dolayısıyla da itibarının hem Rabbi katında hem de insanlar katında azalmasına ve eşref-i mahlukattan esfel-i safiline doğru bir düşüş yaşamasına sebep olur.

Kitabın Adı: Günahların Dünyadaki Karşılığı

Kitabın Yazarı: Ahmed Ferid El-Mısri

Tercüme: Mustafa Öztürk

Yayınevi: Polen Yayınları

Basım Tarihi: 2015

Basım Yeri: İstanbul

Sayfa sayısı: 103

Ebat: 13.5 x 21 cm (Roman Boy)

Kitap Hakkında

Allah'a hamd, âlemlere rahmet olarak gönderdiği Nebi Muhammed Mustafa'ya salât ve selam olsun. Ve selam olsun onun ashabına, ailesine ve Ehl-i Beyt'ine...

Kalp, vücudun efendisidir. Allah (cc) kalbe hem takvayı hem de fücuru yerleştirerek insanı imtihan etmektedir. Kalbin takvasını beslemek için resûller ve Kitaplar gönderirken, insi ve cinni şeytanlar da fücuru beslemeyi vazife edinmiştir:

Allah'a ihlas ile taat etmek nasıl ki insanın kalbine bir sürur, bir inşirah sebebiyse, işlenen küçük büyük her masiyet de esasında kalbe eziyet verir. Ancak bu ezayı sadece selim kalp sahipleri hisseder ve dert eder.

"Nefse ve onu düzenleyene, ona hem kötülüğü hem de takvayı ilham edene (tüm bunlara andolsun ki), onu (nefsini) arındıran, kesinlikle kurtuluşa ermiştir. Onu (küfür ve masiyetle) örtüp gizleyen de, kesinlikle zarar etmiştir."[1]

Allah (cc) gönderdiği şeriatların tamamında taatleri ve masiyetleri kullarına tebliğ etmiş, bazen de bunların gerek dünyadaki gerek de ahiretteki ecirlerini/karşılıklarını beyan etmiştir.

Allah'a ihlas ile taat etmek nasıl ki insanın kalbine bir sürur, bir inşirah sebebiyse, işlenen küçük büyük her masiyet de esasında kalbe eziyet verir. Ancak bu ezayı sadece selim kalp sahipleri hisseder ve dert eder. Kalbi nokta nokta/çizgi çizgi günahlarla kararmış kalp sahipleri ise başlangıçta bu ezayı hissetseler de bir süre sonra hissizleşirler. Hatta zamanla öyle bir hâl alır ki kalbin masiyetlerden etkilendiğini dahi kabul etmezler:

"Fitneler (masiyetler) kalbe çizgi çizgi arz edilir. Hangi kalp bunu içerse üzerine siyah, hangi kalp de reddederse beyaz bir nokta konur. Öyle ki o kalp, (fitnelerin arz olduğu) bulanık ve ters çevrilmiş testi gibidir. Ne iyiliği tanır ne de kötülüğü reddeder. Sadece içine giren arzu ve hevesi bilir."[2]

Müminler genelde büyük günahlardan ziyade küçük günahlarla imtihan edilirler. Çünkü Kitap ve sünnetle ulaşan büyük günahların çoğunun bize çok çirkin olduğu öğretilmiştir. Bazen Allah'tan (cc) korktuğumuz için, bazen hayâ ettiğimiz için büyük günahlardan sakınmaya gayret ederiz. Ancak küçük günahlar konusundaki hassasiyetimiz farklıdır. Oysa selef âlimlerimizden günahları "küçük" ve "büyük" diye ayırmayı kabul etmeyenler vardır:

"Bir mecliste insanlar günahların küçükleri ve büyükleri hakkında konuşuyorken İbni Abbas (ra) onları işitti ve 'Şüphesiz ki yasaklanmış her şey büyük günahtır. Kendisinde Allah'a isyan olan her amel (söz ve düşünce) büyük günahtır.' dedi."[3]

İbni Abbas bu müdahalesiyle insanların bakış açılarını masiyetlerin büyüklüğünden ziyade kime karşı işlendiğine çevirmiş, önemli olanın günahların büyüklüğü değil, Allah'a karşı işlenmesi olduğunu vurgulamıştır.

İbni Hacer El-Heysemi (rh) şöyle demektedir: "Bilinmelidir ki âlimlerden bir grup günahlar için 'küçük' ve 'büyük' denmesini kabul etmemiş, bütün günahlara büyük olarak bakmışlardır..."[4]

Her ne kadar selef âlimlerimiz takvayı esas alıp, sakındırmak amaçlı günahlar arasından fark olmadığını beyan etseler de cumhur ulema günahları "küçük" ve "büyük" diye ayırmışlardır. Delil olarak şu ayetleri göstermişlerdir:

"Yasaklandığınız büyük günahlardan kaçınırsanız (küçük) günahlarınızı örter ve sizi şerefli bir makama sokarız."[5]

1. 91/Şems, 7-10
2. Buhari, Müslim
3. Ez-Zevâcir an İktirafi'l Kebâir
4. Ez-Zevâcir an İktirafi'l Kebâir
5. 4/Nîsa, 31

"Fakat Allah, imanı size sevdirdi ve onu kalplerinizde süsledi. Küfür, fısk ve isyanı size çirkin/sevimsiz gösterdi. İşte bunlar, rüşd/olgunluk yolunu bulanlardır."[6]

Bununla birlikte yukarıdaki ayete dayanarak Allah'ın (cc) masiyetleri/günahları üç dereceye ayırdığını beyan etmişlerdir: Küfür, fısk ve isyan.

Nebi'nin Asr-ı Saadet'inde de günahların, karşılık bulduğu muamelelerin farklı olması sebebiyle aynı derecede olmadığını anlamak mümkündür. Zira irtidat gibi küfür amellerinin karşılığı öldürülmek; hırsızlık, iftira vb. masiyetlerin cezası hadken bazı masiyetlerin karşılığı da sadaka vermek yahut tevbe etmek olarak belirlenmiştir. Ancak şeytanın çok hilesi vardır ve insanların her zaafını değerlendirir.

her günahın bir karşılığı vardır. Lakin bu hakikatle beraber tevbe ve bağışlanma hakikati de vardır. Günahın boyutu, yoğunluğu ne olursa olsun halisane ve nasuh bir tevbeyle beraber kişinin Rabbine rücu etmesi, onun bağışlanmasına imkân doğuracaktır.

Şeytan çoğu zaman küçük günahlar konusunda insanı kandırır. Küçük günahlar da insana basit gelir. İşte bu "basit gelme" olayı vuku bulunca günahlar büyük günaha doğru evrilmeye başlar. Yazar kitabın ilk bölümünde günahlardan ve büyük günah çeşitlerinden bahsettikten sonra küçük günahların hangi hâllerde büyük günahlara dönüşebileceğini de anlatır.

Günahlar, dünyada kalplerin kararmasına; kulun, Rabbi ve müminlerle arasına bir uzaklık girmesine; dolayısıyla da itibarının hem Rabbi katında hem de insanlar katında azalmasına ve eşref-i mahlukattan esfel-i safiline doğru bir düşüş yaşamasına sebep olur.

Günahlar; toplumu, ekini ve nefsi ifsat eder. Bugün yaşadığımız sorunların sebebi şümulane/kapsamlı bir şekilde tefekkür edilirse sebebinin, yeryüzünde işleneduran şirkten ve hataya varan günahlardan kaynaklandığı açıkça anlaşılacaktır.

Evet, her günahın bir karşılığı vardır. Lakin bu hakikatle beraber tevbe ve bağışlanma hakikati de vardır. Günahın boyutu, yoğunluğu ne olursa olsun halisane ve nasuh bir tevbeyle beraber kişinin Rabbine rücu etmesi, onun bağışlanmasına imkân doğuracaktır, biiznillah.

Rabbim bizleri; günahları bilip tanıyan, onlardan kaçınan, kaçınamadığı durumlarda ise tevbeyle Rabbinden bağışlanma dileyen, günahlarının misli kadar salih amel ihdas eden kullarından eylesin.

Dua ikliminde buluşmak dileğiyle...

6. 49/Hucurât, 7

tevhid
MEDYA OFİSİ

YENİLENİYOR

Tevhid ve Sünnet daveti tüm dünyada hız kesmeden büyüyor.
On iki dilde otuzdan fazla ülkeye, video, kitap, dergi, makaleler gibi meşru vasıtalar vesilesiyle, **İslam'ın hakikatlerini ulaştıran Tevhid Medya Ofisi,** vasat/seçkin/hayırlı ümmet olmanın sorumluluğu bilincinde, **bu onurlu daveti bir adım öteye taşımak için yenileniyor.**

"Tağuta kulluk etmekten kaçınıp Allah'a yönelenlere müjde vardır. Kullarımı Müjdele!"
(39/Zümer, 17)

tevhid

TEVHİD MEALİ UYGULAMASI

TEVHİD DERSLERİ

TEVHİD DERGİSİ

TEVHİD MEALİ

ISSN 2148-4635
9 772148 463504

ABONELİK İÇİN

tevhiddergisi@gmail.com
www.tevhiddergisi.org
+90 545 762 15 15